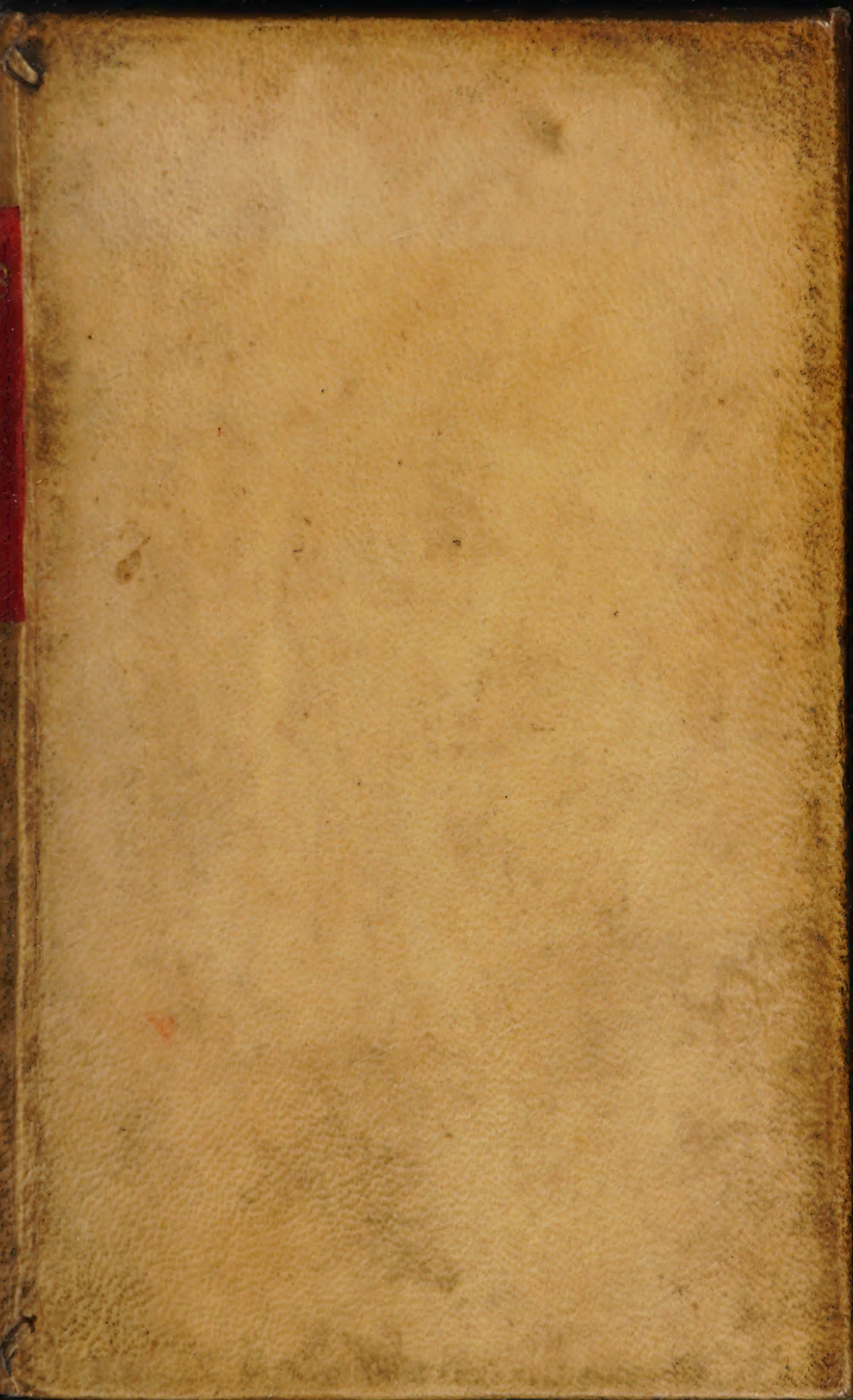

ALBERTU

CORP.
HUMAN.

1602

WELLCOME
HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

Historia PLÆRARVMQVE PARTIVM HVMANI CORPORIS, MEMBRATIM ſcripta, & in uſum tyronum retractatior antehac edita,

AVTORE
SALOMONE ALBERTO,
Medicinæ Doctore, ejuſq; Profeſſore olim VViteberga publico:

NUNC VERO EX IPSIUS AVTOgrapho auctior & emendatior poſtremùm in lucem emiſſa.

ACCESSERVNT EIVSDEM AVTORIS *obſervationes aliquot Anatomicæ, raræ & perquam elegantes.*

16 02.

VVITEBERGÆ
Impenſis Zachariæ Schureri & ejus Sociorum.

Lectori candido S.

EDidit olim historiam anatomicam, seu plerarumq; partium humani corporis descriptionem, Vir Excellentissimus, Dn. Salomon Albertus, Norinbergensis, Philosophiæ & Medicinæ Doctor, tum in inclyta hac VVitebergensi Academia artis Medicæ Professor primarius, dein verò illustrissimæ Domus Electoralis Saxonicæ Dresdensis Archiater dignissimus. Qui liber, ut eius Autoris omnia, non solùm studiosæ juventuti, sed etiam viris in Republ. literaria celeberrimis ita acceptus fuit, vt jam ab aliquot annis exemplaria desiderari cœperint. Quod cùm Bibliopolæ nostri animadverterent, dudum in animo habuerunt, libellum hunc rursum luci publicæ reddere, & hac etiam in parte, pro virili, commoda studiosæ juventutis promovere: atq; idipsum etiam dudum effectum dedissent, nisi Iconum defectus, quæ tunc penes Autorem, qui novam editionem ipse adornabat, erant, eorum voluntati obstitisset. Verùm enim verò postquam vir hic Clarissimus, magna cum bonarum literarum jactura, virorumque doctorum insigni luctu, in vivis esse desijt, mundiq; huius ærumnis valedixit; atq; ego Icones, & exemplar historiæ anatomicæ, pluribus in locis ab ipso Autore auctum & correctum, ad virum Excell. Dn. D. Joannem Georgium Magnum, Augustanum, Medicum apud Berolinenses Clarissimum, Autoris Socerum dignissimum, devenisse cognovi: ne diutius studiosorum hac in parte remorarer commoda, vt ab eo Icones & Exemplar auctum & correctum impetrarem, nihil in me deesse passus sum. Atq; is quidem cùm suarum partium esse intelligeret, neq; Soceri optimi famæ obstare, nec studio-

sorum expectationem eludere, promtè & Icones mihi communicavit, & ex Autoris chartis non sine labore & diligentia, ea, quæ Autor addere in animo habuit, editioni antiquæ addidit, atq; corrigenda correxit, observationes deniq; anatomicas aliquot raras & elegantes eiusdem Autoris adiunxit. Accipe igitur, Lector Candide, libellum hunc, etsi, quâ numerum chartarum exiguum, quâ tamen eruditionem, rerumq; gravissimarum, quarum paucis verbis plurimas complectitur, multitudinem, sat amplum, iamq; ultima cura ab Autore excultum; atq; Viri Clarissimi D. D. Io Georgij Magni, nostrumq; itidem de Republ. literaria, pro virili, benè merendi studium boni consule. Quod si apud te, quod spero, (iniquum enim nihil postulo.) obtinero, sedulam dabo operam, ut insigne, & à multis hactenus expetitum opus, de Compositione Medicamentorum internorum & externorum, atq; Antidotarium; itemq; eruditum & elegans, ultimaq; lima politum de Theriaca & Mithridatio scriptum, eiusdem D. D. Salomonis Alberti, piæ & laudatæ memoriæ, à D. D. Ioanne Georgio Magno impetrare, & paulò post in tuum totiusq; Reipubl. literariæ insignem usum in publicum dare possim. Vale.

Zacharias Schürerus
Bibliopola VViteberg.

ILLVSTRI GENEROSO ET INCLYTO DOMINO OTHONI, Comiti in Solms, Domino in Muncenburg & Sonnevvald, Domino suo clementissimo

Salomon Albertus

Norinbergensis salutem, id est, in Christo summam felicitatem dicit.

MIRIFICE FORmatus sum in inferioribus terræ, id est, in vtero matris, exclamat in Psalmo David: neque *ἀνεμφάτως*: Etenim plus quàm significante verbo רֻקַּמְתִּי eo loci vtitur, *διάπλασιν* nostri ijs assimilante vesti-

bus, quas Idæi Phryges invenêre, indeq; Phrygiones appellati sunt: quod acu variè pingere eas atque intexere, segmentisq; aureis sericisvé additis exornare solerent. Quò & nos aliquando respeximus, cùm architecturam aranei (vnde erudita texendi operatio primùm putatur defluxisse) quoddam quasi ἐκμαγεῖον statueremus primæ delineationis animantis in utero. Is namq; de lanigera fertilitate, quam intra se habet, texere didicit, artemq; eam primus exercuit, ad cuius instar Natura non solùm artificiosa, sed planè artifex in vtero matris, dum fundamentum nostri ponit, telam e genitali semine exorditur suã, pictura prorsus textili. Hiobus quæ sit ὕλη τῆς γενέσεως, id est, homini generando materia, paullo rudiùs quidem persequi videtur, sed quam tamen ipse specie luculenta nequaquam destituat: ut licet perenne sit rudimentum nostri, non tamen fribolum Plinio debeat existimari. Verba Hiobi hæc sunt: Velut lac mulsisti me & tanquam caseum coagulasti. Quid quæso lacti similius, quàm semen est? quod verè è maribus emulgetur, coaguliq; modo in sese glomeratur in utero: à quo deinde tempore ipso negociosa Natura serum, tanquam nimis fluxum, atq; operæ cultusq; negligens secernit, reliquum quod spissius est, atq;
inte-

interim ſequacius, ſibi ſeruat, inq́; eo ſcitè fabreq́; fingendo corporandoq́;, demùm & ſpiritu vitæ immortali animando occupatur. Huius tam diligentis fabricæ humani corporis, ſi ab oſsibus ſolum diſceſseris, propheta Ezechiel αὐτόπτης fuit. Vidit is ἐν ἐκστάσει καὶ ἀποκαλύψει θεοῦ, quemadmodum oſſa, quæ iam modo exaruerant, diſſerta fuerint atq; digeſta, ſuum vnumquodq; in locum, invicemq; ſibi adaptata in compagines artuum convenerint: mox vt nervis aſtricta ſint, carneq́; induta ſua, & ad decorem inveſtita cute: tandem quomodo ſic repente formatis, & in habitus humanasq́; ſpecies figuratis corporibus, aſt etiam dum exanimis, ſpiritus, qui circumferret ea, ſufflatus ſit: quod ſpiritus poſtliminium in priſtina ingredientis corporum ergaſtula, vt & cætera ſtructura partium, τῆς ἀναβιώσεως ἢ ἀναστάσεως exemplar fuit ſolidum atq; expreſſum.

Et hæc quidem eo pertinere volumus ſingula & univerſa, vt teſtatum fiat, quanta inſit admirabilitas fabricationi noſtri corporis, operis præclariſsimi: in quo ad vim incredibilem, ad artem atq; ſapientiam eius, qui ipſum condidit, declarandam, vel vna pars ſatis eſſe poteſt, extrinſecus ſolùmodo aſpecta, eademq; minima: quando rerum

Natura nuſquam perinde tota eſt, atq; in minimis: & quanto vnumquodq́; minutius fuerit, tanto maiorem admirationem excitabit. Documento vel machinator ille fuerit, qui in exiguo annulo Phaethonta, quatuor invectum equis, artificio & ſpectaculo incredibili ſculpendo ita expreſſerat, vt ægrè quidem propter parvitatem cerni ſingula, ac cerni tamen ad claram conversa lucem poſſent. Nihil ergo dici veriùs potuit, nihil omninò ſcitius, quàm quod cuidam barbaro, quiſquis ſanè ille fuit, ſi modo fuit barbarus, à nonnullis aſſcribitur: qui interrogatus à quopiam, quid in hac mundana ſcena arbitraretur maximè ſuſpiciendum admirandumq́;, ſubieciſſe fertur, hominem, vtpote θαῦμα θαυμάτων: quem Plato propter maieſtatem naturæ, præcipuè vero mentis, qua nobis cum cœleſtibus agnatio eſt, quaq; nihil homini dedit Deus ipſe divinius, θεῖον θαῦμα nuncupavit. Nec enim hamatorum vncinatorumq; corporum interiectio inani concretorum turba hominem confecit, quæ magnus ille Democritus rerum omnium ſemina atq; elementa aſtruit. Neq; figura aut ſitus, aut εὐχρηστία ſive vſus membrorum, neque vis talis ingenij, aut mentis tàm politè, tamq́; ſubtili-

tiliter effici fortuna potuit, sed quadam machinatione atq; solertia à parente illa rerum omnium, & magistra Natura, per quam intelligitur effector mundi molitorque Deus. Scilicet huius πλάσμα homines sumus, non fortunæ opus: hujus character & sigillum, ac quasi radius, quem nomine proprio Moses vocat imaginem, nempe innuens, archetypum rationalis Naturæ Deum esse, nos vero ejus effigiem, quam licet ruina nostri generis obscurando admodùm labefactârit, non tamen ita penitùs exstinxit, quin aliquid de forma cognationis, quæ nobis cum Deo intercedit, adhuc retineamus.

In harum rerum considerationem cùm pestilentissimo tempore, quo hæc erudita Lyceia propè vasta erant atq; deserta, paullo altiùs descenderem, inq; contemplatione hominis, qui verè miraculum est naturæ vniversæ, totum me pónerem: arbitrabar equidem precium operæ me facturum: si de partibus humani corporis earumq; vtilitate (cujus πραγματεία θεολογίας ἀκριβοῦς ἀρχὴ Galeno nostro constituitur) aliquid elucubrarer: idq; in gratiam iuventutis scholasticæ, quam quidem, vt Philosophiæ, & totius Naturæ scientiam sibi com-

parare queat, hisce sacris oportet initiari. Quare sevocavi me ipse quoq; à luis contagio, inq; Ammonianum meum, quod est extra vrbem, secessi: vbi in ingrato illo scholæq; funesto ocio hanc partium historiam ex palinxesto cœpi condere, Deoq; vovere velut bonum quendam ἐπῳδὸν, qualis olim Musicorum fuit, quo stantes ante Deorum aras canebant, hymnis Deos celebrantes: aut qualis Poëtarum Lyricorum στροφὴ καὶ ἀντιστροφή.

Cæterum cùm extremum hoc mundi fermè præcipitantis seculum ad obtrectandum nimis quàm proclive sit, atq; imminentium iudiciorum exspectatio multò profundior, quàm quæ exhauriri à quoquam queat: dispiciendum mihi iudicavi de aliquo tutelari, cuius fidei atq; clientelæ hic liber committeretur.

Te autem præside, OTHO Comes illustris & generose, Domine clementissime, hunc lucubrationis meæ laborem, qualis is cunq; est, prodire in lucem potissimum volui, quod sic persuasum haberem, ex Illustri nomine tuo genium ipsi conciliatum iri: quippe ideo plus habere momenti videntur multa, quoniam sunt principibus viris dicata, Adhæc clam me non est, quam cupi-

cupidè, & qua iudicij dexteritate in consideratione contemplationeq; Naturæ versaris, cui tantum cotidie impendis temporis, quantum à studijs gravioribus subcidere, & imprimis verò ab historiarum lectione suffurari tibi licet. Quorsum enim nupera ista tot caussarum latentium investigatio? Quid sibi in mensam advocata illa ἀσιτία παραδοξοτάτη, & captum omnem excedens esuries puellæ, quæ, ni fallor, triennium, aut eo amplius, vitam impasta traduxit, quam generosa & pijssima mater tua semel atq; iterum odoribus refecit? Sanè testari ipse possum, toto tempore, quo isthic essem, ab illustri mensa tua sobriam philosophiam nunquam exulasse, neque etiam alumnas eius. Suppetebat abundè problematum, quibus fercula tibi ipse condires. Sed obijciat aliquis, heus tu bone vir, quid ad Bachum isthæc? Immò certè decoro convivij maximè respondet, dum corpus pascitur, animum genio suo non defraudare: quod sequidem fieret, si studij atq; doctrinæ pabulum ipsi deforet. Quare neq; prorsus à Musis, neq; à Baccho (vt habet proverbium) aliena ista debent videri. At enim nec ludicra atq; gesticularia Lynx tua mihi hic prætereunda silentio, quæ abs te

cicur,

cicur, & popularis, & homini adeò amica reddita eſt, vt ſine eo vix momento eſſe ſuſtineat, cæteroqui ſocietatis atq; commercij neſcia; idq; partim ὁμοφυλίᾳ, quando cum homine veluti tribus gentisq; eiuſdem degit, partim accurata nutriendi diſciplina: Vtraq; quicquid inditum Natura ſanguinarium ferumq; fuit, id omne ſenſim oblitteratum eſt, atq; ipſa adeo τοῖς ἀνθρωπίνοις ἤθεσι συναναχρωννυμένη, hoc eſt, humanis moribus quaſi concolorata atq; afformata. Mitto Caſtorem & pugnam, quæ ipſi cum animantibus cæteris jucundiſsimo ſanè ſpectaculo nuper commiſſa eſt, & multa hoc genus alia, quæ abunde teſtatum faciunt, quantopere aveas jura Naturæ, etiam quæ à vulgari intelligentia remota ſunt, pernoſcere. Proinde verendum non erit, ne quis vitio mihi vertat, quòd ſub illuſtri nomine tuo in aſpectum lucemq; profero è medio Naturæ ſinu detextam hanc partium humani corporis hiſtoriam, in qua, quod verbis & dictionibus aſſequi mihi non licuit, id coloribus & figuris conatus ſum vtcunq; exprimere atq; repræſentare, vt tyro adeo in hanc, vt ita loquar, ſcenam productus, non ſolum lector, ſed idem ſpectator eſſe, & hiſtoria ipſa meritò picta dici

queat.

queat. Cumq; hæc, vt cœpi paullò antè dicere, à me in laudem ſoſpitatoris, & vnici ἀλεξικάκȣ Ieſu Chriſti, tanquam Gratiarum ara condita ſit, ad memoriam meæ meorumq; ſalutis tempore illo peſtilentiſſimo divinitùs aſſertæ ſempiternam, ſummiſse abs Tua Illuſtri Generoſitate peto, vt in locupletiſsimam penum ſuam librariam, quæ magno judicio à præſtanti viro Theophilo Daſypodio, L.L. Licentiato, & T. Generoſitatis conſiliario navo atq; induſtrio, delectiſsimis libris inſtructa, inq; ordinem decenter digeſta eſt, cooptare ipſam dignetur. Locum convenientem Theophilus ipſe aſſignabit, qui qualis qualis fuerit, æqui boniq; conſuletur. Eſt enim profectò aliquid, atq; multum adeo, in tam illuſtri & ſplendida Bibliotheca, vnde decus conſtare tibi poterit ad ſeram poſteritatem, vel extremum locum occupare: quæ vt librorum multitudine nonnullis in Germania cedat: at bonitate tamen, qua vnicâ tanquam regula ſupellectilem librorum metimur, certum eſt multas ſuperare. Neq; enim tàm refert, quàm multos libros, ut quàm bonos habeas.

Perſcribebatur Vitebergæ
XV. Calend. Aprilis.

Anno Ieſu Chriſti 1585.

EPIGRAMMA.

Egis habens nomen Salomonis, Apollinis artes,
(Huius enim inventum carmen & herba fuit:)
Corporis humani digessit in ordine partes,
Quæq; sit his species, vis ratioq;, refert.
Quid sua præ reliquis hæc præstet in arte facultas,
Qua nova non notis lux data rebus inest:
Vel pars sola probat, qua caussa est reddita sensus,
A quo suscipitur quilibet aure sonus:
Quæq; docet caussas, ac instrumenta loquelæ,
Et vox quos fines articulata tenet.
Est sua Germanis etiam experientia rerum:
Patria sed natis est minus æqua suis.
Quid tum? vera suo contenta est lumine virtus,
In qua ceu speculo cernitur ipse Deus.
Perge tuis operis artem illustrare medendi,
Cumq; homo sis, homini sis Deus artis ope.
Nam quæ laus homini poterit contingere maior,
Quàm virtute Dei quòd sit imago Dei?

Iohan. Maior. D.

Menda

Menda sic corrigantur.

Legatur folio 10. l, .7. sunt, eò. fol. 17. διεκλυώδη. fol. 35. l. 17. est, fol. 36. ἧττον. fol 43 συγγένεια fol. 45. ὑμὴν fol. 81. κιρσοειδεῖς. ib. ταμεῖα. fol 82. l. 5. raro fol. 87. carnulentum fol. 97. l. 6. deiecta. fol. 101. epididymide. fol. 112. l. 22. a fœta. fol. 114. l. 17. utitur, quocunq; volet exc. fol. 118. ζύγωμα. fol. 132. l. 24. supra quo spina quoquo versus. fol. 133. qui nimium indulgent veneri. ib. lumbifragio. fol. 146. ἔκφυσις. fol. 147. verba παρενθέσει inclusa deleantur. Reliqua leviora lector & pro sua industria facile animadvertet, & pro suo candore dextre corriget.

Galenus lib. de fœtuum formatione affirmat,

Κατασκευὴν τοῦ σώματος ἡμῶν, ἄκραν ἐνδείκνυσθαι τοῦ ποιήσαντος αὐτὸ σοφί-
αν τε ἅμα καὶ δύναμιν.

Fabricam nostri corporis summam opificis & sapientiam & potentiam præ se ferre.

HISTORIA CAPITIS.

CAPVT est humanæ fabricæ culmen atq; fastigium, orbi depresso utrinq; ad oblongæ sphæræ similitudinem quadamtenus simile, quo ignis ille diuinus ratio & mens, acris, vigens, & sagax, character quidam & effigies divinæ essentiæ, quinorum sensuum satellitium animæ, tanquam cœlo tegitur: in hoc regimen est totius animantis: illic, ut modò dictum est, animæ secundum Platonicos sedes est, quæ indidem derivata influit dein uno perpetuoq; tenore in corpus reliquum, quod ita moderatur ratione vniuersum, nutuq; regit atq; dispensat, vt in qualibet regione membrorum etiam minutissimorum præsens

 esse

esse, suæq; benignitatis aura γεωμετρικῶς quodam quasi numero afflare ipsis videatur. Datum capiti nomen est, ut quidem Varro ad Ciceronem scribit, quòd hinc initium capiant sensus ac nervi. In hoc religio, & quoddam inesse numen fertur: ea propter ibi honorum insignia, & diademata regum esse voluere. Iusserunt etiam venerationis causa aspectu magistratuum capita aperiri: etsi in gratiam valetudinis id factum esse Varro autumet, quò sensim firmiora ea consuetudine fierent.

Cerebrum calva munitur ossea, eademq; sutili, & transpirationi perquàm opportuna. Cum enim caput velut caminus sit vniversi, immò cucurbitulæ instar insideat trunco corporis, sorbet ab infernis, quicquid volatile & sequax est, nempe exspirationes omnis generis: quarum exhalationi nisi dehiscens calva vsq; pateret, certè abesse non posset, quin assiduis haustibus Cerebrum inebriaretur, cæteroquin viscerum vt excelsissimum

ſimum, ita humidiſsimum & frigidiſsimum, homini portione maximum, eò quòd operationum varietate nobilitáteq; vincat, unum de principiis. Voco autem principia, quorum cauſa videtur alias partes in politia corporis genuiſſe Natura, ea inquam voco, quæ virtutem, aut ſuccum perfectum ex ſeſe promunt, conſervationi corporis univerſi, vel certè ſpeciei neceſſarium. Sicut ergo epar ſanguinis officina eſt, teſtes genitalis atque prolifici ſeminis, cor promtuarium viuifici & vitalis ſpiritus: Sic cerebrum tertium ſpiritum animalem è penu promens ſuo, per nervos, quò & quando decet, motus & ſenſus ex naturæ præſcripto κατὰ προαίρεσιν ciendorum gratia, traijcit. Caluæ adiacet ſuperiori quidem pericranium id eſt, cutis capillata, inferiori verò dura meninx.

Summa pars calvæ paullò profundiùs orbiculatim re-ſecta.

CAlvaria est quodam quasi cœlum capitis, cui cerebrum proximè subest. Huic lamellæ, ut in cepis, ad aspectum suturarum suum abstraximus περικράνιον: quod periostii ritu calvam obit atq; investit, ob crassitiem excellenti carnis nomenclatione indigitatum. Huiusdem hoc planè conditionis est, cuius ipsa membrana cerebrum subtus involuens, vnde illa producitur. Os calvæ non simplex est atq; unicum, sed duplicata passim lamina conspicitur, quas inter meditullium, διπλόην nominant. Ossis quod supra est, sub cute capillata, adjacet pericranio, quod infra, meningi, omnium membranarum parenti atq; origini. Vtriusq;

usq; superficies tersa atq; polita τὴν ὁμόχροιαν veterum Pythagoræorum exhibet, quibus sua cuiusq; corporis superficies χροιὰ nuncupata est. Quid? quod summum os, qua parte solidissimum est, non quidem situ, terræ modo, quæ situ induruit, hiulcatur, sed æstivis solibus lamellatim finditur, atq; abscedit; non secus atq; in conchulis maris, in vesicæ calculis, aut lapide Bezoar, in rumine siue ventriculo hirci Indici, corticatim compactis usu accidere solet. Sed nec integra est calvaria, verum de compluribus ossibus more dentatæ serræ pectinatim coagmentata, ac ceu ferruminata. Suturæ ita confertæ atq; commissæ, spiracula sunt atque infumibula Cerebri, inter quas Coronalis quidem α fronti superposita est. Eius medio rectà insistit verucu-lata siue sagittalis β, perticæ in modum per verticem producta. Locus, * quo hæ inuicem ad obtusiores angulos vna alteri innituntur, adeò tener in infante est, vt micationem arteriarum intuentibus repræsentet, &

 iuxta

iuxta formulam earum vicissim subsultimq; vibretur: quem moveri etiam inter mandendum Galenus conspexit: Plinio palpitans vertex est, summæ inter cuncta animalia imbecillitatis indicium. Barbari ab vuido madore, & pulsu, Fontem pulsantem Teutones Foliolum indigitant. Postremò omnium ossescit, consummati iam virium roboris argumentum. Huic loco candentem sartaginem ad crines vstulandos impingimus, hunc vrimus cautere, quem in vivis designat aut medius digitus, radice palmæ ad intercilium posita, aut vola manus, si teneriorum corporum vertici admoveris, interim utraq; maxillarum mordicùs & itentidem stricta. Sutura λαμβδοειδής γ ex aduerso coronali sita, occiput circumscribit. Ea nonnunquam ingeminata excludit in medio sui triquetrũ osiculum, quod præter cætera capitis ossa, nescio quam, vim mirificam aduersus comitiales obtinet, idq; indultu familiæ Paracelsi: quod

ſi: quod de oppoſita oſsis parte, coronalem deſcribente ſuturam, noſtri affirmare audent: quorum utrumque non ſenſus, non ratio, ſed vna patefaciet experiendi & obſervandi conſuetudo. Meo arbitratu ex æquo omnib9 calvæ partibus eadem vis ineſt, neq; anticæ, neq; poſticæ præter cœteras egregia aut prærogativa. Quamvis prætulerim tamen ego quoq; anticam cæteris, quippe quæ aſpergine & rore cerebri ſubinde humeat, vni homini in infantia ſimiliter arterijs quadam viciſsitudine per intervalla palpitet, neq; roboretur ante primum ſermonis exordium. Quæ præterea utrinq; ad aures obiacent δ, non tàm ſuturæ ſunt, quèm imbricata potius agglutinamenta παράλληλα, id eſt, à ſagittali paribus ſpacijs diſtantia. Hactenus uſu captum atq; probatum eſt, ut ipſa illa quoq; ſuturæ vocentur, non genuinæ tamen, ſed ſpuriæ.

Conuexa crassæ meningis superficies, vt resectæ parti calvæ suberat, cum ternis sinibus, & torculari conspicua.

CErebrũ duab9 suprà subterq́; mẽbranis velatur, quarum alterutrã rumpi lethale putatur: Omẽta eas Macrobius audet nuncupare. Huius vestitus sui beneficio vim sentientem & tractabilem tum suscipit cerebrum, tum cæteris particulis confert. Tactu namq; meninges pollent exquisitissimo. Harum exterior crassa, subtensa cranio, passimq́;, vt sic dicam, subsuta est, sinuataq́; Nam sedibus quibusdam nobis exhibet

exhibet quaternos ſinus, qui ſunt va-
ſorum ceu vicarij, rivos ſanguinis &
ſpiritus quoquoverſus ad irrorandum
cerebrum publicos in vſus erogantes
vtribus culeiſve, quibus vina elutriari
ſolent, aut aquæductibus pratorum
non abſimiles: excepto, quòd eorum
capacitas paſsim triangularis, non au-
tem teres eſt. Bini laterales ſunt ζ. η.
qui exorſi à ſexti coniugij nervorum
cerebri foramine, ſub occipite ferun-
tur, vſq; dum coaleſcant, quod fit in
elatiſſima cerebelli ſede, qua id occi-
pitis os contingit. συνδρομὴ ea ſiue coa-
litus duorum ſinuum θ torcular nun-
cupatur. Eſtq; velut caſtellum, in
quod commeatus ſanguinis & ſpiritus
vitalis, è iugularibus vaſis corrivatus,
prædictis ſinibus tanquam elicibus
confluit: inde exoneratur partim in
ſinum tertium ι, ſub ſagittali ſutura
antrorſum aduſq; diaphragma, cuius
ope foramina oſſis ἠθμοειδοῦς ad ſummi-
tatem narium interſepta ſunt, perti-
nentem: partim deorſum in quartum
κ (quem in figura ſequenti ſeorſim

adumbrauimus) via recondita, eaq; breviſſima: qua ſepimentum (cuius interiectu cerebrum à cerebello diremtum eſt) velut acto cuniculo perforat. Hic poſtremus clunibus cerebri finitur. Venæ λ in duram cerebri membranam ſparſæ ſunt. Eò loci multò craſſiſsimæ: quod cerebrum illic iaceat vberius, quàm parte poſtica, quorſum oræ venularum pertinent, alicubi etiam trajectæ per calvariam in pericranij conuexa oſculis dehiſcunt ſuis. Summa duræ menyngis facies maxima ſui parte terſa ac lævis eſt, lævataq;, niſi vbi tuberculis aſperata caluæ intus ſuppingitur atq; affirmatur.

Figura quartum ſinum κ integrum, cæteros autem diſſectos exhibet, propter orificia vaſculorum, quæ ex omnibus ſinibus quaquauerſus educuntur.

Cer-

CErnere est ad latera sinuum crassæ menyngis innumeras venulas, longa viæ intercapedine passim emergentes, quæ in tenuē membranam deinceps propagantur: per quarum oscula stillans succus alibilis in omnē cerebri partem ad necessarium vitæ commeatum diditur. Reptitias meo arbitratu appellare licet, à reptatu clandestino, quo traiecta meninge tenui, capillares fibrillas, quibus radicantur, in medullam cerebri penitiorem desigunt: quod obseruauit Fallopius, & cruenta illa στίγματα videntur attestari, quibus cerebri substantia in ijs, qui vel phrenitide, vel gula laqueo fracta periere, insignita est.

Moles cerebri duriore meninge nudata, processúsq; illius propter corpus callosum detecti.

PReterea crassæ menyngis duo sunt processus, Vnus μ κατὰ μῆκος cerebri, proximè sub vertice, aut veruculata sutura, similis falci, qua segetes demeti solent: quem hîc è sede sua in sinistram cerebri partem summouimus. Alter ν κατὰ πλάτος eiusdem ἀνώνυμος: quo interfinium cerebri & cerebelli in postico sub lambdoide constituitur, in altum hîc sublatus: priore illo cerebrum in dextrum & læuum, hoc verò in anticum & posticum,

cum, non tamen penitùs, ſed magna ſui parte, ferè ut pulmo & iecur in lobos, dirimitur: interim corpus cerebri ad baſin continuum eſt. In deiectu illo, qui dextræ & læuæ cerebri parti interpoſitus eſt, calloſum corpus ξ terſo candore ſuo ſublucet, limes duorum ventriculorum cerebri.

Cerebri pars dextra ο, læua eiuſdem π, tenui meninge amiculo ſuo (vulgus piam matrem aut matricem nominat) cirdumdata, à qua vaſa cerebri perinde vt à chorio vteri ſuſtinentur, vnde χοροειδὴς dicitur. ϱ Mæandris ſiue gyratis anfractibus, in quos velut nubes, aut inteſtinorum volumina cerebrum contorquetur tenuis menynx ſeſe altè admodum inſinuat. σ Elatiſſima pars cerebelli, à cerebro nihil diſſidentis, niſi quod calloſa duritie præditum, & loco gyrorum, quibuſdam verſibus duntaxat ſtriatum eſt, tenui ſua menynge adhuc indutum.

Calua

Calua, & insigni portione substantiæ cerebri, quæ subest ei, remotis, iam porrò alia occurrunt, notatu digna & ipsa.

AC foris quidem velamina sive matres cerebri, in decusses desectæ propendent: quarum] exterior Dura, υ interior Pia appellatur. Cranium hoc loci φ iuxta sedem superciliorum natura diffidit in duas tabulas ,, quarum externam lues venerea non-

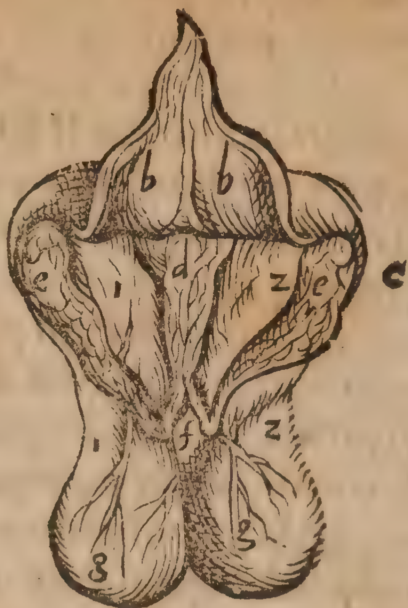
nunquam exeſt, ac tum inter ſternuendum illâc inſolens animæ iter eſt. Tabulis magna ſæpenumero cavitas * intercedit ad os narium devexa, inq; altitudinem abrupta, quam infercit tenax quidam mador, elaborando ad odorandum aëri, vt videtur, appoſitus. Conſentaneum verò eſt, aliquid, atq; multum adeo humoris per abditos interioris tabulæ meatulos ſive receſſus tranſcolatione quadam inibi colligi, tractuq; temporis vitiari poſſe: Vnde exiſtunt poſtea cruciatus illi ὀστοκόποι, omnium immaniſſimi & obſtinatiſſimi, non raro ſtatis repetentes circuitibus. Galenus duabus Caluæ tabulis ſive laminis, ſuperiori & inferiori διπλόην interlocat, ceu quoddam diſcrimen, cavernoſum illud, pumiciſq; æmulum, quod naturæ mediæ inter ſuperum & inferum os, à duriſſima & denſiſſima in molliorem σύστασιν degenerat. Sanguine ea farcta eſt, ſcaturiente è venis tenuioribus illic diſcurrentibus: qui tum emanare ſolet, quando terebra ἀβάπτιστος per Cra-

nium intrò adigitur. In hoc meditullio frustà quæruntur σαρκία sive carunculæ, quicquid argutetur Fallopius peritissimus rei anatomicæ. χ Cutis capitis in occipite longè crassissima, eoq; nomine interiorum exhalationi minus pervia, quæ intus coërcita diutiùs, vbi ad naturam redierint, distendendo dolorem inferunt, à vulgo Crinalem dictum, qui sæpè πρόδρομος esse arthritidis solet. Hoc enim ex fonte Fernelio supervacui humores per summa corporis sub cute iter sibi aditumq; molientes, ad artuum compagines defluunt. ψ Vestigia nota cerebro impressa ab altiore tenuis meningis in substantiam eius ingressu: ω Medullaceam substantiam cerebri. a Septum lucidum seu speculum disterminans duos anteriores ventriculos, antrorsùm porrigitur. Pars id est callosi corporis ξ sursùm reiecti, & testudinis b, quorum illud supra est, hæc infra tertio ventriculo obiacens, fornicis in modum arcuatur, quò superstructam cerebri molem

lem faciliùs sustineat. Priorum ventriculorum cerebri ¹ dexter, ² sinister: Vterq; forma semicirculi lateribus septi assistit, animalis spiritus, de vitali atq; aëre naribus hausto nuper in plexibus secundas referentibus *e* incohati ἐργαστήριον atq; conceptaculum. Ventribus obliquè insistunt priùs dicti plexus seu textus venarum & arteriarum labyrinthei, utrinq; singuli *e* colore saturè rubro. Græci πλέγματα ἢ συστρέμματα χοροειδῆ nominant, perperàm autem δικτυώδη, siquidem rete arteriarum admirabile in hominibus non reperitur, & in cæteris animalibus, alio situm est loco, nimirū ad latera κλινοειδῶν ἀποφύσεων, id est, lectuli ossis cunei.

Septo iam sursùm elevato paullò conspectiora fiunt primùm testudo *b*, cameræ modo exstructa ac tribus quasi columnis suffulta, quam ab anterioribus retrò evertimus. deinde intricatus plexus secundarum, id est, involucri fœtus æmulus *c*, in utrumq; ventrium sese obliquè penetrans. Is constatur partim è vase *f*, quòd à quarto

 duræ

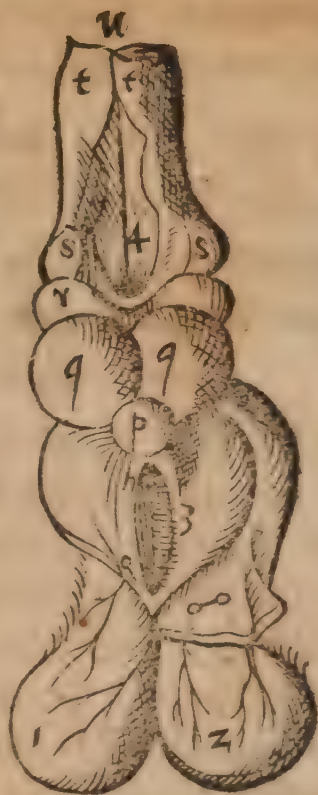
duræ mem-branæ ſinu enatū, mox variè fiſſū in ramulos ac rurſus inſtar reti-culi cuiuſ-dam in ſe collectum, ſub teſtudi-ne prorſū in interio-rem tertij ventriculi ſedem fertur: partim, & quidem maxima ſui portione ab arte-rijs *e*, quæ germina ſunt ſoporalium, inferiorem ac poſteriorem ventrium anteriorum ſedem conſcendentibus. Vbi vas nuper dictum bifurcatur *f*, ibi meatus ex communi cauitate ventri-culorum dextri ac ſiniſtri, hoc eſt, è tertio cerebri ventriculo rectà decli-uis ad peluim pertinet. Ex bifurca-tione ſive divortio emergunt venulæ *g*, quæ ventriculorum ſubſtantiæ ob-

naſcun-

nascuntur. Cætera habet hæc figura cum antecedenti communia.

Sequens figura sub aspectum vocat quatuor ventres Cerebri, priores duos, quartum postremum, & his interiectum tertium, vnà cum suis ductibus & corporibus obiacentibus.

VEntres cerebri nihil aliud quàm sinus quidam sunt, unde tanquam è iugi fonte riui quoquoversum educti ita sibi invicem junguntur, ut per eos spiritib9 sensibilium rerum specie imbutis libertas sit ultrò citroq; ab uno in alium commeandi. 3. Tertius ventriculus sub calloso corpore aut opere testudineato, tutissimè ad confinium anteriorum ventrium reconditus, nihil aliud est, quàm communis lacuna, in quam ventrium priorum vterq; *1. 2.* humiliore sui sede dehiscens commeatum spirituum deponit. Biforis autem est, geminos de se proferens ductus, ob separatam atque revulsam in sinistra substantiam cerebri & admodum conspicuos: quo-

rum unus ſub *δ* prorſum declivi itinere ad baſin cerebri deſcendit, expuens eò illius ſupervacua, à qua provincia jure ſecerniculum dixeris. Alter canalis ſub *h* retrò in quartum ventrem dirigitur atq; abſumitur. Exquiſitiùs autem itinera geminorum ductuum explorantibus multa obveniunt, peculiaribus inſignita nominibus: & quidem in declivi illo itinere priore ad baſin cerebri eſt pelvis *i* dicta velut vtriculus quidam, ſeu tenuioris meningis, (per quam, tanquam manicam Hippocratis, aut ſaccum pituita colatur) ſeu cerebri ipſius portiuncula, ab aſsiduis pituitæ decurſibus ad modum infundibuli ſuprà quidem ampli-

ampliùs laxata, infrà verò in collum procerius deorſũ turbinata. Ei ſubſternitur in ſella oſſis cu-

nei glans pituitaria *k*, carne poroſa & bibula, illuuiei excipiendæ peridonea, quam tamen ob exiguitatem minùs diu poteſt retinere. Proinde in quatuor deriuat canales, quorum duo *l.m.* retrorſum viam capeſſunt ad palatum, totidem *n.o.* ſub oculorum orbita ad nares, vt inde poſtea exhauriatur. Scilicet hæc ſunt aquoſæ pituitæ ab Cerebro emunctæ deriuacula. Pars eiuſdem pituitæ in lacrimas abſumitur, calore cerebri prius fuſa, & inprimis autem à perturbatione cordis incitata.

In altero itinere, quo ad quartum retrò dorſalem medullam verſus pergitur, occurrit glandula coloris à cerebro diuerſi, id eſt, palearis ſive pallidi, figura nucis pineæ *p*, vnde nomen ei κωνάϱιον, quæ cerebro obiter duntaxat,

xat, hoc eſt, vix ac ne vix quidē obha
ret, fornici paullò poſterius allocata
quàm ut meatum tertij ventriculi ſu
h ad quartum *+* poſsit obturare. Ita n
mirum liber patet ſpiritui animali,,
prioribus ventriculis in tertium, &
hinc deinceps in quartum aditus. Co
nario à tergo utrinq; contigua ſun
gemina corpoſcula *q*, pomorum ſpe
cie audentius protuberantia, ac ro
tundata, tenui præcincta membrana
coloreq; ſubflava. Quo loci autem a
tingunt ſe invicem terna hæc corpora
quidam quaſi deiectus excluditur
quem Realdus Inguen muliebre ſan
quàm eleganter exprimere ait, vulvæq
ſpeciem mentiri. Verſus poſterior
transverſim è corpore calloſo limbus
circumfertur, qui dictis corpuſculi
accumbit, ſulculo duntaxat ab ijſdem
diſcluſus. Hæc corpora ita deſuper im
pendent, ut canalem poſteriorem ter
tij ventriculi in quartum efforment
inque eo ſaluum conductum ſpiritu
præbeant. Singulis artificum filij (qu
ſoli penè in hoc erudito anatomia

pulve-

pulvere primùm exerciti ſunt) nomina pueriliter indidère ſua, ab ijs rebus, quibus cum ſimilitudinem habere viderentur. Sic glans p peni, adiacentes ei eminentiæ q teſtibus, deiectus qui ex accubitu trium corporum relinquitur, vuluæ, limbus deniq; r, vnà cum exitu canalis in quartum ventriculum, ano ſiue cluni forato reſpondet. Obtinuit igitur, ut ijſdem vocabulis inſignirentur, translatis ab ipſis rebus, quæ ita proprié nominantur, quarum imagines vocabula adumbrant ſaltem, ſi minus ſolidè repræſentant.

Scilicet hæc utriuſq; ſexus ludibria in Cerebro adumbrare Naturæ placuit, quæ ipſa nonnunquam in γυναν´δροις & hermaphroditis, ſeu errore, ſeu potius luxurie, tàm proprij vigoris, quàm genitalis humoris, ad unguem exprimit: etſi Plato in Sympoſio iam olim defeciſſe putat hoc ge- genus hominum naturæ ancipitis, neq; quicquam reſtare nobis præter infame nomen.

Quartus ventriculus *f* statim à clunibus sive natibus init, cerebello & dorsali medullæ communis. Ita autem incohatur, vt à principio paullum amplior sit, ad liberaliorem spiritum influxum, in itinere propiùs medullam dorsi sensim arctetur, donec tandem ad cerebelli præcipitium in acumen rostri desinat, ad instar calami qui ad scribendum attemperatus est. *s* Hac parte dorsi medulla cerebello continua est. Medulla dorsalis *t* riuus est cerebri, ope succenturiata vices eius gerens in trunco corporis. In eius medio lineam *u* rudiùs duximus, quia non secus ac cerebrum bipartitò dispescitur vniuersa, quod licet in assa vel elixa deprehendere. Ex hac διαιρέσει palàm fit, cur in paralysi offenso una latere, alterum saluum perstet, & à noxa omninò immune. Tantum de Cerebro parte nobilissima & diuinitatis plena, ratiocinationis fonte atq; officina, sede & domicilio voluntatis. Illi namq; organa & principia virtutis animalis, tam apprehendentis, quàm eligem-

eligentis seu volũtariè moventis: cui τὰ ἐνορμῶντα ἡγεμονικὰ, id est, spiritus principales sive animales tam sentiendo quàm mouendo morem gerunt. Imò cætera membrorum respublica jure merito ipsi ancillatur, ac ut numen servili circumferunt gestatione, quod censoria sua potestate dirigit omnia.

πυραμοειδὴς figura oculi, extra orbitam suam, intra quam oculebatur, exemti, cuius basis extrorsum est, conus introrsum ad neruum opticum.

OCulorum in nostro corpore natura nullius prope partis contemplatione minor est: siquidem acies humani ingenij omnia in eiusmodi cernendi organis & quasi paruis mundi luminaribus exsequi queat. Sunt illi speculatores totius corporis, altissimum obtinentes locum, penes quos inter sensus cæteros imperium est, quædam quasi κάτοπτρα, specula mentis & rationis expressa & solida imago. Quã si detraxeris, quis, quæso, erit oculorum

rum, imò cæterorum sensuum omnium usus? Qui ut mente & ratione ad suum quidem opus nil indigeant: tamen nisi præstò ea fuerit, huc intenta, nullus sensuum vllam vim efficiendi habebit, vt rectè dictum sit: νοῦς ὁρῇ, καὶ νοῦς ἀκούει, τὰ δὲ ἄλλα κωφὰ καὶ τυφλὰ, quicquid interim de effossione oculorum argutetur Lucretius. In oculis ergò animus inhabitat, & profectò fenestratus est: in his natura hominis ac tacitus sermo exprimitur. Nàm cordis nuncij sunt quorum tùm intentione, tùm remissione, tùm conjectu, tùm hilaritate motus animorum præsentiuntur, ac velut penicillo adumbrati præsentantur. Hi lucis vsu vitam distinguunt à morte. Oculorum orbes, quos natura concavis foraminibus conclusit, & per quos mens seipsam intendit, ut videat, constituuntur ex humoribus, tunicis, & musculis. Humorum tres sunt: ὑδατώδης ♂ ab aqua dictus: ὑαλοειδὴς ☍ vitro fuso similis: quorum ille anticum, hic posticum obtinet. κρυστάλλινος ◎ □ centrum pro-

pè occu-

pe'occupat, velut ani-ma oculi, glaciẽ con-cretam re-ferẽs, quàm proxima cry-ſtalli ſimili-tudine, ac in vitreo velut inna-tans, in hoc uno vel præ-cipua Natu-ræ archite-ctiquè vis.

Octonis membranis opifex ocu-los veſtiuit & ſepſit, tenuiſſimis qui-dem illis, at firmis tamen, vt contine-rentur. Prima & extima earum Anna-ta *1* vocatur, cuius ope oculi adhære-ſcunt, ne exorbitent. Proxima *2* ſub ea, conſtituitur à tendinibus ſiue nervo-ſis exilitatibus muſculorũ, ἀνώνυμ☉ν. Ambæ finiuntur in iride Δ. Tertia *3* an-teriore

teriore ſui parte,¹ qua Iride circum-ſcribitur, aſſiduo humore terſa purè nitet, atq; inſtar cornu pellucet, cu-ius duritiem etiam in noctua ſtatim ab Iridis circulo retrò æmulatur, vbi ex contabulatis laminis invicem ſibi quadam ſerie applicatis condita cerni-tur. Poſteriore *A* paulo craſſior eſt & opaca, quæ propterea σκληρὰ nuncu-patur, ſicut altera illa, κερατοειδής. Quar-ta *4* acinum vinaceum exprimit, aut folliculum eius, cui avulſus eſt pedi-culus, introrſum ad *B* compreſſa atq; feneſtrata, vbi acies cernendi eſt C, quæ pupilla vocatur. Quinta *5* velut oculi diametros eſt, ſuccinctu ſuo medium penè dividens in duos ſemiglobos: quorum anterior paullò minor eſt. In-terſtitium vulgus nominat, quo aque-us & vitreus diſparantur: idemque Ciliare, quoniam ex fibris ab vuea, ci-liorum more, quaſi radiatione qua-dam procedentibus conſit. Huius me-ditullium ſexta *6* obtinet, telam ara-neæ mentita teneritate textus ſui vnde ἀραχνοειδής. Prorſum ea integit humo-

rem

rem cryſtallinum. Ei aduerſa ſeptima 7 retró criſtallini partem obvelat, ne nudus vitreo immergatur. Octava 8 à reticuli ſimilitudine ἀμφιβληστροειδής, ex videndi nervo tenuiſſimè fuſo dilatatoq; pronaſcitur. Sed & lubricos oculos Natura machinata eſt, & mobiles, vt & declinarent, ſi quid noceret, & aſpectum, quò mens intenderet, inoffenſò videndi tenore converterent. Quam ad rem ſex muſculos adepti ſunt, duos obliquos, unum, ſi hirquorum ſitum reſpicias internum, alterum externum; ab his alios quatuor rectos; hi ſurſum deorſum & ἑκατέρωθεν ad latera dextrorſum lævorſumq; ducunt, rectorum motuum procuratores: illi verſant & circumferunt obliquè, ſed non abſq; rectorum ſubſidio. Inter obliquos vnus tantùm apparet, *V.* Inter rectos verò tres *I. II. II.* latente exadverſus quarto, antagoniſta medij. Medium rectum *II.* ſumma ſui parte nonnihil invertendo detraximus, ut in conſpectum venirent tunicæ oculorum, neruum opticum vagi-

vaginæ in modum induentes, ac versus Cerebrum pergentes. In cono oculi, sive aditu ad cerebrum, cernere primùm est nervum opticum D. peruium: in elixo enim, vel nuper mactati grandis animalis nervo, quasi cauitas deprehenditur: ab hoc è meningibus cerebri productas tunicas, è tenui quidem Vucam 4, è dura 1 Crassam sive Corneam 3 adipe oblitam, Adeps E musculis interspergitur, valdè copiosus & lubricus, non planè nihil ad incomprehēsibilem pernicitatem motuum, quibus obtutus reficitur, conferens, òculumq; ab iniuria siccitatis aut μαρασμȣ̃ defendens.

PRIMA

Humani corporis figura, cui capu & artus præfecti sunt, & truncus appellatur.

BReuius historiæ huius filum esse debuit: idcircò velitatim & saltuatim scribimus interim animos lectorum non

non impedituri. In quaſcunq; autem partes in republica corporis incidemus, eas ita delineabimus, ut poſſint agnoſci. Quo nomine ſolidum, quod cuiq; debere videmur, liquidò ſolvemus.

Laticolli muſculi, carnoſæ membranæ vniverſum corpus obeuntis quædam portiunculæ, infernè à iugulis ad confinia labiorum vſq; in modum Calanticæ expanſi, obliquioribus, quàm rectioribus fibrarum aciebus in anteriore colli ſede concurrũt.

Muſculus qui ſecundum dextram mammam eſt, velut amiculum quoddam pectori tegendo, brachium multifariam pectori adducit, pro vt hæ vel illæ fibræ eius intẽtæ fuerint. In huius parte humiliore, quà torus eſt, id eſt, pulpa carnis muſculoſa & ſucculenta, ad latera ſterni, ſubſtantia mammarum utrinq; obiacet, per quas fontes nutrimenti lactei infantibus derivantur, glanduloſa ea, & admodum rara, multoq; adipe paſsim obſita; adhæc vaſculis intertexta vtcunq; frequentibus, derivatis ab eorum propagi-

E
H
F
G
K
I
e
L
P
M
N
R
T
S

pagine, quæ ſub oſſe pectoris verſùs vmbilicum ſub recto abdominis muſculo, paulò pòſt deducemus. Quæ vaſcula hoc loci * muſculum F traijciunt permeantq́; , in viris quidem, ad exteriorum muſculorum nutricationem, in fœminis verò inſuper ad commeatum lactis: quo non rarò etiam virginum nubilium, itemq́; marium quorundam mammæ gravidæ reperiuntur, quibus nempè pulpa ea pectoris amplior & fungoſior eſt, aut aliqua conſuctarum euacuationum ſubſtitit. Quo modo lac in vberibus inter prægnationis τεκμήρια Logicis, Plinium ea in re imitantibus, minimè deputari, neq; hircorum mulctus Poëtis amplius abſurdus videri debet, ſiquidem noſtro ſeculo Matthiolus hircos mulſit, & potu lactis eorum comitialibus ſubvenit. * Capitulum mammarum. quod papularum modo ad faſtigium earum extat, foraminibus ambagioſis peruium, quo ſucto puer alimentum trahit; Papillam latini dixère. Curioſior ſenatus Grammaticorum eminentias illas, mammas, quemad-

modū interiora, vbera mauult appel-
lare. G Primus ſcapulam mouentium
muſculus ſiniſter, ſubiectus ei, quo
pectori brachium admouetur. H Sini-
ſtra oſsis pectoris ſedes, dimidio nu-
data, cuius lateri coſtæ numeris nota-
tæ 1.2.3.&c. cratis more affirmantur.
I Digitatæ inſertiones ſecundi thora-
cem moventis muſculi, quas in octo
coſtas ſuperiores. nonnunquam & i
nonam, pectinatim molitur, vtroq;
latere conſpicuæ. K Muſculi inter co-
ſtarum interualla ſiti, ſtaminum du-
ctu in priora euariant. Nàm inter car-
tilagines coſtarum ſurſùm, inter oſſi
earundem contrà deorſùm prorepunt.
Habitus abdominis exos eſt, & in e
octoni muſculi, quaterni obliqui,
quorum alij deſcendunt fibris ſuis
alij aſcendunt: Bini recti, totidem
tranſuerſi, in utroq; ſemper latere
ſinguli, licet pariter omnes hic expreſ-
ſi non ſint. Extimus obliquè deſcen-
dens L ſecundùm abdominis ſpacium
muſculus dexter, cum coniuge ſu
(quem hic reſecuimus) toti abdomi-
ni ſuum inuolucrum efformat. Obli-
qu

què aſcendens ſiniſter *M*, ita deſcen-
dēti obliquè ſubditus, vt fibras eius de-
cuſſatim interſecet. χιασμὸς ille fibra-
rum in imo abdominis litera *N* adum-
bratur: vbi aliquot excarnes fibræ ob-
liquè deſcendentis muſculi relictæ
ſunt. Alba linea *O*, in quam ob-
liqui muſculi velut eneruati coale-
ſcunt. Ea vice diſcerniculi eſt, medi-
um ventrem in duas partes, dextram
& ſiniſtram diſcriminans, à ſummo
abdominis ad pubem vſq; promiſſa. Sic
autem à coriaceo & exangui corpore,
multo nonnunquam adipe obſito co-
gnominata eſt.

P In medio lineæ huius vmbili-
cus eſt venarum, per quas in vtero
olim nutriebatur embryo, quoddam
quaſi ſegmentum ῥίζα γαςρὸς Ariſto-
teli. Hic in lucem editis caſtratus eſt,
& ferè plerunq; intro ſecedit, atq; ali-
qua abſcinditur. Diuina lex in ſinu
huius dominatum libidinis ſtatuit:
alibi in lumbis marium eam recon-
dit. At in σείσει id eſt, levi compagi-
nis uertebrarum dimotione indecorè
prominet; quod vitium à noſtratibus

 muli-

mulierculis in nondum ephebis ſiu-
inveſtibus perindè curari ſolet. atq;
ventriculi ex aſſidua ſubverſione ob-
orta convulſio, videlicet cute circa
extremum dorſi ſpondylum digiti-
prehenſa; atq; in ſublime tracta. Cen-
trum corporis naturaliter vmbilicu-
eſt, modò probus ſit corporis & mem-
brorum ad univerſam compoſitio-
nem commenſus atq; commodulatio.
Si enim homo collocatus fuerit ſupi-
nus, manibus & pedibus panſis, tan-
tùm à medio vmbilico aberit extre-
mum pedum, quantum idem à ſum-
mo manuum, indeq; rotundationis
ſchema efficietur. Talis ergo parti-
um omnium ad corpus vniuerſum re-
ſponſus eſt, ne quid ſit deforme. Me-
dius vmbo μεσόμφαλον ἢ ἀκρόμφαλον me-
ditullium dicitur: ſupra quod eſt ἐπι-
γάστριον ἢ ἐπομφάλιον: quod infra, ad pu-
bem & pilos pudendorum ὑπογάστριο-
abdomen & ἦτρον aqualiculus ſiue ſu-
men, quaſi ſugimen, & rumen pro-
priè in ſuibus, quo vbera & carnoſi-
or pars ſpecile in ijs continentur. Quæ
ſumini contigua ſunt ἐπισεῖς pectini-

& ἥβην

& ἥβης ſive ἐφηβάιυ nomine veniunt. Siniſtri recti muſculi Q. finis in abdomine. R Peritonæi productio vaſa σπερματικὰ in viris amiciens, ne nuda extrà abdomen in ſcrotum procidant, adeoq; teſtes ipſos præcingens. Inguinum cavitatem farcientes adenes S, vaſis crura petentibus illic ſuperſtrati. Statuuntur hi iecoris emunctoria eſſe, perinde ut alarum glandulæ, cordis, quò viſcera abijciunt, quicquid habent vel ſuperflui, ut in creſcentibus, in menſium inſtantia, aut eorundem ſuppreſsione: vel viroſi aut maligni, ut in peſtilentia: vnde λοιμώδεες βουβῶνες, ſoboles iecoris Aretæo, indeq; inguen (vt Feſtus loquitur) exiſtit, id eſt intumeſcit. Ventri ſubnexa ſunt genitalia, in quibus Penem T à præputio ſuo liberatum. V Glandē penis notat.

SECVNDA

Totius trunci figura.

ANterior ſedes aſperæ arteriæ X ab incubitu muſculorum libera, quā cartilagines Y in dimidiatos orbes ad

c litteræ speciem actæ, in itinere ac pulmones subinde intercipiunt, membranæ verò interiectæ devinciunt. a Dexter duorum musculorum, qui ducto primordio à superiori pectoris ossis sede in humiliorem regionem scutiformis cartilaginis in larynge defigitur. Dexter primi coniugij a dorsum agentium. Dexter secundi coniugij b dorsum agentium. Inter motores capitis primus c musculus sinistri lateris. Secundus d caput mouentium eiusdem lateris. Tertius e scapulam mouentium. Secundus f mouentium thoracem, cum serratis suis insertionibus. Duo clauium siue iugulorum ossa g, sterni summo transversim ita commissa, vt supremis costis incumbant. Compages colli sunt cum trunco. Os ipsum pectoris sternum H, lineis interstinctum per unionem mutuo coalescentibus, in quod costæ integræ subeuntes concurrnut. Costæ septem superiores perfectæ in leues sinus ossis pectoris extremis suis cartilaginosis ita conduntur, vt singulis integris costis, singula pene pectoris ossa respond-

b
z
x
a
c
d
e
v
g
H
f
h
o
p
l
k
r
m
q
μ

ſpondeant. Quinq; inferiores coſt
nothæ ſiue adulterinæ ad os pector
vſq; minimè pertinent, ſed ſurſùm re
tortæ, ac velut abruptæ in cartilagine
finiuntur, quibus invicem ſibi cohæſi
ſanè pertinaci devinciuntur. Infim
coſtarum dorſum verſùs abdita late
Ab extremo ſterni aptum eſt τὸ ξιφοειδὲ
b, id eſt, enſiformis cartilago, pectu
finiens, Amato Luſitano credita qu
buſdam poris pervia eſſe, vt onuſtu
ventriculus quadantenus perſpirati
onem illàc moliri poſſet, ſed perp
ram. Infrà & circa hanc eo loci, vb
præceps pectus è planitie in altitudi
nem ſiue carnoſam inanitatem vel
abrumpitur, iter qualecunq; patet a
ſiniſtrum oſtium ventriculi, quod v
teres καρδίαν dixere, ipſum deiectu
verò προκάρδιον, Teutones hodiè Lac
nam cordis appellant. Ab enſiform
cartilagine, vbi recti muſculi quoda
quaſi divortio facto mutuò dehiſcun
directò deorſùm vſq; ad vmbilicu
videre eſt quandam aſperitatem *i*, qu
coalitus obliquorum muſculoru
cum tranſverſis efficit.

Tert

Tertium par muſculorum abdominis *k* toris ſuis teretioribus admodùm ſpecioſum, directo tractu fibrarum ſuarum á pube ſurſùm contendit, nerueis delineamentis *l* tranſverſim inſcriptum, ac velut cæſim interpellatum truncatumq́;, quibus obliquè aſcendens inibi gracileſcens tenaciſſimè obhæret.

Tranſverſus abdominis muſculus infimus *m* reliquis omnibus ſpecie membranæ ſubſtratus, ventremq́; integens. Veſtigium ad *n* reliquimus ſecundùm latus externum dextri recti muſculi, quo ſignatur coalitus obliquè aſcendentis & tranſverſi. Præfecto ſupra infraq́; recto muſculo *o* ſiniſtri lateris, in ſumma περιτοναίϰ facie, ἐπιπολαίως exarata eſt κοινῶν φλεβῶν, id eſt, vaſorum communium, ſursùm deorsùm, vltrò citròq; progreſſio, quēadmodùm ſubter rectis muſculis ea occurrit. Horum alia *p* ab axilla propè bipartitionē cauæ ad iugulos in externa thoracis emittuntur; alia *q* infernè è duobus truncis, in quos caudex cauæ & aortæ in aditu ad crura direm-

tus est, surrepunt. r Summis vasa ambo extremitatibus aut osculatione mutua coalescunt, aut saltem inuicem sibi occurrunt. Vnde deduci posse in fœminis videtur insignis illa συγγένεια καὶ οἷον ἀδελφίξις, hoc est, communio; & quasi germanitas vteri cum mammis, argumentum diuinæ prouidentiæ evidentissimum. Nàm per hos rivos vterus sanguine ingrauescens depletur, fœtuiq; emisso commeatus in mammis gliscente lactis copia decernitur. Quo nomine menstrua & lac Hippocrati ἀδελφὰ germana & quasi consanguinea dicuntur, vtrorumque ἡ αὐτὴ φύσις explicatore Aristotele. Scilicet hinc deduci posse ratio videtur, quòd non multis ab hinc annis cuidam fœminæ sanguis, singulis mensibus præscriptione naturæ euacuari solitus, commutata velificatione, e mammis liberalißimè prorupit, quippè ante diem desierant menstrua, cùm hactenus respondissent quàm optimè. Neq; potuit fœmina ulla ope aut industria amplius γυναικωθῆναι, id est, ad muliebritatem quæ est in purgatione

menstrú

menstrua, postliminio redire; sangui-
ne semel atq; iterum à norma naturæ egresso.

Quintam συζυγίαν musculorum sumini, quod ὑποκύστριον prisci nominâsse videntur, elargitur Fallopius: quæ Vesalio pro carneo principio rectorum putata est. A pubis medio, basi latiore exorsa illa, fibrarum suarum obliquo in priora ductu sensim fastigiatur in mucronem, & infrà vmbilicum desinit, triquetrum spacium occupans, quòd ipsi à rectis, mutuò illic dehiscentibus, excluditur. Et hæc ipsius est περιγραφή. In hirsutis maribus tota illa regio pilorum segete nullam ob vtilitatem, quasi ad quendam ornatum luxuriat. Deorsùm ad inferiora vellit par hoc musculorum, quicquid infrà vmbilicum, & in primis verò in vesica conceptum est. Qui contrà aliorum placita recti paris communem tendinem in os pubis defigunt, hosce musculos tanquam succenturiatos tutelæ crassi & communis illius tendinis præficiunt, ne in concubitu atteratur. Nobis à loco appel-

appellare eos libuit vel ἠτριαίους, quòd sumen occupent, vel ἐφηβαίους, quia pubi obtenduntur. *f* Peritonæi dimidia pars imum ventrem metiens, & quæcunq; ille continet, prensans circumsepiensq́;. Porrigitur ab ima sede ensiformis cartilaginis vsq; ad pubem: abdominis musculos succingit, & pondus intestinorũ quomodolibet sustinet. *t* Hoc loci peritonæi portio extrà capacitatem abdominis vnà cum genitalibus vasis in scrotum *u* elabitur, quibus vice amiculi est.

TERTIA

Figura trunci corporis humani.

APerto thoracis ergastulo sustulimus sternũ X, vnà cum ipsi coartatis cartilaginibus Y. Secundúm sterni latera venæ communes Z, comitatæ arterijs declivi itinere ab axillari è iugulis decurrunt in elatiorem regionem abdominis, donec sub musculis rectis condantur. Δ Glans (θυμὸν græca natio appellat) sub editissima pectoris ossis sede:

ſede repoſita, vaſorumq́; diremtui præfecta. ▢ Coſtarum crates extrorsùm effracta tunicam exhibet ♂, quæ ſuperſtrata vndiq́; & immediatè adhærenti perioſtio, coſtas, mediaq́; earum ſpacia, atq́; adeò thoracis εὐρυχωρίαν ſiue capacitatem vniverſam intus prævelat: à quo ſuccinctu ὑπεζωκὼς ὑμὴν græcis dicta eſt. In hac dolor ille lateris exiſtit, longè acutiſsimus, qui inſtar carnificis efflictim torquet ægrum, thoracis interiora laniat, excarnificatuq́; conficit. De laterum huius concurſu ad os pectoris conſiunt mediaſtini ♌ vulgò dicti, hoc eſt, panniculi ad media pulmonis delabentes, thoracemq; interſepientes, qui inter pulmones ſtruuntur, & quaſi intergeruntur, paſsim invicem contigui, niſi ad os pectoris, pro cuius latitudine ♓ mutuò diſtant. Ideó accepta illîc vulnera non perſpirant, ut neq; alibi, quandò pulmo interventu membranarum coſtis aſtrictus eſt, id quod vſu accidere aliquandò ſolet. ☽ Hac perlucet cor regium nonnihil extuberantius. ☾·☽ Gibbæ pulmonum partes

partes coſtis conterminæ in quatuo diffiſſæ fibras, quarum duæ elatiore 1. 3. totidem humiliores 2. 4. ſunt. Mucronata oſsis pectoris cartilago ϐ Diaphragma eſt in medio diſciſsum vt ſursùm versùs revelli poſsit. γ Pa superior circuli membranei in dia phragmate, extrà quam, quicqui occurrit, carnoſius eſt. δ Epar ſursùm & extrinſecus prominens, & ventricu lo leniter obiectum. ε Ligamentum teres, quo ſepto epar affirmatur ac d vincitur. ζ Rima epatis (Cicero fiſſa iecoris) intrà quam vmbilical vena ſeſe penitius abdit. ϝ Vmbilicu cum meatu vrinario η, & veſica θ a huc peritonæo connexa, & arteri ι fœtui ſpiritum vitæ ſumminiſtran bus. Ventriculus κ cibi ſarcina impe sè onuſtus, cui per tranſverſum pa omenti λ anterior exilibus paſsi conſperſa venis & arterijs velut aſſu tur. Philoſophus eius ſuturæ mem nit in hiſtoria animalium. ſubter mentum eſt μ adipoſum tegmen ve triculi, ritu viduli aut marſupij inteſ na obnubens, vel potius ijs innata

vn

Vnde etiam nomen ei factum. Ad summen paucissimis pertingit, plerisq; vmbilicotenus, aut altius convoluitur. Idcirco truncatum à nobis & lacerum exhibetur, ne situm intestinorum inspecturis foret obstaculo, sub cuius obtentu ipsa in alueo abdominis tanquàm suo in contubernio latitant. Infra suturam perlucet transversus ductus coli *ν*, ita autem circumfertur è dextro rene ad jecoris concaua, & secundum fundum ventriculi, ad lienis vsq; regionem pertinet, ut gracilia intestina sepiat, omnium amplissimum & capacissimum ἔντερον excellenti nomine priscis nuncupatum. Ab hoc cruciatus κωλικοὶ, quibus nihil dirius, nihil immanius est, nomen invenerunt, στρόφοις, id est, verminibus torminibusq; interdum ocyus iugulantes. Hincin sinistris quidem *ξ* circumductum sinistro reni sese affirmat. Deniq; devolutum per ilia ad pubis os p pessum mergitur: Ex tanta coli circumferentia, eiusdẽque cum finitimis partibus connexione, iàm cuiuis facilè fuerit τῆς συμπαθείας τε καὶ συντιμορίας

causam

causam indagare: cur nimirum in cruciatu colico frequenter subuerti ventriculum contingat, & cur idem met, nephritico siue renum dolori adeò germanus sit, vt non solùm ementiri eum, sed & continere videatur. Hoc ergo loci ο rectum intestinum π incohans κατ' ἶξιν pergit in podicem, extrema sui ora sphinctere musculo tanquám repagulo incinctum, ne ante iussum rationis, arbitriumque voluntatis fex aut flatus ab aluo respuatur, quod contingere ijs solet, quibus ex resolutione musculus procidens, iamq; retinendi impotens, alui saburram spontè exonerat.

Colum in dextris ρ à concauo iecinoris versus regionem renis in vastum globum σ protuberat: in cuius sinistrum latus dehiscens ileum τ extremitate sua in fimbriatam valuam intus desinit, à me bis in cadaveribus humanis, & in castore magna frequentia consessuq; theatri nostri obseruatam annisq, ab hinc 21 VVitebergæ primùm, dein Norinbergæ unà cum cruralium venarum valuulis in alio-

rum

rum uſum editam. Semel atq; iterum obſtiterat ea mihi facturo periculum an per cæcum & colum ſpecillum intra cavitatem ilei adigere poſſem. Sed ſpe fruſtrabar. Idcirco diſſecui & obſtaculum reperi. In homine cutanea illa valvula fimbriato corpore conſpicua vtriuſq; inteſtini confinio præfecta eſt, qua patefacta ſentina ciborum in colum depulſa promtius exhauritur. Remigrare autem inde, niſi in violentiore impetu, in ſummo præcordiorum æſtu, & nativa inteſtinorum vi reſoluta, aut planè proſtata, vix poteſt: etſi interim perfunctoriè ilei extremitatem obſerat, non ſecus atq; ἐπιγλωττὶς ſummum laryngis oſtium. Hac ergo ſubter infuſus alentium Enematum cremor in gracilia inteſtina pervenire, atq; ipſamet officium ſuum vitale, ratione cuius ſecundas tenent inter partes nutricias, rectè præſtare queant: Ad quod cum famelica inteſtinorum natura, tùm deſiderium τῆς οἰκείας τροφῆς familiaris nutrimenti non inſtrenuam operam ſuam accommodat. Ab ima ſede globi τοῦ

 κώλου

κῶλα cernere est appendiculum verius quàm intestinum, contorti lumbrici specie, quod cæcum υ appellant, quia egressu definitur. Tàm exile hoc est vt difficile sit æstimare sitne ἕνεκά τινος à natura instituta eius molitio; cum τὸ χρεῖον ex ipso obscurum, sit neq; dum liqueat. Sed de hoc alij me multò liquidius iudicabunt. Nequaquam autem liberè pendet cæcum omni solutum vinculo, sed peritonæo firmiter astringitur. Qui ergo quæso (si Galeno fides habenda) laxato peritonæo in scrotum illabetur, aut ut labatur omninò, tantum tumorem, qui ramex dicitur, minusculo suo corpore poterit procreare?

Delineatio valuulæ quemadmodum in fibro ad fores ilei prope cæcum occurrit.

α ILeon est, in cæcum satis grandi ostio exiens β. valuula in capacitatem cæci intestini, quod in γαστρομάργοις animantibus δεύτεραν γαστέρα amplitudine sua mentitur; ita capax est.

γ Finis

γ Finis cæci intestini. δ globus seu tuber coli. ε ductus eiusdē desectus.

In hæc crassa intestina, tanquā corporis vniversi sentinam, recrementa aridiora conveniūt, quemadmodū humidiora in vesicam retrahūtur. Ne verò ariditate sua obhærerent resisterentur, quod propter voluminū in intestinis flexiones in se sæpe redeuntes fieri poterat, neq; sine pernitie, Natura intestinorum parietes crasiore succo aut muco potiùs intrinsecús oblevit, quo tàm bilis impunè defluens quàm cætera purgamenta ventris acri-

monia illius acta tersaq; faciliùs per lubricum niterentur, strictimq;, qua exitum ipsa patefecit, egererentur.

φ. Glomus intestinorum gracilium (quæ Plinio lactium, haud scio an à lacteo chyli candore, quem faciunt: sicut alijs à bilis illuvie χολαδῶν nomine veniunt) natura in medium subduxit. πύλωρον deinceps ostendemus ad exitum ventriculi, cui continuatur. Proximum ei ieiunium est, rarioribus quidem implicatum gyris, at pluribus vasculis scatens, cæterisq; inanius, quoniam nulla cunctatione chylum extrudit, affluentis in se bilis acrimonia lacessitum. Ileum tum foris plurimis orbibus labyrintheisq; atque concameratis anfractibus, tum intus crebrioribus rugis ad diuturniorē chyli moram involutum, exsuccationemque benignioris cremoris, interq; ilia & coxas subter umbilico utrinq; positum est: qua quidem situs sui opportunitate ileum sanè quàm promptè excidere in scrotum potest, peritonæi productione hoc loci vascula seminaria promittentis pluscul um dilatata, non-

dum

dum diſrupta. Si absq; inteſtinorum voluminibus eſſet, profectò ſuccus, quo corpus alitur, ſingulis membris commodè diſtribui haudquaquam poſſet.

Omnium inteſtinorum ſumma hæc provincia eſt, pylori tranſponendi chylum: jeiuni digerendi, diſtribuendiq; ad jecur per meſaraicas portæ venas: ilei ſequeſtrandi fecem ad colum, indeq; ad rectum tanquam in ſentinam, vnde poſtea per ſedem velut alui oſtium exoneratur.

Διαγραφὴ ſiue delineatio Menſentery.

MEnſenterium (vndè nomen factum venis Meſaraicis, quæ ab inteſtinis, tanquàm viæ in portas iecoris directæ ſunt, ad chyli cremorem, poſtquam is ab inteſtinis direptus, & ab aridioribus recrementis ſecretus eſt, comportandum) duplicatum peritonæum eſt, in medio ſitum inteſtinorum ad ea devinciēda, ne aſperiore contactu ſpinæ lædantur, dura ob id membranaceaq; ſubſtantia conſtans.

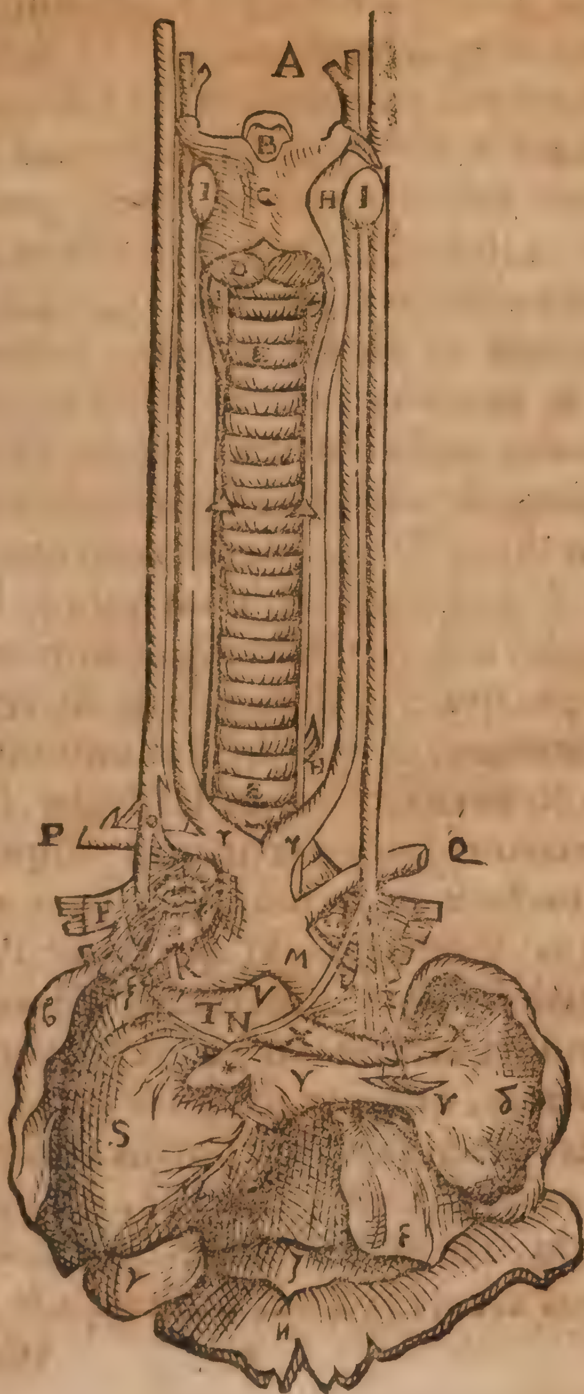
Conſpergitur crebris vaſorum atq; neruorum ſurculis, hinc inde diſcurrentibus, quorum intermedia ſpacia adeps copioſus infercit. In adipem glandes inſiſtunt, cùm ad vaſorum diremtus, tûm ut inteſtina madore ſuo proluant. Inter glandes corpus glandoſum χ propè centrum ψ occurrit, appellatione excellenti, &

καθ' ὑπεροχὴν ita cognominatum. Flexuoſi margines ω, quibus inteſtina adhæreſcunt. Hîc v rectum inteſtinum dorſo alligatur.

Præſens figura multas partes exprimit, ad collum & ventrem medium attinentes, in qua euerſum cor, & in dextram reiectum eſt.

ARteria A ob cartilaginoſam naturam τραχεῖα appellata, ad pulmones vſq; pertinet, animam, ſpiritu quæ ducta eſt, excipiens, eandemq; à pulmonibus reſpirans, & in os intimum reddens, per quam vox principio à mente ducto, ita quidem percipitur funditurq;. Reſpiratur primùm à pulmonibus aër inutilis, perq; ſpiritalis cannæ rimam (Græci γλωττίδα nominant) à muſculis laryngis traiectus, in vocalem ſpiritum ceu animatur. Simulac verò in oris amplitudine, tanquam patente cicuta, nonnihil ab obſtantia faucium ſtipatus, concauoq; palati repercuſſus fuerit, dædala lingua, tanquàm plectrum moderatiſsi-

tiſsimum, arguti acuminis ſui in pa-
latum illiſu, in verba articulatim con-
cîdit atque diſcernit, ſubſidio interim
venientibus labiorum compreſsione,
& dentium cumprimis offenſione.
Atq; hæc ſanè vim quandam incredi-
bilem artificioſi operis diuiniq́; teſtan-
tur. Arteria Lactantio ſpiritalis fi-
ſtula dicitur, nobis canalis animæ, ex
qua pars eius redditur reſpirando, pars
ventriculo cordis concipitur, ad ſpiri-
tus vitalis educationem, & caloris na-
tiui conſervationem. Nullus enim
ignis ſine ventilatione & paſtu aliquo
diu poteſt permanere. λάρυγξ ſummũ
eius caput eſt, atq; oſtium, edendæ vo-
cis (quæ Ariſtoteli eſt ἀὴρ ἐσχηματισμένος)
inſtrumentum primarium. Is ſuprà
tegitur in epulando quodam quaſi
operculo (ἐπιγλωττὶς B græcis dicitur)
ne, ſi quid in arteriam cibi fortè deer-
rauerit, meantis illàc ſpititus recipro-
cationem, intempeſtiua reſtagnatio-
ne impediat. Negligentiùs tamen
ab eo obthuratur, quò liquidioris po-
tus aliquid ad irrigandos pulmones
ſenſim defluere queat. C Cartilago la-
ryngis

K
K
A
B
I
C
H
I
D
E
H
E
P
Q
F
M
R
V
T
N
Y
Y
S
Y

ryngis maxima, veterum ſcuto ſimili
nobis tangentibus obuia. Ei ſube
primum par propriorum muſculorum
laryngis D, obliquis in anteriora de
orsùm procurrentibus fibris prædi
tum. Infrà hunc dein init longus ill
trames arteriæ E, conſtans annulis car
tilagineis, in cicutæ modum compa
ctis, & nexibus inſuper membranei
inuicem cohærentibus, vocis cauſſ
& ſpirandi: addo etiam viuendi. Non
enim vita à ſpiratione, ut neq; hæc ab
illa, poteſt ſeparari, cùm vtraq; ſint
ἀχώριστα, atq; vltrò citroq; commeent
excepto quòd in ſtrangulatis ab vtero
mulieribus, & quibuſdam animanti
bus, hybernantibus in latibulis, ſola
arteriarum tranſpiratio vitæ aliquam
diu tuendæ conſeruandæq; ſatis eſſe
poteſt. Cartilagines (quas græci de
minutè βρόγχια nuncupant: βρόγχος
enim ipſa arteria eſt) à tergo versùs
vertebras, quà canalis gulæ iuxtà de
currit, attenuatæ, aut potiùs abruptæ
in membranam degenerant, neq; per
fectum orbem abſoluunt, quò craſsi
oribus eſculentorum bolis, quos gu
lones

lones auidè glutiunt, mollitie sua cedere posint. Nihilominus autem semper patet arteria, quandò nullam requiem micandi spiritus habere potest: l. 2. Glandulæ laryngis, radici eius itrinque annatæ. *F G* Trunci asperæ rteriæ, in quos caudex eius ad pulmoes finditur. *H* Gula siue stomachus ad adicem linguæ hærens, ponè subterq; euergit: quo cibus primùm agitatine & motibus linguæ depulsus, & uasi detrusus, in ventriculum illabiir. Oris vtraq; ex parte tonsillas ca ttingit. *I* Tonsillæ in homine, in sue andulæ, stomacho & laryngi comiunes, vtrinq; asistunt, satis magnæ, nguam & os partesq; subditas mado proluentes: Græcis παρίσθμια, vulb chirurgorum amygdalæ dictæ. Seindùm longitudinem stomachi & seem τ̃ βρογχίων arteriæ, infernè ad uſculos laryngis revertuntur redus nervi Δ, inde παλινδρομοῦντες nuncuti, pulluli quidam sexti coniugij *K*, inferiora secundùm cervicem prosi. Ac sinister *L* quidem aortam qua parte ex corde in dorsi vertebras

bras detorquetur, paulò infrà surcu-
li N in basin cordis dehiscentis exor-
tum, circumplicat. Dexter O eun-
aortæ ramum P circumvectus ambit
qui in alam dextram procedit. Motū
vterq; recurrentium obeunt persimi-
lem ei, qui in architecturæ machinis
ope trochlearum completur. Repræ-
sentant enim ipsi ductarios funes, qui
per trochlearum striatarum orbiculos
traijciuntur. His præsectis vox elidi
solet & animal obmutescere. Q Aor-
tæ portio obliquiore ductu sursùm in
alam sinistram pertendens. R Caude:
aortæ ex sinistro cordis specu exortu:
rr Arteriæ καρωτίδες, quæ eædem & λη-
θαργικαὶ nec non ἀποπληκτικαὶ dicuntur
dextra & sinistra iuxtà asperam arteri-
am sursùm procedunt: quibus oblesis
aut contusis, aut vinculo, vel iniecti-
one manus (quam prensationem Iu-
daicam vulgus Teutonum vocare so-
let) interceptis, homo in sterilitatem
nonnunquam castratur, quod per
multum materiæ inde semini supped-
tetur, tùm cataphora, vertigine, apo-
plexia, & caro soporifero more corū

quo

quos ἐμβροντήτους καὶ ἐμβεβροντημένους græci appellarunt, corripitur: etſi non tàm compreſsione arteriarum id accidit, quàm nervorum recurrentium offenſione, quandò eadem habentur parte ac ſitu. S. Cor liberum ab involucro ſuo, & in dextrum latus devolutum, pleraq; vaſa oculis ſubijcit. Ea propter ipſum unà cum pulmone expectoravimus. T Initium eſt venæ arterialis, ſecundùm quàm neruulus cordis N exporrigitur, centrum baſis cordis aditurus. V Arterialis venæ in dextrum pulmonem, X eiuſdem in ſiniſtrum progreſsio. Eòdem pertinent & arteria venoſa Y, & ſiniſtri nervi Z, qui non revertitur, ſurculus. * Siniſtra auris cordis. ξ Apex dextræ auriculæ. Stipes venæ cavæ α vinculo aſtrictus, in quam ſanguis confunditur, perq; am ad cor confectus iam perlabitur. β. γ δ. ε. pulmonũ lobi ſiue fibræ. ζ Septi tranſverſi membraneus circulus. η Eiuſdem carnea portio lacera, & fibratum ſtaminibus interſtincta.

QVARTA.

Trunci corporis figura, in qua non solùm membra suum tenorem ac situm in omnibus servant, sed etiam partes membrorum: ad quam pellegendis sequentibus, toties subinde revertere, quoties signum ☞ tibi occurrit. Cætera enim insititia sunt quibus historia interrumpitur.

THorax non solùm ea pars est, quæ à jugulis ad præcordia usq; pertinet: sed etiam totum illud, quod intrà iugula, ad genitalia concluditur: quod διδασκαλίας ἕνεκα in ventres duos medium & imum dirimitur.

MEDIUS in corpore venter vitæ destinatus est. Circumscribitur i supra quidem iugulis, infra transuerso septo, circumcircà dorso, adulteri costis & pectore. Cor θ princeps medij ventris membrum est inquies, ἀρχὴ τοῦ θερμοῦ, καὶ τοῦ ζῆν, hoc est, caloris, & quæ ab hoc sustinetur, vitæ sedes, & iugis scaturigo. Scilicet in hoc viscer

quali

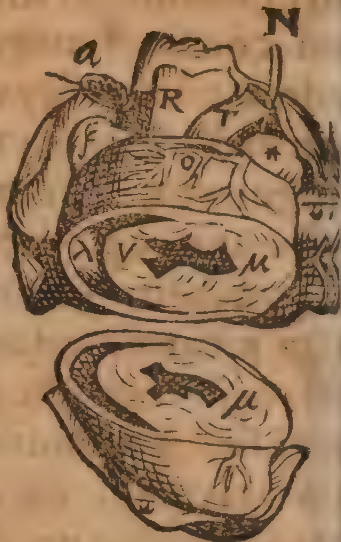

H
R
K
L
M
O
V
P
S
T
X
Y
I
N
Z
a
b
c
f

uaſi lares eſſe focumq; oportuit, quo
aturæ fomites, & primordia ignis na-
iui continerentur, atq; pertinerent
nde in omne corpus: quo refrigerato
ut exſtincto occidimus ipſi atq; ex-
inguimur. Figuræ eſt πυραμοειδοῦς.
aſis eius ad medium ſub oſſe pecto-
is concedit. Extrema, quæ in mucro-
em κ turbinantur, ſubter læuam pa-
illam in thoracis priora demerſa ſūt,
nde fieri putandum eſt, vt anteriora
horacis magis caleant. Etenim calor
etrò infringitur, tum ob interiectum
abitiorum muſculorum oſsiumq́; ſo-
ditatem: tum ob algorem dorſalis
nedullæ & vertebrarum. Suffragan-
ur huic ſententiæ rigores febrium,
ui per dorſum inuadunt, calore inte-
im & ſudore in pectore & ventre
nagis vigentibus.

Quò verò penitius introſpici thá-
ami cordis poſſent, per tranſuerſum
cuimus, quemadmodum patent ij
gura ſubiecta.

κοιλίαι ſiue ſpecus cordis gemini
int: Cœlio à muneris prouincia de-
ente metaphora diribitoria nuncu-
pati,

pati, ſinuoſi admodum. Dexter λ venoſus, tenuior & capacior, in quem craſſus ſanguis è patentiſsimo cauæ oſtio reſtagnans illuſtrior redditur. Læuus μ arterioſus, & craſsior, in quo vapori roſcido ſanguinis, à carne

pulmonum, aſsiduoq́; eorum verbe
rudius extenuato, ſpecies vitalis ſpi
tus atq; ornatus ultimus induitur. S
ptum intermedium ν, ſatis ſpiſſum i
lud, ſanguinisq́; è dextro in ſiniſtru
tranſcolationi minimè peruium, lic
is ab æſtu cordis adeò extenuatus ſi
vt aëris roſcidiuè vaporis ſpeciem i
duerit. Per hoc ipſum interſtitium
aut, quæ in eo inſunt, foramina, ſu
qui etiam pulmonis vomicam, ho
eſt, collectum pus auſint traducere
quò deinceps in caua ad epar, hinc i
portas, tandemq́; ad inteſtina dela
tum

um, infernè exhauriatur. Quæ ſanè ia neq; expedita eſt, neq; conducibi- is, neq; proxima. Veruntamen Gale- us ſepti foramina huius κοινωνίας ἕνεκα xſtitiſſe autumauit.

Cor non caret auribus. Geminis utem præditum eſt: quarum dextra cauæ oſtio præiacet, ſiniſtra * ſub- er caua ad ortum aortæ recondita: il- a ſanguinem, hæc aërem alterat, ne epentino incurſu ſuo offendant. Vena inc inde circà caput cordis propagi- ibus ſuis ſparſa o, coronæ in modum mbitum eius redimit, ςεφανιαία inde eritò appellata, cuius nutricatu cor ducatur. R Caudex magnæ arteriæ, uæ veteri loquendi more vena nun- upatur. Nobis differentiæ cauſſa ulſatilis, quemadmodùm Galeno λέψ ἡ σφύζουσα. Nàm vena ſuapte vi mmobilis eſt. Eſt tamen, vbi & ipſa icat, motuq; tremulo vibratur, quo- es videlicet per occultam cuticulari- m meatuum ſiue pororum inſpirati- nem, & vaſorum πρὸς ἄλληλα συναναμώσιν, qua nimirum ora ſua, vnum teri commercio quodam adaptant,

aërem intra capedinem suam conc
perit. Contremiscere interdum vid
as etiam sanguinem in lebete pòst
ctionem venæ, quem vulgus chyru
gorum priùs adhuc, quàm intepuer
ingurgitare cogit eos, quibus detr
ctus est, ratum subesse animam, qu
tali potatione corpori postliminio r
stituatur. Arteria conceptaculum
vitalis spiritus, misti cum tenuio
sanguine. T Vena arteriosa nutriti
nis ergô expansa pulmonibus, q
quasi quoddam ἐργαστήριον sunt vita
spiritus, in quem etiam residuum
alitione sanguinem elaborant. S
cundùm huius posteriora diximu
neruulum N á sinistro recurrente a
cisum, traiecto cordis inuolucro
basis meditullium pertinere. Hic n
mirum subornat Fallopius cohorte
neruorum sanè quám numerosam, n
ticulari vasorum in calua seriei nil
quicquam concedentem, quin pot
eam superantem, quæ ab alijs pro
gamento putata sit. Ad hunc finem c
tam esse eam existimat, ne tàm nol
le viscus stupidius iusto redderetu

a Caudi

* Caudex cauæ, quæ conceptaculum est nutrimentalis sanguinis cum naturali spiritu confusi. ϖ Cordis inuolucrum ab anteriore eius sede in latera reiectum, græcis περικάρδιον est, cordi vacuum relinquens ad ciendos motus suos interstitium, tàm laxum, ut nonnunquam cordi liceat artem in ea facere ludicram, atq; in pectus emicare, hoc est, insolentius palpitare, gestire: quod in animorum perturbationibus accidere constat. In hoc etiam, tanquam in penu quodam, roscidæ humiditatis nonnihil continetur irrigando cordi, ne motu perenni fatiscat. Augeri illa à morte vi funesti frigoris solet: cuiusmodi de vulnerato Christi latere, in cruce uberiore copia prodigiosè scaturijt.

☞ Pulmo (☾ ☽) spirandi artifex officina, vngulæ bubulæ modo bifidus & mediastino diremtus, ac sinistra sui parte, qua cor operit, sublatus. In hoc inest raritas quædã, & assimilis spongijs mollitudo, ad haustũ vitalis vẽti siue aëris aptissima: qui tùm cõtrahit se aspirãs tùm, spiritu dilatat ἐναλλὰξ, id est, vicib9

& alternis, eaq; viciſſitudine recipr ca recipiendi reddendiq; anhe tus, vita in adultis ſuſtinetur. Fœt autem vtero etiamnum degenti, a ter prouidit Natura, qui pulmone d ſide, neq; dùm operi accincto pub co, per os non reſpirat. Vt verò nil lo ſeciùs, non modò nutriri, ſed & v vere, immò etiam formari, mem briſq; corporari ſuis poſſet, tàm Ca Venæ caudex ſub baſi cordis, ad de tram eius auriculam, in arteriam v noſam, quàm Aortæ ſtipes eodem met in loco, in venam arterialem, ſe oſculis duntaxat, ſeu peculiaribus d ctibus peruij ſunt. Vtriſq; ſanè percom modè in pulmones deriuari comme tus poteſt illac quidem ſanguinis, a conformationem educationemq; hàc autem ſpiritus, ad vitam inſiti caloris diffiationem. Hæc vaſa ab i ſa ſtatim natiuitate tanquam emerit & rude donata ſua, perinde vt va vmbilicalia, ſolent coaleſcere. *α ἠπα τίτης*, Vena iecoraria, quæ & Caua d citur, è conuexo iecoris egreſſa in de xtrum cordis ſinum hiſcit oſtio paten

tiſſimi

issimo, prorsumq; oblitescit. Quo
nductus fortasse Aristoteles, vt arte-
iarum, ita venarum ἀρχὴν καὶ ῥίζωμα
n corde statuit. Paullò superius ad
lextram è caua pullulat vena illa soli-
aria b, omnisque coniugij expers, spa-
ijs costarum ramos, quibus veluti
ublicis in itinere suo fulcitur, effun-
lens, & ad secundam ferè lumborum
ertebram usq; descendens: quo loci
um ramis cauæ, aut emulgente, sini-
tra præsertim, circa genitalis venæ ex-
rtum iungitur. Propter hanc renum
um thorace communionem, id est,
nutuam affectionem, ritè & κατ' ἴξιν,
c sine multis ambagibus, pulmonis
omica lotio creditur exhauriri. c Di-
ortium siue bifurcatio vasorum, pri-
squam iugulum attingunt. Horum
artim ad axillas d emanant atq; hu-
neros: partim per ceruicem sursùm
ontendunt in caput. Venæ cervicis
incedunt comitatæ arterijs carotidi-
us, quibus impacto vulnere læsis, in-
nterfectis, vel præstrictis laqueo, vel
sanguine concreto præpeditis, (quod
nalum vulgò Gutta dicitur, germanis

der tropff) animal corruit morte sopo-
rifera, atq; eliditur, spiritus influxu
corde intercepto: Vnde lisas appella-
se Donatus putatur. Glandiū Δ, adeo
insigni nomine sic vocatur, ad iugulo
in sede thoracis elatissima, ubi collum
trunco insistens in cauum quodda
σφαγὴν dehiscit. Vasorum diremtu
vice puluini ad incubitum asternitu
θυμὸν indigitarunt græci, siue quòd lo-
cus is cædi admodum opportunus si
seu potiùs, quòd in perturbationibu
animorum spiritus impetuosiore a
sultu impactus in eum, identidem
reciprocatus, tanquam in scateb
ebulliat, atq; efferuescat, ac thor
cem aduersùs insidias induat. In te
tonum gratiam Columbus Lactes no-
minauit. *f* Qui media bifurcationis i
iugulo sede propendent ramuli, i
utroq; latere singuli atq; detruncat
vnà cum tenuioribus sui portionibu
siue propaginibus, quas obiter in fin
timis partes pectoris distribuunt, ve
næ sunt mammillares, subter osse pe-
ctoris deorsum ad abdomen exporre-
ctæ: quo loci, sub rectis musculis ol

uiàı

iàm eunt epigastricis, quæ per humi-
iorem regionem à pube aciebus ad-
uersis & in procinctu stantibus surri-
guntur. Ac ne videar pensi parum
meminisse, in secunda figura trunci,
litteris *p. q.* insignitas veterum autho-
ritate *κοινὰς φλέβας* nominaui. Sub
Caua *a* enascitur magna arteria *g*, è
ventriculo cordis sinistro, commea-
tum vitalium spirituum per ramos su-
os tanquam tubos, quorum multi &
crebri toto corpore intexti sunt, quo-
quoversum distribuens, salutaremq;
& vitalem calorem impertiens. Duo
hæc vasa inter se quasi ciuili concili-
atione & societate coniuncta, mem-
brorum rempublicam nutricantur,
conseruant, sustinent. Aortæ trun-
cus protinus ut è corde prosilijt, bipar-
titò finditur in duos prægrandes stipi-
tes, quorum minor sursum, maior
r deorsū ad dorsi vertebras explicatur.
Multi ab ea infrà supraq; riui defluunt.

Et hactenus quidem ut nostra tu-
lit imbecillitas, de medio ventre ad
summum sapientiæ æquilibriū confor-
mato breuiter, qui diaphragmate fi-
nitur.

Figura diaphragmatis, quod est limes seu marqua, vt loquamur cum Galli & confinium quoddam duorum ventrium, Medij & imi.

EST autem διάφραγμα velut paries intergerinus, obliquiore interie-ctu suo vitalia à naturalibus, regionem cordis ab imo ventre & intestinis dirimens. Latini dixere præcordia, quia cordi obtentui est: Macro-biu

bius disseptum, pro quo apud ipsum perperàm nulloq; sensu dissipium legitur. Huic acceptam olim retulére subtilitatem mentis, vnde Φρένας Græci nuncupauére, siue quòd non conferre nihil εἰς τὸ φρονεῖν καὶ νοεῖν videatur, seu quòd eo inflamatione affecto mens oblædatur, Cerebro in consortium mali pertracto. Eius inferior circumferentia duntaxat hîc conspicua est. Summum eius caput A, in medio membranæ ritu prætenue, tendiniq; finitimum est. Finis B, crati costarum adulterinarum ad extremum affirmatus, multæ carnis particeps. Interior circulus C sursùm obtusius mucronatus, membraneam septi naturam, pars verò, quæ eum foris undiq; ambit fibris striata, carneam definit. Duo insignes canales id traijciunt, gula D, & vena cava E: Aorta, & secundùm Vesalium, caudex venæ parentis pari, rimam eius F transit, quam propendula ligamenta G ad lumbos porrecta efficiunt.

☞ In INFERVM corporis ventrem culina abditur, quem ex-

terna circumſcriptio ab ima oſsis ſte-
num & pectus finientis regione, utrin-
que per cartilaginoſa coſtarū extrem-
(græci ὑποχόνδρια appellant) ad ili-
& inguina, tandemq; ad pubem pr-
tenſa metitur. Septo tranſuerſo iecu-
H ita ſub eſt, ne ipſi tanquam flabell-
præcordia ventilanti obſit. Sic d-
ctum, quòd iuxta cordis vires pot-
ſtatem exerceat ſuam, velut illi aſs-
dens in excitanda vi appetitionis, qu-
ad vitæ pertinet fomenta. Hîc in pr-
ora ſursum reductum eſt, ac reſupin-
tum, quò ſimæ eius partes I, & veſi-
culæ O intra eas reconditæ ſitus emen-
ſusq; portarum melius notari poſſen-
Quo factum ut ſeptum ſubſtituerit.

Iecur ex viſceribus vegetationi-
organum eſt, & principium venarum
quibus tanquam riuis in omne corpu-
diſcurrens humor, quem amplexu ſu-
calfactuq; concoxit, vniuerſam rem
publ. membrorum ſuccis vitalibus ir-
rigat. Quia enim publico muneri pr-
eſt viſcus id, nequaquam patitur, u-
ullum diſpendium intertrimentumu-
crediti ſibi a ventriculo chyli fiat, qu-

minu-

minus eum & creditori ventriculo, & membris cæteris puriorem defecationemq; cum fœnore redhibeat. Speciem gerit limi ſanguinis concreti. Lunato ſinu K obliquatur in parte læua, qua locum amicè cedit, ſubiecto ſtomacho L, cum ventriculi orificio coalescenti. Ad finem eius occurrit vinculum M, cuius ope phrenibus epar adalligatur. Caudex portarum N truncatus illinc emergit, vbi cauum iecoris ſinibus quaſi ſulcatum ſcinditur, cum promontoriolis quibuſdam (Hieronymus pinnulas vocat) audacius prominentibus, ſed hîc deliteſcentibus ſubter ventriculo, exaſperatur. Per portarum venulas, quæ in inteſtinorum capacitatem ἀναστομοῦνται, tanquam per manus ex inteſtinis, & aluo ſecretus a reliquo cibo ſuccus is, quo alimur, permanat ad iecur. Folliculus fellis O parte iecoris caua reſimaquè in dextris propendet, duobus ferendo felli ductibus inſignis: quorum vnus P abſciſſus hîc amariſsimum liquorem in ſeſe ex epate allicit: alter Q eidem in duodenum exonerando

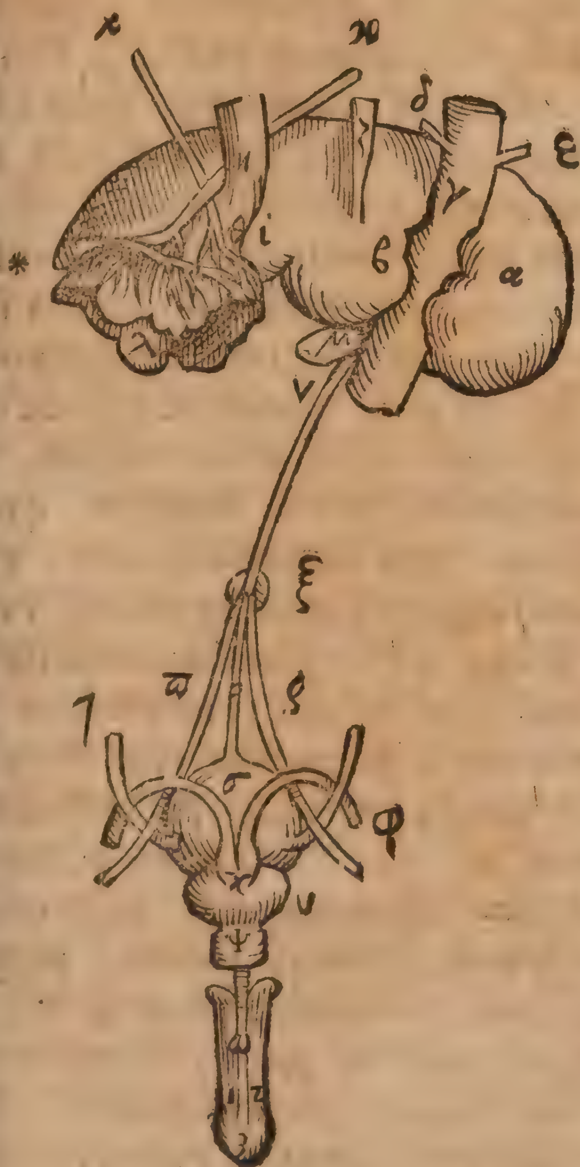
dica-

dicatũs eſt, vt acumine eius, quã adhibito ſtimulo inteſtina irritentu: & cibi reliquiæ abſtergeantur. R Vem ab umbilico in fiſſuram iecoris inſe: ta, embrijq; nutricula: quo in lucem edito tanquam emerita ipſa ac vien degenerat in ligamentum.

Gibbum iecoris, quà dorſum ſpectat & ſpinæ accumbit, vnà cùm ſupina v: ſicæ vrinariæ parte, & poſtica ſtomachi, præſens figura oculis ſubijcit.

α GIbba ſiue conuexa iecoris. β Ha: ſede epar permittit, aut emitt: potius caudicem venæ cauæ γ, cu: duobus ramulis δ ε, diaphragma: vtrinq; ſurſum exporrectis. ζ porti: vinculi, quo jecur phrenibus ita ſub ligatur, vt quaſi aptum ab eo videatu: ſuſtineri. Ligamentum * iecur di: phragmati affirmãs. Truncatus ſtoma: chus η, cui ea in parte, qua is ſiniſtr: vẽtriculi orificio θ continuatur, amic: iecur locum cedit ι nonnihil ſinua: tum. Nerui κ in orificium ſiniſtrum

à ſext:

δ
ε
γ
β
α
i
*
ξ
ς
σ
φ
υ
Ψ

à ſexta coniugatione neruorum cer
bri immiſsi. λ Ventriculi portic
reliquo ipſius corpore vulſa. μ Tru
cus πυλῶν, id eſt, portarum, quas à
cteo candore chyli, quem allicit,
cteas arabum familia indigitat. In
hunc & cauæ caudicem, vena um
lici ν in iecur dehiſcit, nutricula f
tus. ξ Vmbilici, qui univerſi corpo
centrum eſt, facies interna. Ex hoc c
orsùm pergit οὔραχος ο in medio,
veſicæ tumentiorem fundum, qu
quoddam eius ſuſpendiculum: q
lotium fœtus expurgari putatur Ve
lio. Euſtachio tantùm in cornutis
peritur. Secundum latera huius
minæ arteriæ π. ρ. altrinſecus ſurre
ſunt è ramis aortæ, pubis oſſium
ramina adeuntibus, fœtui priuat
dedicatæ. Quatuor hæc vaſa oli
dum utero ferretur infans, mag
vſui erant, emerita iam tota, & r
accepta tantum non ſuperuacuæ
Veſicæ vrinariæ pars poſterior. ϛ V
teres neruoſi canales, quorum in
tio fit propè ceruicem veſicæ, pau
ſuprà corpus glandulolum υ, (q

ve

eluti duarum glandium sibi accum-
pentium, annatarumq; & continua-
um imaginem refert) vbi vasa φ se-
nen à testibus deportantia ex resultu
d os pectinis coalescunt; atq; obli-
escunt in vesiculas quasdam χ: quæ
propter gyros & vertigines, in quos
perplexè admodum inuoluuntur,
Herophilo παραστάται κιρσοειδεῖς, id est,
aricosi astites, Vesalio autem gyri &
nfractus nominantur: suntq́; genita-
i semine etiamnum grauidi atq; præ-
gnantes. Huius enim ταμιεῖα sunt, &
quoties vel copia, vel qualitate, vel
traq; molestum id fuerit, promunt.
ψ Musculus vesicæ ceruicem ambiens,
notus arbitrarij quidem, vt musculi
æteri, præses: at non omninò tamen
ui mancipij, siquidem effluxum lotij
strictione sui perpetuò prohibere
on potest: vt neq; sphincter alui ex-
rementa, neq; musculi thoracis ex-
stas à calore cordis fuligines, vel ani-
nam, quæ ducta est spiritu vsq; co-
ibere. Naturæ enim necessitas tan-
em præualet, vt rectè de ijs pronun-
iat Nemesius, τὸ ψυχικὸν τῷ φυσικῷ, id
est,

eſt, animæ opus cum naturæ mune coniunctum eſſe. ω ὔρηθρα, id eſt, m atus ſemini & lotio communis. u Bina penis corpora textu ad ſuſcipi endam ſpiritum raro, atq; ſpiracu pleno, diremtu mediæ ὐρήθρας inu cem ſeparata. 3 Glans, in quam me tus vrinæ & ſeminis deſinit, immun à præputio.

☞ Stomacho proceriori ſubii cta eſt alvi ſiue ventriculi natura S, a latitudinem & longitudinem lagen modo fuſa, cibi & potionis commu ne conceptaculum, & officina χυλ σεως, id eſt, primæ concoctionis. Ide paterfamilias dici meruit, quaſi om ne animal ſolus gubernans. Nàm ægreſcat, vita in ancipiti eſt, deficien te commeatu publico. Gemina ip oſtia ſunt, quorum ſiniſtrum T, quo veteres (ſiue ſecuti hac in re ſenſu vulgi & opinionem popularem, ſiu potiùs ob periculoſam cordi viciniam atq; ξυνάφειαν) καρδίαν appellare con ſueverunt, annexum eſt phrenibus longè maius altero, quippè in quo ſemmanſa adhuc, aut ſaltem minù

exqui

quisitè à dentibus confecta esculen-
devorentur, inque follem ventris
condantur. Dextrum V strictius,
itus est ventriculi, ideo πύλωρος
ominatum, quòd alimentum tan-
iàm ianitor vsq; eò cohibeat, quo-
id potestate caloris tùm insiti, tùm
uentitij ex adiacentibus splene &
core, tùm spiritus appulsu atq; sub-
dio, sibiq; ingenita temperie ac pro-
ietate ventriculus elaborârit. Hinc
orta aut potiùs detexta intestina λή-
ξεως καὶ ἀποκρίσεως αἴτια Democrito
ncupata, continuo ductu defluunt.
b concauum epatis ventriculus ma-
a sui parte abstruditur.

FIGVRA,

orsùm exprimens faciem ventriculi & vesicæ fellis.

Rovidentissimus rerum author &
molitor Deus ventriculum cibi re-
ptaculum in medio locauit, quo
imùm cum potus humore permi-
, dein concocto, liquefactoq; vi-
es succos membris omnibus ex
uo dispartiretur, vniuersúq; corpus
eò vegetaret.

a οἰσοφάγος, Lactantius cibal[...] fistulam, nos Gulam nominamus: [...] non inscitè Martialis ingenium trib[...] it: quoniam sapiens est eorum, q[...] bus vescimur, potulentorumq; ille[...] bra perfruitur. Hinc Philoxenus gu[...] tho eam sibi collo gruis proceriore[...] optare solitus est. Summum eiu[...] ad linguam annexum fauces voca[...] tur: postremum γ stomachus teste E[...] nio, dehiscens in summum ventricu[...] In ruminantium genere argutior h[...] insertio & paulò altior est, aliter p[...] properè deglutitum pabulum revoca[...] ri inde, dentiumq; molitrinæ rec[...] haud posset. δ Tonsillæ commun[...] in intimo atq; extremo palati, sali[...] prægnantes. Iter œsophago est p[...] interiora ceruicis κατ' εὐθὺ: mox sub p[...] mone demersus in quinta dorsi v[...] tebra considit: cui interiectu corp[...] ris glandosi ε etiam affirmatur. Hi[...] super quinta & consequentibus v[...] tebris modicè dextrorsúm primu[...] se erigit: tandem sub Caua ad si[...] strum reclinatus superscensa Aor[...] septum traijcit. Medio stomacho si[...]

œs[...]

œſophago, quà is aſperæ arteriæ in duos diuiſæ truncos ſubſternitur, ad quintam thoracis vertebram, duo viſuntur glandoſa corpora ε. quæ ſtomachum, ad ſiccioris eſculenti velut per lubrica tranſitum expeditiorem,

perenni rore ceu perfundunt. Quo l[...]
ci hic canalis vtroq; versus conte[...]
quetur, & tracheæ iuxtà incumbe[...]
do adiacet, solet nonnunquam ii[...]
quibus uilli gulæ aliquantò imbec[...]
liores sunt, dùm accelerata deglu[...]
tione loqui cupiunt, bolus esculem[...]
restitare, anhelitum intercipere[...]
strangulationemq; vnà cum suffoca[...]
tionis periculo intentare. Quos vul[...]
gus è uestigio aut desultu ex locis ed[...]
tioribus liberat, aut pugno intra sc[...]
pulas scitè considerateq; illiso. H[...]
namq; succussione infarcta gula exp[...]
ditur, compressu coarctatuq; guttu[...]
liberatur dilataturq;, atq; anima æg[...]
glutientibus redux revertitur. Ed[...]
dem præsidio, quod certè tussi sæpe[...]
numero subsidio venire debet, exple[...]
ditur etiam, si quid de esca in tram[...]
tem æstuantis animæ, qui stomach[...]
vicinus est, (plebs nominat die vnrech[...]
te kehlen) inter loquendum errore de[...]
uenerit. ζ Nerui è sexto cerebri con[...]
iugio promissi, sinistro orificio se[...]
mutuo complexu impingunt: ind[...]
multiplici serie distributi in reliquum

eiu[...]

ius corpus aduſq; canulentum fun-
um in tenues exilitates exhauriun-
ur. Horum commercio iunctus eſt
erebro ventriculus. Proinde quoti-
s in alimenti penuria ab inanitis ve-
is in ſe pertinentibus mulſus ſuctuſ-
e fuerit, non tantùm eſurit ipſe, ſed
t cerebrum vibratis neruis laceſsit,
t membra inſtiget ad procurandum
abulum. Stomachus ſummo ven-
riculo à læva committitur, vbi γ ſi-
natum eſt. Venarum & arteriarum
copia exuberat ventriculi ſubſtan-
a, quarum quædam coronæ ritu ſi-
iſtrum orificium præcingunt, aliæ
er elatiorem eius partem, aliæ per
emiſsiorem ſiue fundum diſcurrunt.

Figuræ ſpecies etſi capacitatis
rgô globoſa eſt, nihilo tamen ſeciùs
ucurbitæ in modum lateraliter por-
igitur, ob ductuum canaliumq; inſer-
onem. Ad utrunque oſtium intus
uaſi fimbriatum eſt corpus ventri-
uli, inq; limbos protuberat: in quo-
m læuo θ ſtomachus ventriculo
ontinuatur: è dextro ι inteſtino-
um tela longa ſerie detexitur. Hîc ſo-

summodò adumbratus limborum lo-
cus est, & vestigium quoddam litter-
θ ι consignatum. In inverso autē ventri-
culo expressi sunt, & cuiuis obuij. Vesi-
sica fellis κ (noxius humani corpo-
ris inquilinus, vbi humor eius effe-
buerit excandueritue) magnitudini
pijri, cum poris suis χοληδόχοις, uni-
singulari ac decliui λ, directò duode-
num adeunte: altero accliui μ iecu-
versùs multifariàm diuiso: quem su-
perius abscidimus; hic propè portæ-
rum explantationem haurit sorbetq;
ex epate purgamentum pessimi san-
guinis: ille in intestina idem defert a-
sordium depulsionem, quas ipsa na-
turam acrimonia interpellans sua un-
secum eluit. Quo loci machinatio-
ne quadam atq; solertia natura im-
plantationem eius fabricata est. Fal-
lopius aditu prohiberi fel ait, dum
intestina chyli cremore etiamnum
distenta sunt, repulsumq; diverter-
in suam vesiculam, quoad exsucto e-
flaccuerint: quod ipse non tàm repe-
risse, quàm à Natura didicisse vide-
tur. Verum ne ipsa illa vesicam

no-

on frustra, saltem casu temeréue machinata sit, eoq; nomine à Momo accusari merito queat, nauitas hominum, nostri seculi geminas valuulas in corpusculo biliaris vesicæ aperuit, nam, quà bilis infunditur, alteram, qua collecta inibi exoneratur in intestina: posteriore hîc omnis diuertendi occasio lurido humori præcisa est non prius dehiscens quam felle prægnans glutcat. Tum primum enim illud nequaquam stillatim sed affatim depellere in intestina seseq; ab onere euare suo satagit. Fit via vi à turgente & urgente ferocioris fellis vbertate: vt adeo alium ad finem folliculus fellis non sit conditus à natura, quàm ut fel in se corriuet, aggerat, & tandem per emissarium suum conuenienter amandet. Quibus præterea in ventriculum porus è vesicula assurgit, & bilis ἄκρατος (vt Cicero nominat) aut, ut Hippocrates, κατακορὴς mera & abunde saturata eijcitur, ij κακοστόμαχοι sunt, & ad ipso statim vitæ primordio miseri, biliosi τῇ φύσει habitu & conformatione. Rima ν intrà ca-

 paci-

pacitatem duodeni, qua bilis se infu-
dit, paulo inferiore loco est, quia
introitus, vt artificiosa insertio, & ob-
liquitas eius utcunq; possit notari.
Glandulosum corpus ξ, pyloro
duodeno assistens, vt vasa eò dige-
sustineat.

☞ Lien x sub præcordia, & co-
stas adulterinas in sinistra parte con-
ditus est, aduersùs iecur, specie lin-
guæ bubulæ, spongiæq; imagine,
faciliùs sanguinem crassiorem secer-
nendo & alliciendo repurgaret fecu-
lentiam. Quà ventriculo accumbit
concauus est, extrinsecùs intumesce-
in gibbum. In huius imo, à ram-
venæ, in lienem iàm iàm insertio-
nem moliture suam, surculus r in
fundum ventriculi reijcitur, residu-
um à nutritione succum atrum squa-
lidumque, & fecis vinaceæ æmulum
eructans prodigensq;. Hac ex alue-
ventriculi aliquid in lienem rapi pos-
se, testantur rugitus & murmura,
quæ in spleneticis ὑδροπώταις statim
atq; frigida hausta est, solent exi-
stere.

Lie-

Lien unà cum portarum ramo, magna ſui parte in ipſum dehiſcente, & cum venis ventriculi ſumma perreptantibus, Pancreate atq́ Omento in hac figura delineantur.

a POrum notat, quem lien è port
suscipit, in aditu ad ipsum int
diuisum, quo crassa & lutulenta su
corum eluuies, è cauo iecoris haust
nutritionis gratia in lienem distribu
tur. Is unà cum tenuibus ramis vas
rum in itinere fulcitur pancreate:
glanduloso corpore & carniform
tanquam molli stragulo, plurimis sc
tente glandulis. Vena grandis c i
inferiorem omenti membranam di
fusa. Venæ d, è ramo portarum sc
arrigentes, cinctu suo ventriculi l
uum orificium, coronæ in modum
ambiunt, quædam ceu ventriculi in
signia. e Reducta lienis pars, in quan
truncus ille portarum a numerosa s
bole absumitur: cuius infima □ su
tus spargit surculum, partim transuc
so itinere in sinistram fundi ventricu
sedem perreptantem, vt fecem san
guinis melancholici eò abijciat, par
tim via decliui sese omenti membr
næ offerentem. f Omentum (κύρ
ἁπάσης κοιλίας nominat Democritus
in uentris capacitate fluctuans, obn
tansq; intestinis, viduli siue marsup
speci

pecie: cuius pars ad læuam decisa
tq; eversa + imum lienis mucronem
etegit, quem alioqui vnà cum inte-
aneis cæteris circundat. Geminæ
mento membranæ sunt *g h*, a perito-
æo pronatæ, adipeq; & vasorum sur-
ulis passim consperssæ: quibus velut
aginis interiora prouidens natura
nclusit.) Hac caudex portarum in
nesenterium disseminatur.

☞ Renes z ambo supini altrin-
ecùs hærent, infra iecur, in regione
amborum, lateribus cauæ venæ ad
roliciendum é sanguine serum allo-
ati: quod quidem præstant, vti cæte-
orum membrorum respublica vni-
ersa, nempè ἀρρήτῳ τῇ φύσεως βίᾳ, aut
ὁμοιότητι τῆς ὅλης οὐσίας, totius substan-
æ similitudine:, aut, vt collineemus
ropius, ὀρέξει τῆς οἰκείας ποιότητος hoc
st, naturali desiderio, ac velut appe-
tu sibi conuenientis qualitatis. Re-
um dexter *α* plerunq; altior, sinister
depressior est. Quà cauam spectant,
nuati: extrinsecùs ad ilia, quasi in-
tusæ lineæ speciem more fascolo-
m globosi. Vtriq; suum inuolu-
crum

crum adipe obſitum γ abſtraximu
vt vaſorum inſertiones in reſimam e
rum partem ſub oculos caderent.
medio Cauæ littera δ poſita demo
ſtrat emulgentes venas, more diſp
ſorum brachiorum vtrinq; educta
perinde vt inferiores ε, quæ in mu
culos diſpenſantur. Per emulgent
dilutior ſanguis è proximis Cauæ ſe
bus exſtringitur. Ita autem eme
gunt non abſq; prouidentiæ ration
vt oſtium vnius alteri exadversùm, ſi
non ἐκ διαμέτρου reſpondeat. Tenu
tatibus admodùm exilibus diſperſæ
renum ſubſtantiam oblitescunt. ε S
milis eſt arteriarum ex aorta lumb
annexa propagatio. ζ. οὐρητῆρες, can
les neruoſi, proceri ſunt, è concau
renum producti, per quos vrina ſiu
ſaccatus humor (ita namq; Lucret
lotium indigitare placuit, quòd p
corpus universum quaſi per ſaccu
percoletur) in veſicam corriuatu
Veſicæ lateribus propè collum miri
cè admodum implantantur. Non eni
directò, ſed reflexu ſinuoſo, & in an
fractum conuoluto, Veſalio quidem

int

nter tunicam peritonæi & propriam
esicæ: Fallopio verò, inter duas pro-
rias medij sese insinuant, ne illapsus
n vesicam humor remigret.

Figura hæc renis interiora & penetralia exhibet.

En parte sui
resima per
edium disse-
us subijcitur,
uò pandi me-
us parietes, &
trospici pene-
alia possint.
α notatus est.
nus eius me-
us β ceu ven-
quidam, aut cisterna, ab vretere
ormatur, in quem lotium vndeli-
t riuatum, nihil mordacitate sua
it labefactare. γ οὐρητὴρ, id est, po-
s urinarius in ramos aliquot, ple-
nq; autem nouem, nonnunquam
am plures paucioresue digitatim
ditur, qui anserum pedes explica-
, vel interiores palmas digitis invi-

cem

cem implexas repræſentant. Eoru
extremitates in renis ſubſtantiam
cundùm conuexa eius ſenſim oblit
ratæ abſumuntur. δ Dorſum re
oblongius, quod intrà ſinum ſpect
carne denſius ſtipata. ε Subalbidæ c
runculæ, ſeu glandulæ verrucoſæ,
cundùm dorſum renis more papill
rum extuberantes, eiuſdem planè c
dorſo ſubſtantiæ, niſi quòd fungo
ſunt, ac poris, pilum haud perm
tentibus, paſsim peruiæ. Pori
munéri obſcœnum humorem im
nium ſtillatim percolandi dele
ſunt: quæ eſt lotij à ſanguine ſeu
κρισις, ſeu ἔκκρισις, qualis ſeri à lacte
queſtratio. Secundùm quæ iam a
pi Epheſij illa poſſunt ac debent,
de membrana incerniculi comm
tatur. Non enim aliud incernicul
neq; colatorium aliud, aut ὑμὴν ἠθ-
δῶς κατατετρημένος id eſt, membra
inſtar cribri plurimis pertuſa for
nibus alia quærenda eſt, præter d
iam ſpiracula caruncularum m
brana ſuccinctarum, quæ in dilac
tis diſtentiſue carunculis velut ſt
num acies cernere licet. L

☞ Dicebamus in præcedenti-
us è renibus lotium per vreteres de-
uari in vesicam. Vesica igitur η cor-
oris matula est, & lotij laguncula
uædam, sub pectinis os in antrum
oxarum derecta: in viris recto inte-
ino, in fœminis etiam vtriculo an-
exa, & in genitale procumbens. θ
undus siue elatissima sedes vesicæ,
uius medium tuber ι locum repræ
ntat τȣ̃ ȣ̓ράχȣ, id est, meatus vrina-
), ad vmbilicum pertinentis. Supra
unc, portio intestini recti κ, (quod
esicæ substratum in podicem desinit)
situr laqueo astricta. λ Corpus glan-
osum ad vesicæ collum est, quod á
rgo suscipit vascula, semen à testi-
us delatum condentia. Quæ vasa au-
m semen deferunt, ea vides hîc ad te-
es Δ primùm conuolui, mox sur-
m versùs posteriora vesicæ, more te-
tium neruorum resupinari. Litera μ
notantur. Vesalius humilimæ vesi-
sedi, infra corpus glandosum λ, sub-
it σφιγκτῆρα musculū ν, ad penis radi-
m, vice ianitoris præfectū retinendo
tio, ne præter arbitriū & nolentibus
effluxu-

effluat. Estq; velut fascis fibrarũ tran-
uersarum, in orbem vesicæ collum cin-
gentium. Fallopio spincter superstra
Arantio is geminus est. Rationes ha-
rum librandas lectori perpendendasq;
relinquimus. ζ. οὐρήθρα, fistula coriacea
qua lotium è vesica mictu forâs pro-
funditur, è collo eius in glandem vsq;
directa. Ex eadem semen in ma-
evibratur. Assistunt ei utrinq; du-
corpora ο penem constituentia, qu-
in glandem mucronatam ϖ quasi co-
lescunt. Virga ipsa π cernitur fla-
cida, nonnihil intorta instar ſ, quem
admodûm subter commissura ossium
pubis procedit. Summa sui par-
ventri substricta est, cætera autem
pendula. Scilicet hæc illa pars e-
corporis, quæ alterius coniunctione
eget ad procreandum.

☞ *De vasis genitalibus viri.*

VEnarum seminalium dispar exor-
tus est. Dextra enim ϱ prodit è tri-
co Cauæ, secundum spinam repenti-
quæ sanguinem fert depuratum, egre-
gieq; percoctum. Sinistra σ ab emu-
gent-

ente læua ſubtus emergit, hauriens nde non expurgatum, ſed aquoſio-rm ſeroq́; dilutum ſanguinem. Totidē rteriæ] ex aorta, priuſquàm Cauā ſu-erſcendit, velut germina, erumpunt, itæ ſpiritum teſtibus affundentes.

Cæterum vaſa hæc priuatim nunc bet primum in maribus perſequi, gura propria ac peculiari. Vaſa igi-ur, quibus ſeminarium humorem x emancipato ſanguine præfingendi,

& (vt ſic dicam) delineandi prouii
cia à natura delegata eſt, utrim
lento orru, neq; ſine cunctatione
lumbis ad ilia deuergunt, vbi in vnã
compagem υ πυραμοειδῶς, id eſt, è b
ſi latiore in mucronem, deorſum ſt
ſtigiatam coëunt. Mox dein ſuprá
pubis coxendicisq́; regionem φ, abd
minis amplitudinem cum producti
ne peritonæi χ egrediuntur, muſcu
comitata cremaſtere ψ, ex ilibus ca
nem aſſumente, qui teſtium ſuſpen
diculum quoddam eſt. Statim ut e
ciderunt vaſa, admirabili ſui conto
taq́; implicatione capreolorum vit
um, hederæué, aut calamiſtratorum
cincinnorum æmula, in varicoſum
corpus ω degenerant. Quo in itiner
mora ea, quam natura viarum pe
plexitate nectit, vis ſeminaria ex ſan
guineo in album colorem, velut ru
dimentum futuri ſeminis, demutatu
haud dubié ἀπόρροῃ τῆς δυνάμεως, id eſt
facultate à teſtibus irradiatione qua
dam demanante. Plexus varicoſus
per inguina ad teſtes ita labitur, v
corpora eorum non ſubeat, ſed ij
propte

propter caput incumbat, vndè ἐπιδίδυμις meritò dictus est. Testes Δ ob vim tùm σπερματοποιητικὴν, qua pollent ipsi, tum procreandi, quæ in est, prima gignendi organa, maribus exstant, prominentq;: qui τοῖς θλασίαις ἢ θλαδίαις franguntur rumpunturq;, θλιβίαις colliduntur atq; atteruntur, ἐκτομίαις funditus partium illarum stirpes inciduntur, spadonibus euelluntur: eunuchis vnà cum cole demetuntur, qui castrati inde dicti sunt. Mollis eorum & cavernosa, glandulæq; assimilis substantia, duabus tunicis ijsdemq; proprijs conclusa est, si à duobus illis communibus involucris, rugoso nimirum scroto, atq; carnoso, vniuersum obeuntibus corpus discesseris. Earum exterior hîc obuia, quoniam carneis fibris consperfa subrubet, ἐρυθροειδής: mitra altera proximè, immediatè ambiens, ὑμὴν νευρώδης appellatur, quam genitalia vasa surculorum benignitate spatsim attingunt. Ab epididymide primordia ducunt vasa semen deferentia μ, conuoluta primùm illa, & ad humilimam testi-

um sedem contorta, vnde sursùm
star nerui teretia resiliunt, mox
præceps iterum acta per decliue co
rum spacium, in varicosos astites (qu
in inuersa vesica urinaria χ literā
prà notauimus) ampliantur, t
demq; in οὔρηθραν desinunt, per qu
stimulante Venere semen euibratu
muliebria conserit arua.

Vasa generationi famulantia in fœminis.

PLeræq; gignendi partes fœmi
cum viris communes sunt, excep
testibus, qui in altum corporis pe
tius abstrusi iacent, neq; extra v
trem pendent, atque vtriculo (Tim
us Platonis aruum verecundè nor
nat) medijs in Ilibus, vbi nascen
consistunt initia, & in quem hum
corporis, in quo nascendi materia
est, & caussa gignendi, cum sensu v
luptatis ad propagandam successi
nem ex adiugato corpore emittitu
atq; coaguli modo in sese primum gl
meratur, omnem ferè cibum ad se
rapiens, eoq; septum tempore de
corporatur, in speciem hominum

gur

uratur, ac demum animatur, vitaque imbuitur. Idquè fit secundum os, quibus tradux animæ, hoc est, eriuatio eius vnà cum semine in conceptum absurdus videtur, maribus quidem maturius, fœmellis serius: ille die quarto ferè ac quadragesimo, s quinquagesimo.

Sed diuortium sententiarum de rigine & insertione animæ ab anciti vendicare, neque nostri juris, neq; hius loci est. Sufficiat scire in præntia, serendarum animarum rationem vni ac soli Deo subiacere, qui lem nascendi tenet solus, siquidem sos efficit: cuius munus est, quòd spimus, quòd viuimus, quòd vigemus.

Commistio genitalium venarum r, & arteriarum τ, instar habet pyraidis υ: è cuius mucronato cono surli quidam a in fundum vteri dissenantur. Ab hac init plexus ille vaum imagine c, similiter pyramida, cuius basis testi commissa est. Tes mulieris b simus atq; compressus, rili mollior & humidior, multis conans vesiculis, sibi inuicem annatis, in

modum varicoſorum παραστατῶν, id eſt vesicularum, in quibus ſemen ad eia- culationem tanquàm in penuarijs cel- lis colligitur: quibus etiam multò ſi- milior, quàm teſti videtur. Vnica am- bitur

pitur membrana prætenui, cui tàm va-
a ſemen in vterum comportantia,
uàm contextus varicoſus applantan-
ur. Namq; peritonæi proceſſus, quo
terus, & quæ ad hunc pertinent, ſta-
iliuntur, ſubter duntaxat teſtem per-
ringit, non autem circundat, neq;
nvoluit.

Quocirca etiam vaſa ſolum cir-
umſtant temerarioq; circumvectu,
t in viris, teſtem amplectuntur, ac
emen excipiunt per membranæ tene-
oris ſpiracula reſudans, quæ in cada-
eribus ſpiritu caloreq; profligatis oc-
œcantur. Quà teſti accumbunt ea,
παϱαδιδυμίδος nomen quibusdam me-
ıêre: quà verò recedunt ab ijs, & iti-
ere flexuoſo, in gyros atq; vertigines
ertilium lumbricorum, aut more
arum in veſpertilionibus voluuntur,
onec in uterum hiſcant, deferentia
ppellantur. Quo autem loco dehiſ-
nt, vtrinq; in utero eminent obtu-
ores apices (græci ἀποφύσεις μαστοειδεῖς
icant) inſtar ſororiantium mamilla-
m, aut cornuum iàm mox prorup-
orum. In brutis cornua veriùs di-

xeris, quàm in hominibus. Fœtæ mu-
lieris vterus ε (quem locos alio nomi-
ne appellant, & ab involuendo vo-
uam, nos ab angustia, Gurgustium
quod inhabitamus, prius quàm in lu-
cem edimur) in coxarum capacita-
inter rectum intestinum, & vesicam
hîc in latera reiectam, situs est, omni-
um, quæ aluo circumscripta sunt, in
ea continentur, nobilissimus: vt non
sine causa Plato ζῶον ἐπιθυμητικὸν, ani-
mal generandi avidum, nuncupasse vi-
deatur. Cùm vterus gravidus non est
refert formam maiusculi pyri. Vtris-
ope tenuium vinculorum astringitu-
quibus laxatis, vterus veluti arbor
ramus huc illuc versus Ilia susq; de-
errare licenter potest, iucundos odor-
vestigando affectari, fœdè olentia con-
trà refugere: quo nomine ζῶον Plat-
cum nuncupauit, Aretæus πλά-
χιον ἄγχιστα ζῶῶδες. In interiorem ei-
capacitatem per dicta iam cornu-
iter esse contendit Galenus, qu-
semen infertur, quòd comprobar-
videtur seminis in prægnantibu-
emissio.

Bulg

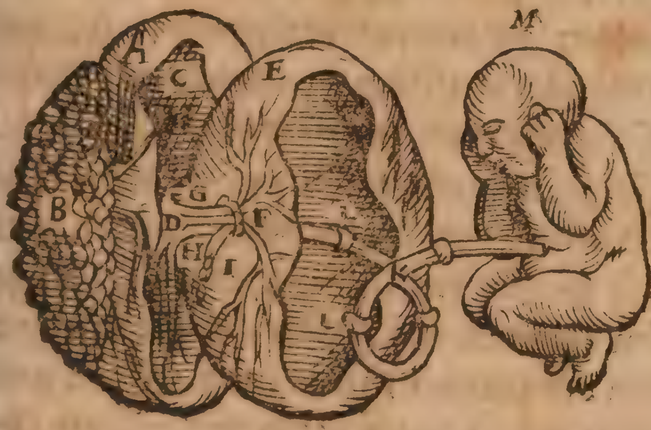
Bulga matris, vterus gravidus, & fœtu turgidus, ſarcinam geſtiens deponere ſuam, hîc exingitur, & ut facies eius interior appareret, quadrifariam ſectus ipſe, & partes □ everſæ, valuarumq; ritu diſpeſſæ ſunt. Membranæ fœtum inuoluentes duæ ſunt, teneræ & tranſparentes: vna externa Chorion ζ, cuius conuexa pars matricis concauæ ita adaptatur, ut nuſquam cohæreat, niſi ad orbicularem affuſionem, qua inter ſeſe ſuperficies tanquam glutine vna alteri deuinciuntur. Affuſio ea η (Placenta Fallopio dicta) eſt nihil aliud, quàm glomus quoddam, ex vario, & interim ſanè mirifico vaſorum vterum petentium, & eorum, quæ ab vmbilico fœtus noua illis quaſi aggenerantur, amplexu contextum, cui ad ſecuritatem ſanguis interſpergitur. Similitudinem gerit ſpeciemq; ſanguinis conturbati, ardore toſti, exhauſtoq; vapore aridi, atq; concreti, cuiuſmodi eſt, τῶν παρεγχυμάτων ἢ προχευμάτων. Chorium θ, quod de ſegeſtribus fœtus factum eſt, paſsim palantibus venulis

 & ar-

& arteriolis conſpergitur, quarum i
læ ſanguinem menſtruis cieri ſolitur
circuitibus, hæ ſpiritum afferunt, i
meditullio affuſionis orbicularis co
untibus, quibus uteri vaſa * in di
peſſis valuis adumbrata reſponder
debent. Totidem autem numer
ſunt, quot ipſe vterus habet. Vte
fundus ι, ſupra quem portio inteſtin
recti κ conſpicua eſt: λ ceruix eiu
dem, unde init ſinus muliebris, ſiu
genitalis ſulcus, in quem collum veſſi
cæ μ inſeritur, lotium eò profundens
ν Vaſa inferiorem partem vteri, cerui
cem & ſinum implicantia, quorum
origo eſt, ab ijs ramis, qui utrinq; a
coxas & crura contendunt. ξ Veſic
vrinaria euerſa. Hæc vice ſtraguli em
brijo in utero ſuperiacet: quemadmo
dùm inteſtina, tanquàm culcita alu
ſtercoribus farta atq; inculcata, eiden
ad decubitum ſubſternuntur. Tam
fribola authore Plinio animalium ori
go eſt, quæ ſecundum Arnobium, i
vtero dùm ſunt, inter ſtercoris vtres
& ſaccati humoris obſcœniſſimas ſe
rias degunt. ο οὐρητῆρες ſive canales vri
narij

arij, in utrumq; latus abiecti. π Os
ceruicis vteri. 1,2. Exstantes collicu-
ceiusdem, iuxta quos labiorum mo-
o margines orificium ambiunt.

Apertis summotisq; inuolucris
uibus τὰ ἔμβρυα ad diem vsq; nata-
em quasi indormiunt, conspiciun-

ur iàm vasa vmbilici, ex collectione
rcumquaq; dispersa, & in orbicula-
m affusionem oblitterata. A Chori-
n. B Orbicularis affusio, siue carnea
bstantia ipsi obnata, orbi plenæ lu-
æ similis. In chorij internam super-
ciem C vasa vmbilici prius velut in
scem collecta digeruntur. Ea littera

D nota-

D notata sunt. E. ἄμνιος membrana priore tenerior, velut tela aranei, & fœtui, quem hic exclusum esse cernis, extrinsecùs in orbem proximè circumiecta. Chorium totum succingit. Funis vmbilici F, per quem ceu tubulum quendam fœtus prima fomenta suscipit, hoc est, tùm sanguinem ad nutritionem, tùm spiritum vitalem ad sui refectionem sugit: quo nomine Salomon ei sanitatem imputat. AEgyptij grassatores, qui pro supplicio viui hodiè exuuntur corio satis confirmant, quantum is momenti ad vitam sustinendam & succidendam habeat. Nàm ita demùm magno cum crutiatu viuunt, si tortor vmbilicum ferro non attingat. Eo tacto illicò exspirant. De caussa huius rei sanè mirificæ, quã indicare solùm, non explicare voluimus, doctioribus quærendum erit vlterius. Quo nomine infantibus recens natis ab assistente parturienti scalpro cautè admodum præsecetur. Conditus is est ex vena aliàs vna, aliàs gemina G, & duabus arterijs H, οὐράχῳ item I, iuxta Vesal
quidem

quidem opinionem, vbi amnion excesserit, desinente, lotiumq; fœtus in interiectum vtriq; involuenti membranæ spacium exonerante. Sed non reperitur is, nisi in cornutis, & urina intrà amnion citra noxam ob sudoris ammistionem colligitur, utrisq; inuolucris undiq; adeò pertinaciter invicem commissis, vt inter ea neq; recipi quicquam humoris, neq; colligi possit. Omnia vasa induit K κέλυφος δερματικὸν, id est, putamen coriaceum, nodis quibusdam L non interceptum, sed distinctum. Omnes hi canales in iam editis in lucem feriati cessatione torpere solent, residesq; tandem exolescere. M Cæsò siue fœtus præcox ante statutum tempus vtero exemtus: quem ritu Naturæ capite gigni mos est, pedibus efferri. Namq; sub enixum circumagitur. Secùs Agrippis accidit, qui nascentes in pedes procedunt septem nonnunquam, aut plerunq; nouem Lunæ cursibus, qui menses appellantur, quia mensa spacia conficiunt. Ita autem natali die nudi, & in humo nuda statim ad ploratum

edimur

edimur in lucem pariter omnes, vsuram eius sponte naturæ lamentabili vagitu invocemus. Nullum tot animalium aliud ad lacrymas abijcitur, & hoc protinus vitæ principio. Quod augurium est vitæ ab ipso lucis rudimento pænitendoq; orsu ad fragilem conditionem & crebram sortem calamitatum: cuius quicunque semper memor fuerit, næ is demum æqua lance vitam pensitâsse suam nobis censendus est. Editur autem foetus exacta gestationis periodo, plus minus septimo aut nono mense, partim sua ipsius, partim vteri contentione, genio nimirum defraudatus suo tàm ob molem corporaturæ, quàm calorem cordis: Huic enim respiratione liberiore atq; olim in vtero opus est, & lactis ad nutricatum commeatu liberaliore atq; uberiore. Ante perfectum partum nihil à fœtu editur vitale. Hinc octimestres fœtus dicuntur parenti Medicinæ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, esse & non esse, nasci quidem illos & viuere, sed quoniam minus diu victuri sunt, esse non videri. Cuiusmodi

partu

partus Palladæ nominatur οὐδέτερος neuter, vel generis neutrius, neq; viuus neq; mortuus, quippe præcox & actutum obiturus, nisi cœli suffragium seruârit: quod de terra Aegypti refert Aristoteles, in qua octauo mense nati non ferè intermoriuntur, sed & feliciter adolescunt. Nam octimestris qui est, venit post diem partus, qui septimestris esse debebat: ante diem verò illius, qui nonimestris erat futurus. Fatalis ergò & funestus omnis exitus ante diem, atq; post diem etiam. Huius generis Festo exterricinius, & Ciceroni Latinorum scientissimo abortus.

SCE-

SCELETVS QVO SER-
es oßium atq́ compages ἐκ κεφαλῆς ε[...]
πόδας in conſpectu ponitur

NEmo callet, inquit Eccleſiaſte[...] quemadmodùm oſſa ſolidame[...]ta corporis formentur in aluo mate[...]na. Ea in humano corpore nodata [...] adiuncta inuicem neruis mirabili[...] commiſſuras habent, & ad ſtabilit[...]tem aptas, & ad artus finiendos a[...]commodatas, & ad motum, & ad om[...]nem corporis actionem: minimè ſ[...]lida, ne in gradiendo pigritia & gr[...]uitas retardaret: ſed cauata, & ad v[...]gorem corporis conſeruandum m[...]dullis intrinſecus referta: quibus me[...] tanquàm retinaculis vtitur excurre[...] aut reſiſtere, minimo nutu, labore nu[...]lo totius corporis molem tempera[...] & flectens. Eorum σύνταξις ſiue co[...]ſtructio ἀναλόγως, hoc eſt, temperati[...]ne partium, coaptatione ac reſpon[...] numero, proportione quadam artific[...]oq́; naturæ cōpacta, neruisq; ſubſtrict[...] σκελετὸς græcis dicitur Diu[...]

Vive memor mortis, sed cum spe divite vitæ
Perpetis, illa pios post sua fata manet.

Diuiditur is tripartito in Caput, Truncum & Artus.

Capite complectimur caluam & [f]aciem. Calua cerebrum vt galea in[te]git (vnde κρανίον dicitur) globosa, ni[si] quòd in vertice extuberat, circa [te]mpora vtrinq; compressa est. Ex su[tu]ris ossa eius pectinatim instarq; serræ [de]ntatæ coaluêre, quas græci ῥαφὰς: [d]e quibus suprà. In feruidis terrarum [tr]actibus nonnunquam sine eiusmodi [su]turis calua est, ἀῤῥαφὴς, qualis Hip[p]ocrati sana putatur, nempè firmissi[m]a, & ab iniurijs & extrinsecùs im[m]inentibus malis tutissima. α Os με[τ]ώπου Frontis prominens, quod in me[di]o sæpè finditur, sutura sagittali ad [με]σόφρυον, id est, intercilium, & ad ra[d]icem narium prorsus pertinente, id[q]uè in viris pariter atque in mulieri[b]us. Partu in lucem edito mollicu[l]um adhuc est. Eo autem loci το α sta[t]uimus, quo veteres seruorum suo[ru]m frontem, si quid deliquissent gra[u]iùs, pœnæ nomine litteris per igno-

 mini-

miniam inurere soliti sunt. Qui Pl-
nio sunt vultus inscripti: Plauto ser-
inde litterati dicti, supra quod vel-
totius ædificij fastigium vertex est, in-
ter quem & sinciput diu ad pulsus a-
teriarum micat, priusquam solidetu-
Vtrinq; ad α quasi frontis proiectu-
est, vbi superciliorum subgrundia o-
bitæ oculorum obiacent. In aversa
parte occiput hîc occultatur. Quo-
vtrunq; interiacet, ἰνίκ, id est, vertici-
os est β, vnde tanquam è centro circu-
lus, capillorum seges in orbem mini-
mè indecorè vertitur. Horum pri-
mum commissura coronaria, alterum
lamdoide, tertium sagittali siue vir-
gata definitur. Vtrinq; sunt ossa tem-
porum κροταφῶν γ, sic dicta, quòd pul-
sus arteriarum illic evidens, & infli-
cta plaga lethalis sit. A multitudine
autem processuum πολυειδῆ, á duriti-
petræ λιθώδη nuncupantur, suturis, qu-
imbricis more applicantur auribus
circumscripta. δ Os genæ superioris
cuius caro, qua inuestitur, eminen-
tior & verè lactei ruboris, corporis be-
ne na-

è nati genuinam ſucculentiam præſe-
rt. In hac ſedem pudoris eſſe natura
oluit, qui tanquam perſona ad pec-
ndum opponeretur: indubitatum
pucero argumentum indolis. Hippo-
ates à forma in ſpeciem orbis globa-
κύκλον προσώπυ appellat: Pollux μῆλα.
l aliqua ſui parte, proceſſu nempè re-
ò exporrecto, ζήγωμα ſiue os iugi
ecie abſolvit, quod os temporum
perforamen, per quod facultas au-
iendi eſt, incohauerat.

ε Os genæ ſuperioris, cui & fora-
nen inciſum eſt, nerui proximè ſub-
er oculi orbita foras elabentis, &
ortariola dentium ſuperiorum im-
reſſa. In palato recta ſutura diſcri-
inatur. ζ Maxilla inferior, oſſe vni-
o prædita, in recens natis etiam ge-
ino, cuius loculamentis inferior
entium ſeries radicibus depacta ſuis
æret. Ea ſepi ſiue maceriei ſuperiori
eſpondet. Dentibus in ore ad cibo-
um diſpenſationem conſtructis man-
itur, atq; ſub his extenuatur, & mo-
tur cibus, detorto ab edendo voca-

 bulo;

bulo: Hôs rerum parens & conditor, cuius nullum opus est superuacaneum, non ut cætera membra infanti statim addidit, ne infantem lacte educandum grauaret inutiliter, & fonte uberum per quos alimenta deriuantur, vexaret inter sugendum; sed in tempus præstitutum, hoc est ablactandi, exortum eorum distulit, quos prius abdiderat atq; occuluerat. Scilicet quia iam solidiores cibi hæc instrumenta postulant, cessante nutrimento lacteo. Primæ digestioni præfecti sunt, quam rudius etiam incohant. Quinimmò & locutionis potissimùm ratione dentes planè sortiti sumus homines, quandò ad litterarum presiorem pronuntiationem sonorumq; distinctionem conferre plurimum constat: & præter cæteros egregiè quidem primores, vocis sermonisq; regimen tenentes, quippe qui concentu quodam excipiant ictum linguæ, seriemq; structuræ, ac magnitudine mutilent aut hebetent verba, & cum defluxêre, explanatio-

nem

tem omnem adimant. Vnde & infantes non ante incipiunt fari, quàm dentes habuerint, & senes amissis ijs sic balbutiunt, vt ad infantiam reuoluti denuò esse videãtur. Vtrobiq; sunt sexdecim, statutis temporum curriculis erumpentes. Quatuor aduersi, à secandi munere τομεῖς & διχαστῆρες, ab acutie ὀξεῖς: quòd inter ridendum verò restricti nudentur, γελάσινοι nominati. Hi morsu escam diuidunt. Intimi decem vtrinq; molendo eandem conficiunt, attrituq́; in frusta comminuunt, latitudinem ad eum usum nacti planam. Ab emersu admodùm sero, & ætatis perfectione, ὀψίγονοι καὶ κραντῆρες: ab insertione clauorum simili, γόμφιοι: cumq́; mussitantes pueri enitentibus ijs fari soleant, φραστῆρες appellati sunt. Postremi autem priuatim σωφρονιστῆρες, quòd tùm σωφρονεῖν, id est, temperantes esse incipiamus. Auicennæ ex argumento, dentes sensus & intellectus. Vtrisq; interlocati sunt, præ cæteris magis exerti, & in meditullio constituti, κυνόδοντες canini, partim in acu-

tum producti, partim lati. Perpauc dentes συμφυεῖς sunt, id est, os unum extentum, intercursantibusq; line ad dentium speciem distinctum. η Na ossa inter orbitas oculorum, & ex con finio harum exoriuntur à iugo sinu dorso eius diuisa, vtrinq; singula a malas deuergentia, spiramentaq; na rium includentia: quorum infim parti πτερύγιον siue pinnula adhæret a usum digitorum tractabilis. E dorsi diaphragma imbricem narium con stituit. Isthmum & interscepimentum aliàs vocant. Multa nasi officia con stituuntur, vnum ducendi spiritum vnde πόρος τοῦ πνεύματος dicitur: alte rum capiendi odores: tertium, vt pe eius cauernas purgamenta cerebri de fluant.

Basis caluariæ, quâ trunco insidet.

a OS occipitis, camera cerebelli, pa tentissimo perterebratum fora mine, quo medulla dorsalis (cere brum analogia referens) in tubum spi-

næ tra-

æ traijcitur, & in uniuerſum corpus iuerſos ſtolones emittit. Quod ſi os oc audentiùs procurrat tubere ſuo, oc eſt, rotundum ex çaluariæ oſſe xtrà ſolidum eijciatur, προβολὴν Hip- ocrates vocat. Nobis verbum è ver- o exprimentibus cum Vitruuio pro-

iecturam vertere liceat. *b* Eius cap[...] duo vtrinque procedentia, primæ c[...] uicis vertebræ coartantur. *c* Proce[...] ossis temporum teres gracilisque, [...] corneolo aurium introitu, refer[...] calamum scriptorium, στυλοειδὴς *d*: [...] ter eiusdem iuxtim sub via auris ma[...] mæ ritu protuberat, μαστοειδὴς. πόρ[...] ἀκουστικὸς *e*, nudus quidem & inobs[...] tus, sed ne vox prætervolaret au[...] prætextum ex cartilagine & hac co[...] chæ instar caua, vt aër colligi & vox [...] percussu quodam retenta per cauern[...] rum angustias meare possit: de q[...] deinceps plura. *f* Os iugale ζυγῶδες [...] uis temporum arcuatim transuersi[...] que obtenditur. Incohatur ab o[...] temporum, & processu eius ossis ge[...] superioris, in quo μῆλον est, absoluit[...] Dicto arcui τοῦ ζυγώματος subest σ[...] νοειδὲς *g*, quod cuniculatim ossibus c[...] væ & maxillæ superioris intermittit [...] Ei species cunei nomen fecit. Inter[...] sui facie arctiore sellam efformat, [...] quam glandula pituitaria Cerebri [...] per vacua instillat. Processus emit[...]

con[...]

concavos utrinq; ſingulos *h*, qui ad poſtremum macerici dentium, inſtar alarum in veſpertilionibus deorsúm panduntur, reflexu ſuo palatum finientes. *i* Portio oſsis maxillæ ſuperioris, in quo μῆλον eſt. *k* Os genæ ſuperioris, quod ſepit ordo dentium, ſub palato ſuturæ beneficio in duo diſpeſcitur. *l* Os in palati fine tranſverſim præcedenti velut aſſuitur. His duobus oſſibus supernè imminent atq; inſiſtunt, anteriore quidem parte, διάφραγμα naſi, cuius paullò antè meminimus: poſteriore verò os vomeris *m*, diaphragmati conterminum. Ab vtroq; tanquam interfinio nares *n* feneſtrantur. Intra narium amplitudinem ſtatim aduerſa ſunt intuentibus σπογγώδη oſſa, velut lamellę tenera atq; poroſa. Interiùs autem ad ſummum narium abconditum eſt τὸ ἠθμοειδὲς, (Colatorium noſtræ ſcholæ vocant) ſpiraculis exilibus cùm aëri & odoribus, tùm etiam interiorum exhalationi pervium.

*Aurium meatum, quem priùs reliq-
mus, nunc in petroso sinistri lateris os-
quod è calua exemtum est, exhibemu-
tùm cauitatem earundem secundam,
fenestellas geminas, per quas aëri
sonum ferenti discur-
sus est.*

VT ordiamur à penitioribus, α [illegible]
cundus auris meatus est: ϐ prim-
statim foris obuius, semperq; pate-
introitus corneolus, quo vox ad an-

mū meat. To-
tuosum iter ha-
bet, multis-
cum flexibu-
ne aër subit-
irruens, sens-
qui harmoni-
quædam est, la-
dat: tûm etiam sordium plenum, v-
si qua bestiola conetur irrepere, i-
ijs tanquam in visco adhærescat. Lat-
ni aurium marmorata dicunt author-
Plinio, iuniores etiam cerumina. Li-
ne-

ea tranſverſa quæ ſuprà γ circuitu
uodam, in intima primi meatus ora
rsùm educitur, crepido eſt, è qua
er abruptum in ſecundam auris cavi-
tem ſcrupoſam, & multum haben-
m in ſe aſperitatis deſcenditur. In
nbitu crepidinis membrana extenta
uitatem vtramq; diſcludit, atq; in-
rſepit, tenera illa, at dura tamen,
iò ab aere icta clarius perſtrepat.
àm ſemper melius perſonat, quod
aruit tympanum obduruitq;. Mem-
anæ interſepientis dorſo chorda pe-
nde vt nervus militari tympano at-
nditur, cuius ope tergemina oſsicu-
membranæ implicantur. Eorum
um malleolo, alterum incudi, ter-
um equeſtri ſtapedi forma δελπειδεῖ
ſpondet. Malleolus 1 vtrunq; pro-
1. ceſſum membranæ impin-
2. git: tubere autem ſuo γλωσσοει-
δεῖ κοιλότητι incudis ſeſe offert,
3. eiq́ inarticulatur. Incus 2
duobus cruribus innititur,
orum breviore affirmatur tympano,
gius autem ſummo ſtapedis apici
obli-

obligatur. Stapes 3 basi sua fenes[...]
ovali immersus vestibulo labyrin[...]
insidit. Ossicula hæc ita affabrè [...]
inuicem per ἀρθρωδίαν devincta su[...]
vt omninò dubium non sit, quin su[...]
untis externi aëris appulsu vibrata[...]
ad membranā allisa, perindè aut m[...]
tò etiam magis ad διάρθρωσιν conduc[...]
sonorum, atq; dentes ad vocis exp[...]
nationem, litterarumq́; expreſsion[...]
enunciationem. Sed facilius est t[...]
bus præsertim de rebus, quid non sē[...]
m9 quàm quid sētiamus dicere. Dū
abruptū infrà crepidinem descendi[...]
in cauitatē secundā, quæ congenito
ritu differta est, aduersùm spectant d[...]
foramina, quibus eam cavitatem [...]
tura quasi fenestravit, vnde Fenest[...]
las nominare placuit. Earum vna[...]
perior est, ovata specie: altera in[...]
rior, retrusa atq; abdita: illa Ov[...]
dicitur, hæc neq́; dum indigitata [...]
Ubi α est, ibi os fenestellarum in a[...]
tudinem quasi clivulum quend[...]
editum assurgit, propter cunicul[...]
qui subter clivo in Labyrinthum[...]

Coch[...]

Cochleam furtim quadantenus agun-
ur. Cæteræ partes deiectæ cancella-
sq; cauernulis atq; recessibus plenæ
unt, præbentibus seu suffugia, seu di-
erticula congenito spiritui, qui quò
urior est, magisq; tersus, eò liquidiùs
udimus. δ Os styli scriptorij forma,
orneolo aurium introitui subiectum.
Mucro ossis petræi, intrà calvariam
ersùs lectulum ossis cunei & vesper-
lionum alas porrectus: qui quadam
i portione foramen, in amplitudi-
em faucium retrò dehiscens, effor-
at, per quod è sella ossis cunei pur-
amenta cerebri abijciuntur.

*equens figura delineationem proponit
liquarum duarum cauitatum, quas
Naturæ placuit in profundo ossis petræ
penitiùs abstrudere, vt nisi osse eò
proximè sub fenestellis disse-
cto, cerni haud queant.*

EXhibet Cochleam, arte quadam
& machinatione spectabilem: η
rò Labyrinthum duobus tribuisvé
insi-

insignem seu conclavibus, seu concamerationibus, in quas è fenestris itinera sunt, ex ovali quidem aliquot angustissima ex innominata altera unum amplum sed flexuosum, quasi obiter eò ductum. Nàm in Cochleam, à tortis spiratáq; buccinorum cochlearumu structura sic cognominatam, præcipu aperitur. Atq; hæc quidem loca om nia læuatiora læviaq; sunt, atq; exili bus membranulis quasi iniecto tect rio obiter constrata: denique cong niti spiritus assiduis verberibus pau mentata: quo per lubrica viarum e pedite citraq; offensionem neq; vsp àm intersistens soni qualitas la queat.

Nimirum in aurium fabrica sp ctatur illa εὐρυθμία, quæ in architect rum operibus tria complectitur: τάξ διάθεσιν καὶ οἰκονομίαν. Aër igitur soni im butus qualitate (quem Auicenn non inscitè vndam vocalem appella primùm membranæ per introitu

corn

rneolum placidè alliditur. Mem. ana momento characterem soni ius pit, personandoq; ossiculis ceu gra- iijs quibusdam (mihi enim valde rsuadeo, hunc stylum naturæ esse anè mirificum, quem nequeas admi- tione consequi) congenito spiritui ticulatim inscribit: qui porro ima- nem soni per Fenestras in Labyrin- um, mox indidem in Cochleam de- t, vbi longa ambage ad neruū ἀκουστικὸν ratim traijcitur, à quo ad commu- m sensum, arbitrum acceptarum à nsibus exterioribus formarum spe- rumq;, ac velut animi protonota- im, dimanando εἰ τὰ ἡγεμονικὰ (vt ato loquitur) demum pertinet. Et c nobis quidem esse ratio κοινωνίας nourum videtur. Reliqua aliorum dijs relinquimus: quibus Quintilia- illud suggerimus: pigri esse ingenij, ntentum esse ijs, quæ sunt ab alijs enta, siquidem mentis acrimoniæ il non humanarum rerum subijci- . Neq; diffidimus, sagaciores, id od nos in ijs, quæ oculatam disci- plinæ

plinæ anatomicæ cognitionem n
omninò refugiunt, adipiſci neq
mus,conſequi adhuc poſſe. Alius eı
alio plus virium habet. Nunc ab
curſu ın ſemitam redimus, & ad σκε
τον revertimur.

I I. Sub adverſo collo vtrinq;
ſunt claviculæ ſiue iuguli θ, quı
compages colli cum trunco conſti
tur, græcis κλεῖδες dictæ, quas in p
lio fregiſſe fertur Philıppus Mace
Cauum medium, quo diſparantur
gulı, σφαγὴ appellatur, ſub qua θ
eſt. στέρνα os oblongum ι ſub clavic
pars eſt pectoris, quò concurrunt
ſtæ: ita dictum, quòd ınibi ſit τὸ στ
τῦ νῦ, id eſt, mentis firmitas, quam
eo loci cor eſt, καὶ τὸ ζωτικὸν, ſiue v
lis portio, vnde mens ſibi vım hau
Id finıt ξιφοειδὲς † à ſimilıtudine ca
tis gladij. Ab extremo enim ſterni v
ut aptum paullò ſuper πρoκάρδιον,
macho vice propugnaculi eſt. ὠμοπ
ται κ (latinıs ſcoptula operta, aliqu
dò & ſcapulæ) a tergo, quà deve
ſunt, ſpinæ dorſi incumbunt, quil
colli

ollum fulcirur. In alarum modum xſtantijs, qui tabi ſunt obnoxij, ala- inde nuncupati. Eorum cauitati imeri caput inſinuatur. λ Crates ce- arum fornicata, cuius amplexu in- rna viſcera conteguntur, vt muniti- ra ſint. πλευραὶ ſiue coſtæ duodenæ nt, quibus pectus Natura contigna- it: ſeptem γνήσιαι germanæ, ſuperio- s & maiores, καὶ ἐξοχὴν nomine ge- eris inſignitæ. Quinq; νόθαι adulteræ ab pectore, minores & breviores. μ s ſacrum, vel à granditate ita dictum, el quia membra generi propagando cludit: vel quia arcani quid ei affin- tur à nonnullis, putantibus divinitus periri tempore partus, fœtuq; exclu- miraculo ſolidari: quo de inferius: ſitu autem ijs, qui exquiſitione ori- inum, id eſt, etymologijs gaudent, ὑποσπόνδυλον ſub vertebrum. Nàm vel- t fundamentum ſubſternitur verte- ris reliquis, ſupra quoquo ſpina quod erſus ingenuè flectitur, interim ipſo nanente immobili. Circa hoc con- nium lumborum & oſſis ſacri pro-

 clivis

clivis admodum est luxatio in homi-
nibus & animantibus cæteris. Si
ictus bacillo è vestigio hîc elumbatu
fitq; crurum impotens suorum. Medi-
la ei malo præsentissima hæc est, si ca
da surrectum hinc inde manu in all
veluti libraveris. Quin & homin
hic incipiunt λαρδῦσθαι, ne recto sta
incedere queant. Præterea lumbi qu
ruli sunt, qui nimirum indulgentes V
neri tùm νεογάμοι & φιλόλαγνοι nupe
mariti, dùm geniali toro naturæ lim
tes intemperanter excedunt, multa
turq; lumbi fagio, cum pectorosa n
pandi dorsi ostentatione: etsi his pl
runq; medulla dorsi in tabem dors
lem exoluitur. Vertebrarum (qu
ita translato nomine de verticulis fi
sorum appellârunt) in collo quide
septenæ sunt, in dorso duodenæ, lum
bi quinis absoluuntur à nothis cost
ad os sacrum: quem numerum ve
tebrarum lumbarium nusquam alibi
quàm in homine reperire est, ne in si
mia quidem. Latinis lumborum regi
est, qua succingimur. Super septem
supe

perioribus volubile collum convertitur: Septendecim posterioribus omnis spinæ flexus continetur. Has igitur acrum os finit, quod ipsum quoq; de luribus consertum est ossibus, vertebratim sibi mutuò connexis, plerunq; multoties 6, in cadavere à nobis ecto 7, vt subiecta figura sub littera μ emonstrat. κόκκυξ ν Cauda, ab ima arte sacro appensa demittitur, ossius 4 teretibus structa.

Tot nimirum ertebratis ossius invicem colgatis, spina dorabsoluitur, quæ animali id plaest, quod in nagio carina. Sit etiam in filirnijs sui finem mporis præstontibus carinatur tandem, inq; mom fornicis decursu ætatis, verinde suibus naturæ sponte, arcuatur. edius tubus spinæ, quo ad decur-

 sum

ſum dorſalis medullæ perterebr
eſt, ἱερὰ σύριγξ appellatur.

ξ Oſſa quæ ſacro pertinac
vtrinq; aſtricta ſunt, varia indipiſc
tur nomina. Summa enim pars
ilibus, os λαγόνων: ima à pube, ὀστ
ἥβης: media, vbi os femoris in ven
bro ſecundùm Vallam, aut potiùs a
tabulo voluitur, ἰσχίον nomina
• Cartilago, qua tanquam ferrum
oſſa ea ad pubem cohærent ita fir
ter, vt in partu minimè hiſcere q
ant, fœtu viam foràs affectante. S
qui extremum caudæ dictæ locum
cedere autumant. Vtrumq; hom
finge fieri; vti multa fieri poſſe
duntur, licet nunquã fiant: perpar
tamen ἀμφίδεον ſiue extremam oram
oſculo vteri, ex qua emergendum
ampliabunt. Ad unius ergò nat
rerum vim & maieſtatem hominis
cluſio referri debet. Hominem
ràs prodire res eſt parua dictu, ſed
ſu mirabilis & æſtimatione immen
eſtq; adeò homo & manet nat
miraculum.

III.

II. Restant κῶλα sive artus. Mani-
us prior dos est, vtpote rationis sa-
entiæq; ministris, & instrumentis
ἐς τὰς τέχνας aptissimis: quibus solus
omo, quoniam ratione vtitur, & in
um artes cadunt, à Deo donatus est.
rachium ϖ inter scapulas & cubi-
um medium est, cuius summum ca-
ut in orbem rotundum in scapula-
um verticillato osse ita collocatur, vt
anus vtrolibet agitari ac contorque-
expeditè queat. Ima cauitas ad cu-
itum τροχλιώδης est, id est, orbiculis
ochleæ similis. Ab huius flexu cubi-
us init, duobus constans ossibus:
uorum maius ρ. πῆχυς vlna, vnà cum
rachio quasi rotatione trochlearum
ircumactúque voluitur. Minus ei
sistens σ. κερκὶς dicitur, nobis radi-
s. Hæc duo fines suos in carpum ד de-
nittunt ossibus octo στροβιλοειδῶς, id
st, turbinis figura compactum: in
uo continentes arteriarum pulsus
odulis atq; interuallis suis emicant,
t à medicis iniecta manu exploran-
ur. Hic radix est extremæ manus, &

prima palmæ pars. μετακάρπιον u toi
antè digitos expanſus, latinis palm
eſt, quatuor conditus oſsibus, mutu
deligaris coalitu. φ Manus extima,
quinq; fiſſa digitos, quorum prim
à pollendi argumento, quòd toti m
nui ſolus æquipolleat, pollex, & ἀντί
χειρ vocatur. Secundus index demo
ſtrator & ſalutaris. Tertius ſive m
dius ob muneris infamiam, verpus,
impudicus, quòd protenſus ipſe, du
bus alijs vtrinq; complicatis, inguin
ſpeciem quandam exprimit. Perſiu
ad genus quoddam ſannæ refert. Qua
tus annularis, & á provincia medicu
quo priſci ſolebāt pharmaca olim m
ſcere. Quintus auricularis & mini
mus. Digiti pariter omnes δικόνδυλ
ſunt, quindecim continentes φαλάγ
γας, quæ & σκυταλίδες ſunt, hoc eſt, in
ternodia in aciem quaſi diſpoſita
quorum commiſſura cum mollio
aliquantò ſit, etiam contractio facili
eſt, facilisq; porrectio. σησαμοειδῶν oſsi
um, quæ ad compagum inanitatem in
ferciendā, & ſtabiliendis articulis ſub
ſtrata ſunt, incertus planè numerus.

Ini

· Initium crurum (quibus veluti
atuminibus erecta corporis compa-
es innititur) à coxendice est, quæ cor-
us δίχηλον reddunt: ab ijs enim findi
im incipit. Os femoris χ ψ non re-
tum, sed repandum notant: & prior
uidem character χ prægrande eius ca-
ut, quod coxæ profundè immersum
n sinu eius vertitur. Supra quod col-
m gracilescens insistit duobus pro-
essibus, quos τροχαντῆρας vocant, id
t, rotatores. ω ossa genu, ubi femur
tremitati tibiæ committitur, obiter
odis flexuræ adhærentia & versatilia,
ausanias molas vocat, nos patellam:
qua auersa pars poples nominatur.
frà genu σκέλος, id est, tibia, simili-
r cubito διόστεον. Maius *a* nomen ob-
net totius, alterum minus *b* fibula
ocatur: græcis hoc περόνη: illud κερκὶς
citur. Huius infimæ partes *c* mal-
oli sunt, non modicè prominentes
excarnes.

Pes dicitur quicquid infra est, ὄρ-
γανον μεταβατικὸν, id est, instrumentum
adiendi, quòd per eum loco moue-

amur: præterea consistendi etiam fu[n]damentum. τριμερὴς is est. Prima c[...] pars continet os calcis, cui scele[...] noster insistit, ideò hîc non obviu[...] & Astragalum *d* dissimilem ijs, qu[...]rum in ludicro ἀστραγαλισμῷ, siue ludo [...]lario vsus est, qui ovillis obibatur:[...] σκαφοειδὲς *e*, à cavitate lintris ita c[...] nominatum. De astragalo qui plu[...] exigit, ei consulenda erit nostra syn[...]psis ossium, in qua castigatus à no[...] est locus Aristotelis 2. hist. anim[...] cap. 1. vel ab authore perperàm sc[...]ptus, vel ab Aristarcho quodam p[...]beio ita detortus, qui maculam ha[...] candidissimo loco illevit, luxando [...]stema orationis, quod in artus o[...] nostra redijt. Præter hæc, contin[...]tarsum *f*, quatuor structum officul[...] quorum tria nominata sunt: quartu[...] κυβοειδὲς, à cubi siue tesseræ forma di[...]tur. Secunda pars *g* πεδίον siue pla[n]ta, vniversi corporis fundamentu[m] porrectior longiorq;, vt stabile co[r]pus efficeret planitie sua. Quinq[ue] ossibus compacta est vti carpus, c[...]

respo[...]

eſpondet. Ab his pars tertia oritur, cilicet ſeries digitorum ſpeciem ma⹀ gis, quàm uſum præferentium, qui omnes δικόνδυλοι ſunt,& gradatim compoſiti, & ternas σκυταλίδας habent, equeſtrato pollice, qui μονοκόνδυλος ſt, & duabus tantùm ſcuticulis prædítus. Inter articulos horum ſimiliter ncerto numero ſita ac ceu ſuppacta unt oſſicula σησαμοειδῆ nuncupata.

In profundo corporis deliteſcunt dhuc alia duo oſſa, ὑοειδὲς vnum, & lterum καθ' τὴν κεφαλὴν τῆς καρδίας. Prius illud à ſpecie τοῦ υ appellatū baſi ſua linguæ radici ſubſternitur, vnde-

 nis

nis coagmentatum ossibus: quorum humiliora cornua ϐ scutiformi laryngis cartilagini adalligantur: proceriora reliqua γ, surriguntur ad processus styli scriptorij modo excitos.

Cordis os conterminis radicibus ostiolorum arteriæ venalis 1, & aortæ 2 adiacet, truncatum circuli quadrantem penè absoluens. In alijs animantibus χονδρῶδες est, in quibusdam χονδρος ὀστώδης: in nobis, qui corda habemus αὐόστεα & humectiora, ferè tantùm ὀστία σκληρότερα.

Hactenus præcipuorum membrorum, id est, partium corporis rationem, quasi prima elementa Naturæ: pro ut quidem ingenij mediocritas, aut pusillitas intelligentiæ nostræ tulit, summa quæq; leviter decerpendo non tàm explicuimus, quàm rudiori peniculo delineavimus: idq; non eò vt cornicum oculos, quemadmodùm dicitur, hoc est, vt si quid apud maiores nostros fuit in isto studio admirationis, id reddere suspectum, aut po-

eriorum verendam pietatem & disci-
inam censorio more suggillare cu-
eremus: (quid enim hoc aliud esset
uam mingere in cineres patrios?) sed
ijs, qui nobis plus possunt, qualem-
inq; stimulum adderemus, vt expe-
ri & ipsi aliquid, & ob emolumen-
m publicum litterarum monumen-
s tradere, posteritatiq; communica-
benignè vellent, memores illius,
uod Plato ad Archytam scripsisse per-
betur: non sibi se soli natum homo
eminerit, sed patriæ, sed suis, vt perex-
ua adeò pars ipsi relinquatur. Si
a fortè lectori angustioribus termi-
ta finibus esse videbuntur, ea vbi
l ocij plus, vel temporis subcisiui
bis suppetierit, latiùs exsequemur.
d ex ipsis illis, quæ dicta, vel sum-
atim potiùs perstricta sunt, satis su-
rq; constare potest, quanta vi pro-
dentiæ, quanto quasi artificio à sum-
o illo rerum conditore quisq; no-
um factus sit: quanta amentia sit
icuri, qui exclusa providentia,
antumvis eius in omnibus, quæ spi-
rant,

rant, mirabilem inesse rationem v
deat, originem animalium fortui
atq; turbulentis atomorum, quas a
pellat, id est, corporum quorunda
solidorum atq; individuorum, per i
finitum & inane huc & illuc volita
tium concursionibus fuerit aus
imputare. Cuius furori in præsen
opponendum duximus clausulæ lo
Hiobi illud: *αἱ χεῖρές σου ἔπλασάν με*
ριε, καὶ ἐποίησαν. ἢ οὐχ᾽ ὥσπερ γάλα με
μελξας; ἔπηξας δὲ με ἴσα τυρῷ; δέρμα
κρέας με ἐνέδυσας. ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις με ἐ
ρας, ζωὴν τε καὶ ἔλεος ἔθου παρ᾽ ἐμοί.
ἐπισκοπὴ σου ἐφύλαξε μου τὸ πνεῦμα. Qu
verbum è verbo exprimentes ita tra
tulimus: Manus tuæ more figuli fo
marunt me Domine, atq; architecta
sunt. Nonnè vt lac me mulsisti,
tanquam caseum coagulasti? Indui
me pelle & carnibus, deq; ossibus
neruis compegisti. Vitam mihi p
immensa tua misericordia largitus e
atq; etiamnum procuratione assidu
spiritum mihi tueris meum. Prode
Apelles aliquis, qui tàm penicillo e
prim

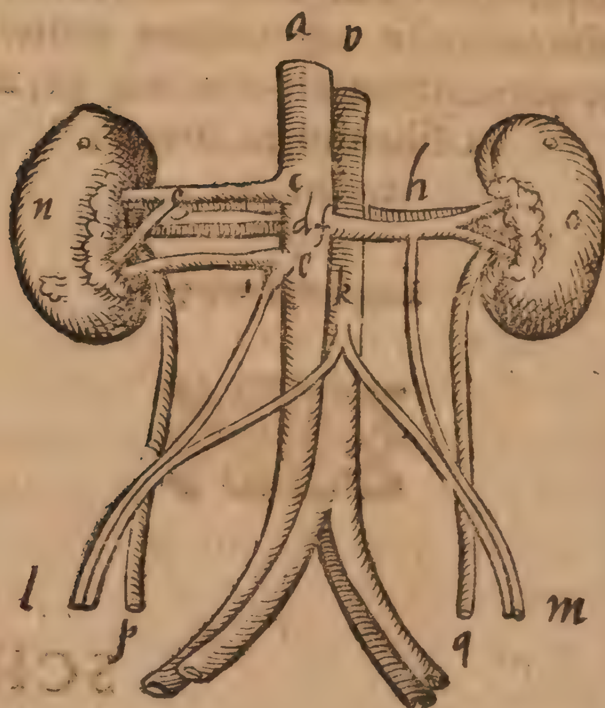
primat fabricam hominis, quàm suis coloribus semel hîc ob oculos est po. sita. Hoc igitur lucubrationis labo- e quantulocunq; nobis ipsi abundè atisfecisse arbitrabimur, & officium itè implesse nostrum, si aliquid saltem utilitatis inde ad tyrones redierit: de quo existimatio sua cuiq; sit, & vt libitum ei fuerit, opinetúr.

Εὐχῆς καὶ πόνου.

SCHE-

SCHEMA RERVM E[...]
Venarum emulgentium.

a. Venæ cavæ truncus.
b Aortæ caudex, qui per declive do[...] unà cum cava defertur.
c. d. e. Tres emulgentes ſerie quadam[...] & ἐκ διαστήματος à cavæ dextr[...] pu.[...]

pullulascentes: inter quas media *d.* cæteris est obscurior & penitiùs abstrusa.

Emulgens sinistra, nihil prorsus à Naturæ usitata forma distans; cum emulgente obscuriore dextri lateris, quæ κατὰ πλάγιον cavæ propiùs spinam enascitur, in una eademq; linea, sed intervallo quodam interjecto sita.

Divisio summæ emulgentis in duos surculos, quibus renem petit.

Comes arteria, summæ emulgenti substrata, similiterq; divisa.

Vena spermatica dextræ emulgentis infimæ germen. Etenim par hîc ratio est utrobiq; exortus seminalium venarum.

Ἔκφησις arteriarum è grandiore ramo pertinentium in testes, unde postea gemini propagantur rivi, utrinq; unus, ad commeatum vitalis spiritus impertiendum testibus. In hoc grandi ramo, non in ipso caudice, divortium fit arteriarum seminalium.

l. m. Commune jugum,in quod div[...]
tia, venarum & arteriarum form[...]
coni deorsùm faſtigiãtur. Reliq[...]
deſecta ſunt,cum nihil evariare[...]

n. o. Renum uterque, quorum dex[...]
corpore erat paullò habitio[...]
haud dubiè ob propaginum va[...]
rum multitudinem.

p. q Vretres abtruncati.

HUjuſmodi fabricam renum,& ſp[...]
ſorum in reductas eorum par[...]
vaſculorum, theatro noſtro, (cu[...]
Generoſitas Tua, Baro inclyte, p[...]
fuit maxima) repræſentavit prim[...]
me ſectum ſtrangulati cuiuſdam ca[...]
ver, anno Ieſu Chriſti 1579, ci[...]
medium menſis Febrarij. Cern[...]
primùm erat tres venas emulgen[...]
(ſequeſtratiles inſolenti verbo di[...]
ris) è dextro cavæ latere, ſerie q[...]
dam, ſed ex aliquo intervallo pro[...]
untes. Quarum duæ intuenti ſtat[...]
ſe offerebant, ſiniſtræ emulgenti[...]
adverſo quidem ſitæ, at non, ut c[...]
ſolent, ἐκ διαμέτρου oppplitæ, una [...]

pe[...]

eriore, altera inferiore loco, utrisq;
nterjecta tertia paullò inferius, & in
uodam quasi recessu lumbos versus
bdita, propiùs aliquantò ad sinistram
mulgentem directò accedebat, quæ
nflata cava, serius cæteris duabus
onceptо spiritu turgescebat. In adi-
u ad renum portas (ita resima vocan-
ur renum, vbi caro eorum nonnihil
epressa, è duobus utrinq; promonto-
iolis sensim in planitiem redit, ac ve-
t dehiscit, quo promptius vasa pos-
t admittere) nulla è tribus illis emul-
entibus findebatur, præter summam,
tpote maximam, & quidem in ramos
uos, quorum superior recto ductu
num substantiam ingrediebatur,
ter inferior & aliquantò minor, per
bliquum infimæ emulgenti associa-
s eódem tendebat. Vtrumq; eius ra-
um sua comitabatur arteria. Reli-
uæ emulgentes, vt indivisæ, ita soli-
riæ, coniugumq; arteriarum exper-
s erant. Intra carnem ipsius visce-
is omnium pariter emulgentium pro-
gines innumeræ, & multò quidem

 plures

plures, quàm assolet, in sinum renum
qui ad seri alendo renum corpori jà
ampliùs inutilis, stillicidium excip
endum incisus est, extremis suis osc
lis desinebant. Proinde mirum n
est, verruculatarum glandium int
communem sinum pensilium valu
rum more à renum dorso utrinq; sp
ctantium, numerum increvisse, q
lotij transcolationi præfectæ papill
rumq; ritu in uberibus animantium
exilibus ac visum fugientibus po
perviæ sunt. Infima trium emulge
tium ad confinium cavæ, unde fue
explantata, proferebat de se vena
σπερματικὴν (quod alias tantùm ac p
petuò quidem in sinistris usu ven
solet) cuius caput suprá in modu
infundibuli dilatabatur, partibus i
ferioribus sese in canalem arctiore
coangustantibus, quò seminis ma
ria profundi affluentius, ac ceu pr
digi potuit. Non enim aliundè, quà
hinc peti posse caussæ videntur, n
solùm uberioris in isto homine sen
nis proventus, & aviditatis exerce

di w

di venerem propè inexhaustæ, quæq́; vix satiari posset, super qua paullò ante supplicium questus fuerat, ingenuè pernegans ullo unquam præter hunc in vita sese morbo divexatum fuisse: sed & θηλυγονίας perpetuæ, cui solùm habilis à natura esset. Nunquam enim marem procreavit, neq; in conjugio, neque in adulterio atq; stupris, quibus creberrimè sese polluerat, ob assiduos stimulos impetusq́; veneris, quos inhibere omninò ipse nequiit. Est autem hoc satis notum jàm atq; testatum, ductus, quibus in corpore provincia aliquò deferendi materiam data est, tantò promptiùs & liberaliùs sibi concreditos humores distribuere, quantò sunt decliviores. Rursùm quò σύστασις seminis liquidior est, magisq; fluxa, hoc effœminatius ferè id esse, quippe quòd negligentius elaboretur, & caloris, qui eius quasi anima est, minus possideat. Denique quantò semen de copiosioris seri ammistione acrius redditur, tantò ad veneris usum incitare ac lacessere vehementius.

Hinc nimirum neq; modum Lene
sibi facere, neq; marem procreare p
tuit. Iàm verò etiam σπερματικὰς ar
rias è caudice aortæ vidisses emerge
non similiter aliis, sed prægrande
ramum ac singularem rectà aliq
usq; inde progredi, postea infrà exc
tum pollicis latitudine in alios du
dirimi, directos jn involucra testiu
ad vitalem iis spiritum afferendum.
corporibus animantium nusquam p
rinde ludit diuina potentia & sapie
tia, ut in renibus & stomachis coru
emulgentibus. Castorem eò nup
secuimus, ut liqueret nobis, qu
nam essent castoria, vetustati diu p
testibus perperam existimata, cum si
potiùs φῦσαι ἀδενώδεις ἐκ μιᾶς ἀρχῆς ἀ
νεζευγμέναι. hoc est, ad inguina siti fo
liculi ex uno ortu connexi, quoru
instar est in leporibus, & in avium g
nereijs geminæ glandes κατὰ τὸ ὀρροπ
γιον respondere videntur: In eo igit
lateris sinistri emulgentes quoq; t
geminæ erant non tamen abs se di
junctæ, quæ inflatæ sacculum oblon
gum

um repræſentabant, ſuffertum goſ-
pio, aut puluere, & in medio ſecun-
um longitudinem aliquoties inter-
utum.

Præter hunc ſeu luxum, ſeu lu-
um naturæ in emulgentibus, præſens
adaver exhibebat ſpectantibus alia
παράτερα, inter quæ fuit defectus cæ-
i inteſtini: ut non immeritò ſubdu-
itetur aliquibus, ſit ne illud ἕνεκά τι-
νος inſtitutum. Quem enim noſtris
uidem in corporibus uſum habeat,
on tàm affirmare poſſum, quàm
uærere. Pollux ideò videtur inte-
tini nomine dedignatus fuiſſe, cum
it tantùm συναπτὸν τι τῶ λεπτῷ. Eius lo-
o autem viſebatur vix ἰχνογραφία ſeu
udimentum quoddam, prominentius
cilicet tuberculum inſtar papillæ in
beribus: quod certè vicem illius ge-
ere, aut munus, quale quale ſit, obi-
e minimè potuit. In brutis uſus ma-
ifeſtior eſt, in quibus ſacci ſpeciem
ræbet. Cumq; ſit velut δευτέρα γαστὴρ,
ihil vel parum cedens ventriculo, aut
olo inteſtino, κατ' ἐξοχὴν, id eſt, no-

 mine

mine insigni ἔντερον appellatur. Conceptaculum est sordium alui, quibus etiam refertum dissectiones demonstrant, Cæteris animantibus ὑψιπόροις id est, excelsa pervadentibus fex similiter in hoc tanquam in alveo colligitur, ne, dùm in altum enituntur, chylo eà iterum permisceatur.

DE VALVVLIS MEMBRANEIS *quorundam vasorum, & inprimis earum cohorte, quæ in interna capacitate venarum brachorum & crurum sese nobis in cadavere anno 79. obtulit, hactenus incognita.*

MEmbranarum, quæ canalium vasorumque extremis tanquam foribus obduntur, antiquitas ferè in cordis historia meminit, differentium tàm situ, quam forma. Aliæ enim illarum intrò, aliæ foràs spectant: Quædam τριγλώχινες, id est, trisulcæ appellatæ sunt, quòd cuspides telo-

celorum repræſentent: quædam ad literæ ſimilitudinem factæ στιγμοειδεῖς. Omnibus commune officium eſt, prohibere, ne ſemel hauſta vel reddita materia remeet. Hodie inter medicos uſus obtinuit, ut membranæ iſtæ valuæ atq; oſtiola nominarentur. Meminit Galenus aliarum adhuc membranularum iis in vaſis, quæ provida natura fœtui, dùm utero abſq; reſpirandi munere fertur, privatim elargita eſt. E caudice cavæ, proximè ſub baſi cordis ad dextram eius aurem, qua arteriæ venalis, dextram pulmonis ſedem adeuntis portio ipſi tranſverſim ſubijcitur, ſeu foramen eſt effigie ovata, quo cava in arteriam venalē pervia dehiſcit, quòq; vaſa hæc mutuò ſeſe exoſculantur (ἀναστόμωσιν Galenus nominat, καὶ σύντρησιν) ſeu propago peculiaris, qua ſanguis craſſior, neque dùm a corde elaboratus, in pulmones fœtus diſtribuitur. Ad cuius oram inſtar operculi membranea ſubſtantia ſubnexa eſt, quæ obſtaculo foret ſanguinis in cavam venam reſtagnati-

oni. Similiter Aorta annatam fi
arterialem venam,quà in dextram pu
monis regionem contorquetur ad sp
ritus vitæ distributionem, pertine
seu communi duntaxat ostio, seu ca
nali peculiari, ad cuius finem, no
quidem Galenus, sed Vesalius, & an
te ipsum Fallopius valuam in orben
obdidêre, ne spiritus semel in arteri
lem venam dimissus, in amplitudi
nem aortæ remigraret. His vasis fœ
tus ab adultis distinguitur: absq; qu
bus foret, non modò non nutriri pu
mo Embrij, neq; vivere, sed ne forma
ri quidem omninò posset. Statim
nativitate vasa illis membranulis ob
signantur, ac velut emerita, & jàm
rude donata, perinde ut vasa umbili
calia, coalescunt. Realdus ureterum
finibus valvas allocat, similes versa
tilibus follium fenestris, cedentes lo
tio in vesicam illabenti, at regressum
suo objectu eidem non permittentes,
quibus certè opus esse non videtur, ol
ureterum in vesicam insertionem, ma
chinatione quadam atq; solertia insti

tutam

...tutam, quam Vesalius quidem inter propriam & communem alteram, atq; à peritonæo vesicæ circundatam tunicam: Fallopius inter duas propriias fieri asserit. Idem Realdus neq; oscilla mesaraicarum sanè quàm exilia in internam intestinorum capedinem pertinentia, valvis destituit, ne semel direptus intestinis chylus eodem restagnare possit. Quòd si ita esse donaverimus, uti esse anatomico illi visum est, quomodò non dico deductus crudi adhuc chyli, sed jàm ab hepate in sanguinem elaborati, necessaria ad alendum distributio, non impedietur, qua perinde intestina carere nequeunt, ut universa in corpore Resp. membrorum, quorum vita alimento sustinetur? Sanè per venas easdem peraguntur chyli ad jecur διάδοσις, & sanguinis nutrimentalis indidem ad intestina παλινδρομία, licet nonnulla cùm temporum, tùm officiorum vicissitudine. Neq; ulli patrocinari perfugium Galeni potest, è cava non autem è Mesaræo venas producentes,

 inte-

intestinorum educationi destinata
Videtur ergò fides huius observation
labare, cui fluxus Epaticus etiam r
fragratur, qui fieri non posset, valv
lis illis regurgitationem impedient
bus. Sunt præterea, qui bilis ve
culæ ductibus in intestina directis si
militer valvas præficiunt, ad fel eò e
onerandum. Sed ad venarum reve
tamur membranulas. Amatus in scho
lio curationis 52 centuria prima a
vidisse se in aliquot cadaueribus ostio
la sive opercula, ad initium venæ ca
rentis conjuge, ne semel sorptum san
guinem de se possit refundere ac re
gurgitare. Ideóq; cavam venam, quam
putealem nominat, inficiatur inflari
posse, si imæ parti venæ carentis pari
inserta cannula, & ventus sursum ve
sus cavam actus fuerit. Nititur Ama
tus authoritate Iohannis Baptistæ Ca
nani, quem affirmat Vesalius idem re
tulisse sibi non solùm de vena ἀζύγῳ
sed & emulgentibus, & de ea, quæ jux
ta elatiorem sacri osis sedem occur
rit. Fallopius etsi litem Vesalij de se
ctioni

ctione axillaris in pleuridite perpetuò
n brachio dextro instituenda, ubi ubi
it inflammatio,non vult suam facere:
rroris tamen Amatum coarguit,
uòd fortasse in suo illo examine &
istractione coriacei corporis vena-
um, quàm diligentissima, ipse omne
uidem fibrarum genus sensui obvi-
m deprehenderet, ast opercula in-
uirendo nunquam posset pervestiga-
r. Bartholomæus Eustachius hoc ut
ommentum prorsus ἀφύσικον rider.
esalius paullò benigniùs observato-
es illos tractat, ratus extuberantio-
em corporis venæ crassitiem utrisq;
nposuisse, ansamq; præbuisse alluci-
andi: quippe quæ ad ramorum exor-
ıs, propè orificia speciem membra-
arum mentiri soleat, cùm interim
hil aliud sit, quàm margo quidam
ıt limbus exstantior, qualem circa
rumq; ventriculi ostium, & in arte-
arum corpore universo infrà enatas
dc propagines passim videre est. No-
s neutrum est observatum, ne-
ıe valva membranulis cordis assimi-
lis,

lis, neque crepido vel limbus, a
quocunq; modo appellare licet: v
rum ad exortus emulgentium in li
bus visa est membrana triquetra, ost
emulgentium subter ita prætensa,
unà cum eo repræsentaret quasi co
pus terræ, umbram in plano abs se pr
ijcientis. Nàm emulgentis orificiu
orbis forma est, ipsa vero membram
trigoni specie. Eiusmodi membra
passim occurrunt tàm in cauæ trun
maiore, dùm per dorsi declive def
tur, quàm in cruribus, ramorum m
norum ostiis inferius præfectæ. Mai
res enim rami alteras illas, de quib
mox dicetur, σιγμοειδεῖς membram
adipiscuntur. Eustachio osculum v
næ coronæ modò cordis basin a
plexantis, elegantissima membran
cornutam lunam referente, tanqua
janitrice obtegitur. Vtcunq; res se
habeat, istiusmodi valvis nostrorum
hominum diligentia excitata est,
maiore studio postea in partium p
netralia inquisitum. De ostiolo à n
bis in altero cadavere reperto ad co
firm

finia intestinorum ilei & coli, posteà
verba faciemus. Nunc de valvarum
turba, in venis artuum, hoc est, ma-
nuum & pedum, dicere potissimùm
instituimus. Fertur anno LXXIX in-
eunte Hieronymus Fabricius ab Aqua-
pendente anatomicus & chirurgus
clarissimus, Patavii spectantium ocu-
lis subjecisse ostiola in venis brachio-
rum & crurum, cordis membranulis
similima, aliâs unica, aliâs & multò
quidem crebrius gemina, adeò ma-
gna, ut dimidium capacitatis venarum
interciperent, interius per intervalla
geminatim disposita sub ipsis exorti-
bus ramorum, qui è lateribus cavæ,
in externas artuum partes, nutriti-
onis caussa disseminantur. Hoc au-
tem ipsis assignare muneris, ut ob-
stent, quò sanguis, manibus pedibusq;
assiduo incalescentibus motu minus
impetuosè & affatim affundatur: absq;
ue quibus foret, partes superiores
genio defraudatum suo, infernas con-
trà uberiore alimenti affluenta ag-
gravatum atque oppressum, ipsasq;
adeo

adeo venas nimia diſtentas copia d
ruptum iri. Ad hæc eaſdem rob
addere ipſi venarum corpori, & ii
modicam dilationem earum inhibe
Truncum cavæ & jugulares ideò i
deſtitui, quò nutrimentum liberi
nulloq; obſtaculo diſtribui quoq
verſum poſsit, ad id, quod aſsid
corporis noſtri fluore variis ex cau
continenter diſsipatum eſt, inſta
randum, ſpirituumq; jacturam co
penſandam.

Hæc ſunt quæ partim auditio
accepi, partim cognovi de ſcheda o
ſervationem Fabricii continen
quam Noriberga ad me miſit vir c
riſsimus Georgius Palm, Reipub.
lius inclytæ medicus, amicus m
ſummus. Eodem anno LXXIX v
tente ipſe quoq; theatro noſtro ha
membranas venarum repræſenta
Quamvis enim paullò pòſt, quàm
tavii eas monſtraſſet Fabricius, in
davere, cuius tùm temporis copia
batur, interna venarum capacita
ſpongia ſurſum exterſa, ſanguin

alicubi deprehenderem velut inter-
ceptum hærescere: quod tamen pri-
ma illa confectione τῇ καθ' περίπτωσιν, &
quæ casu evenit similiore, quàm τῇ κατ'
ἐπιτήδευσιν institutæ, accurratam om-
nium dignotionem non molirer, ostio-
la tùm neglecta sunt. Adhæc ad σκε-
λετȣ concinnationem festinanti non
antum suppeditabat ocii, quantum
inaquævis particula ad cognitionem
ui peculiarem postularet. Admoni-
us dein observatione Fabricii, (per
quem enim hac in re profecerim, non
quidem me pudet ingenuè fateri: ali-
er si faciam, aut in plagii crimen in-
urram, vel Aesopicæ corniculæ col-
ectas pennas de reliquis avibus sibi
ccommodantis, risum de me move-
m omnibus necesse est) cæpi vaso-
um in brachiis & cruribus penitissi-
na rimari diligentius, & voti mei
ompos factus sum. Quemadmodum
utem à me pervestigata sint ostiola,
uæq; proprie ipsis videatur compete-
e muneris provincia, precium operæ
st annotare, subiecta trunca venæ
parte,

parte, velut per tranſennam oſtio[...] offerente: idq; tantùm eo fine & co[...] ſilio, ut eruditiſsimæ Fabricii ſchol[...] quibus nobis exſpectatione diutius c[...] rendum fuit, in lucem aliquandò pr[...] vocentur. Et confido enim, & de g[...] nio viri liberaliſsimo mihi pollice[...] è ditiſsima penu ſuarum obſervati[...] num ad utilitatem publicam ipſu[...] hæc & alia multa, quæ conſcrip[...] ſunt ab eo diligenter, & ſunt ſublim[...] ora, quàm quæ á nobis exſpect[...] queunt, benigniſsimè deprompt[...] rum eſſe.

Sæpius iàm dicta oſtiola alte[...] duntaxat valvarum generi in corde r[...] ſpondent, ſola figura, non ratione o[...] ficii. Sunt enim σιγμοειδεῖς τὸ σχῆμ[...] quemadmodum membranæ cordis [...] oſtia aortæ, & venæ arterialis. S[...] neq; venarum, quibus inſunt, cap[...] citatem intercipiunt, neq; ramoru[...] ἐκ πλαγίου ab illis emergentium me[...] tus occludunt. Ab ipſis quidem r[...] mis propè abſunt, ſed aliquo ram[...] intervallo itaq; enaſcuntur utrinq; [...]

in m[...]

n medio ipsâ non contingant se mu-
uò, sed tramitem relinquant, quo
anguis labi deorsum, ac reliquis or-
ine subsequentibus valvis æquè in-
idere possit. Hoc posito: est enim
ta manifestum, ut probationis non
ndigeat, nisi æquilibritatem (sic ἰσο-
μίαν, si placet, appellemus) è corpo-
e penitus tollere velis: verendum
tiq; non fuerit, ne valvarum gratia
orporis partes superiores, genio suo
efraudentur: contra inferiores qua-
am prærogativa seu loci, quò vergunt
a sponte humoris, seu exercitiorum,
quibus artus assiduè versantur, im-
nodica copia prægraventur. Est enim
ertè hîc non tàm ad ὁρμὴν siue ῥοπὴν
umorum attendendū, quàm potiùs ad
aturam, quæ in corporis administrati-
ne sua jura habet, & ad vim partis cu-
sq; ,qua ab illa velut dotata est. Natu-
cùm toti moderetur, etiam clauū te-
eat & gubernaculum humorum ne-
esse est, absq; quo foret, perpetua in
orpore metuenda esset ἀναρχία ἀσύν-
ταϰτος: cuiusmodi animadvertere li-

cet in ὀργασμῷ, natura humorum rab
& furore de ſtatu atque faſtigio imp
rii ſui deiecta. Tùm enim humor n
turæ frenum excutiens, ferocitate e
ultat, ſibiq; permiſſus ac ceu œſt
percitus, quoquò verſus ruit, & pa
ſim ſolutéq; velut oberrans fluctua
& fluit refluitq; in viſceribus atq; v
nis, non ſine præſentaneo principu
partium, in quas momentum facit
diſcrimine, niſi protinùs compeſcatu
Cumq; magnam in animantium co
poribus conformandis rationem n
tura habuertt τῆς ἰσότητος ϗ ἀναλογία
ſanguinis commeatum geometric
proportione ita diſtribuit, ut a
unumquodq; membrum, quocunq
loco ſitum in corpore fuerit, demen
ſum ſuum redeat: ut non immerit
juſtitiæ nomen apud Hippocratem ol
tinuerit. Præterea quævis particul
modò ſibi conſtiterit ipſa, tantum
ſuopte inſtinctu attrahit, quantum e
uſu eſt, idq; fibrarum, quibus intext
eſt, miniſterio, modò evidenter, mo
tuq; locali, modò ſine ſenſu & qua
inquie

inquiete, perinde ut fibræ carnis aliquid, vel nihil habuerint. Si jàm etiam venæ conditæ sunt αἵματ@ ἕνεκα γενέσεώς τε ἅμα καὶ τῆς εἰς πάντα τὰ μόρια φορᾶς, hoc est, non solùm sanguinis in partes ferendi derivandiq; gratia, sed ut ad elaborationem eius nonnihil conferant, dubio procul cursum & impetum sanguinis, dùm coctioni eius incumbunt, ipsæ quoq; retardabunt, siquidem ad omnem ἀλλοίωσιν quiete opus est. Ex quibus jàm hoc sequitur, quæ natura sanguinem ad partes superiores attrahit, ibidemq; tàm diu detinet, ac ceu suspendit, quoad sibi id, cuius egent, inde libaverint, ne unquam desit penus ad alendum necessarius: eadem humorum impetum, qui κάτω fit & pessùm, ita moderatur, ne partibus inferioribus oneri sit, multò minùs exitio, ut nulla adeò in loco prærogativa esse, neq; inferiores plus privilegii partibus superioribus habere possint. Idcircò primæ debentur naturæ, secundæ valvulis: neq; hæ solæ sufficiunt ad sanguinem

 suffre-

ſuffrenandum impediendumq; , qu
minus largiter partibus inferiorib
affluat. Eſt verò in hoc quoq; mag
operè commendanda naturæ ſolert
quòd ramis ,in quos cava multifaria
in artubus diffinditur, valvulas ſujic
re maluit, quàm oſtiis eorum præp
nere. Sic enim regurgitatio hum
rum excluſa fuiſſet, quæ quantope
conducat, non ſolùm de revulſion
bus artis noſtræ, ſed de fœmineo
iam ſexu manifeſtum eſt. Virginib
adoleſcētioribus, & mulieribus paull
ante illum circuitum, quo menſ
ſunt ſoliti promanare , aut his etia
præparcè ſtillantibus: adhæc tempo
geſtationis uteri, præſertim embry
infirmo, & gravidis ἀδηφαγίᾳ lab
rantibus, plenioreq; victu ſeſe ſag
nantibus, ſæpenumerò ſanguine fe
culento, aut ſubventaneo etiam flat
de continente caloris motione no
ſecus ac ſpuma in lebete genito, var
cum in modum adeò turgent venæ fe
morum, poplitis, & quæ imos talo
occupant, quo loci maximè inter
impli

implicitæ glomerantur, ut distensa supra modum cutis tenerascat, & jàm jàm pertimescenda sit valorum ruptio; quas tamen eventu constat profusione liberaliore, aut fœtu in lucem edito, postea inaniri rursúsq; sidere. Id autem fieri omninò non posset, si, quemadmodùm in corde, ita in venis valvulæ penitùs ipsarum ostia obturarent. Qualis fiat discursus humorum ultrò citroq;, redarguunt in febrium horroribus, rigoribus, perfrigerationéq; extremorum universa, in panicis item terroribus, & repentinis, animumq́; percellentibus motibus, pallor & algor totius corporis. Quin etiam chyrurgorum vulgo eiusmodi παλινδρομία non est incognita: qui in suo illo apparatu sectionem venæ antecedente uno vinculo partem membri superiorem paullùm ligant, priusquam verò inferiori alterum inijciant, membrum aliquandiu sursum versus mulcent, vinculoq́; perstringunt, quò eum ad locum, cui scalprum adigendum est, sanguis protrudatur,

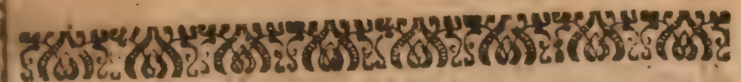
datur, cóq; diſtenta vena magis fi
obvia. Porrò quemadmodum ven
robur addere, dilatationemq; earu
impedire poſsint, oſtiola equiden
non video, cùm nuſquam corpus v
narum delicatius ſit & gracilius, nu
quam textu conſtet rariore, & tantu
non, ut videtur, lacero, atq; ubi mem
branulæ illæ velut abſcedunt. E
propter vel leniſſimo inſpiratu inſe
ti calami illicò forâs protuberat i
quendam utriculum, qui in tenell
ſuibus, quaſi ampullæ inſtar obtinet
tunicaq;, quæ in bulbis cæparum repe
ritur, nihilo denſior eſt: qui conce
ptus ſanguis mora diuturniore detine
tur, ut eò commodius à ſurculis in ex
ternos muſculos abeuntibus, quibu
cava utrinq; fruticatur, attrahi poſſi
Præter hunc uſum non auſim eg
membranulis aſſcribere alium. Num
alicubi venæ τῇ διαπηδήσει, hoc eſt, ſan
guinis ſudorulentæ tranſcolationi ſin
oppurtuniores, aut perinde obnoxiæ:
haud ſcio. Epatis parenchyma ſolum
excipio, cuius venas omnium, qua
ſpar

ſparguntur in corpus, tenuiſſimas natura machinata eſt, utpotè principio gignendi ſanguinis vicinas, neque ulli quicquam perpetiendi periculo expoſitas. Sedem enim habent tutiſſimam in ſuo viſcere, extra quod poſtea ipſis alia induitur tunica, ne periclitentur, dùm vel longiore feruntur tramite, aut alicubi ſuſpenduntur, aut duriori corpori (velut oſsi) incumbunt.

Secundùm hæc, quæ à me dicta ſunt hactenus, ita jàm finiri oſtiola poſſunt, ut in venis crurum & brachiorum nihil aliud eſſe dicantur, quàm ἐπάνθισμος (liceat enim mihi Dioniſii ex Epheſio novum nomen huc arceſſere & rei novæ accommodare) ἢ ἐπί-κτητον ἀγγείδιον τοῦ αἵματος, id eſt eſfloreſcentia ſeu portiuncula quædam tunicæ venarum, referens dimidiati orbis in plano, aut lunæ cornutæ figuram, interiusq; abſcedẽs, ut peculiare quoddam ſanguinis vaſculum, intra venarum amplitudinem conſtituat, in

quod divertens ipse, eatenus poss[illegible]
detineri, quoad à vasorum rivulis, a[illegible]
latera cavæ forâs elabentibus, hauri[illegible]
tur, neque præproperè præter vecti usi[illegible]
fructu externæ partes defraudētur. St[illegible]
tim ineunt valvæ supra subterq; po[illegible]
alarum inguinumq; adenes, proxim[illegible]
sub ramorum eductionibus locatæ, [illegible]
ad medium usq; capacitatis venarum
pertinentes. Passim occurrunt, sed con[illegible]
junctim tamen semper geminæ, utrim[illegible]
que scilicet una, nisi paullò suprà tran[illegible]
versa ligamenta, quæ fasciarum rit[illegible]
tendines manuum, pedum, ac digito[illegible]
rum continent, ubi venarum ampli[illegible]
tudo coarctari incipit, ideóq; simu[illegible]
valvarum διδυμότης deminui, donec pe[illegible]
nitus evanescant. Numerus earum
prorsus incertus est, & verò intervalla
quibus disclusæ sunt, admodùm dis[illegible]
paria: ipse positus aliâs magis, aliâs mi[illegible]
nùs ordinatus seriè, ferè alterna ut se[illegible]
quentium membranularum cor-
nua, præcedentium media
sive convexa respiciant
& vicissim.

AD[illegible]

ADUMBRATIO OSTIOlorum, ut sese illa obtulêre in cadavere Anno 79 mense Decembri dissectioni nostræ subjecto.

PRæsens figura crura petentis venæ inflatæ & supra subterq; abtruncatæ portionem cõmonstrat, quemadmodùm foris ea apparet. Ad A quilem superiorem eius regionem propè poplitem, B. verò Inferiorem & humiliorem: C. ramum indicat è dextro latere foràs prorumpentem in musculos, ut nutrimento eius educentur.

D & E. valvulæ ramo illi subject dimidiam duntaxat faciem notant fe rás quasi in loculum protuberantem in quo morari aliquantisper sangui posit.

Hæc altera eandem portionem oculis subijcit, sed in longum disse ctam, ut interior eius facies inno tescat.

A. B. C. characteres idem signan quod in priore.

D. valvulam subjectam laterali ramo, non passam illam, sed vena corpori pressè attensam: quæ orbem dimidium non complet, ne posit in-

terme

termediam capacitatem venæ inter-cludere, ſanguinemq́; inferioribus in-tercipere. E. monſtrat alteram val-vam in ſiniſtra hîc rejectam, ubi ali-qua adhuc ſui parte adhæret. F. Cor-pus venæ ſub valvula multò quàm alibi, tenerius & quaſi lacerum, ut valva inde abſtracta eſſe alicubi vide-ri poſsit. G. meta unde valvæ pandun-tur atq; aperiuntur, & in quam exit earum circumferentia. H. I. Imi val-varum ventres, in quos ſanguis de-mergitur. K. orificium rami lateralis, qui C. litera notatus eſt, cui valvula. D. famulitium quoddam præſtat inſi-ſtendo demorandoq́; ſanguine: aliter præter fluens ipſe minùs commodè at-trahi poſſet.

DE VALVA ILEI FORI-*bus ad introitum in colum præfecta.*

PRæter enumeratas, & jàm demon-ſtratas valvas, aliam nobis ſecun-dum cadauer exhibuit, illic intra capacitatem inteſtini latitantem, ubi

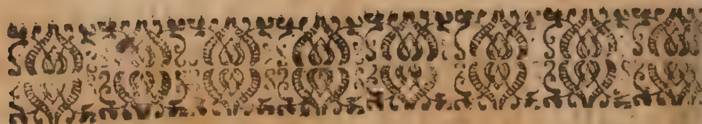
Ileon

Ileon & Colum sunt contermina, fi
tis crassam illam ac firmam rigidam
sed quæ ita Ilei foribus obderetur, n
illabenti feci, jam exsuctæ ab intest
nis gracilibus cedere posset. Nàm i
trò spectabat, margini coli, qua
dextro reni & femur moventi musc
lo objacet, affirmata. Fortuitò
nobis inventa est. Etenim cum st
lum per apertum à nobis cæci intest
ni caput inseruissemus, dein per cap
citatem coli traiectum cuperemus i
tra Ileon adigere, semel atq; iteru
in obstaculum incurrimus. Dissect
postea colo valvula conspecta est, cu
ius obiectu conatus noster fuerat elu
sus. Hæc dum fex sordidior in colum
detruditur cedere solet, posteaquam
incidit illicò claudi, nequid eius i
Ileon remigret. Quod fieri equidem
nonnunquam posset in vehementi
re corporum è dextris in sinistra vers
tione. Sursum autem procuratam
intestinorum inflationem valva ide
non impedit, quòd turgidis spiritu in
testinis capacitas reddita amplior ne
quea

queat ab illa obſervari. Eadem valva non ita dudum in Caſtore ſeu Fibro reperta nobis eſt non in ipſo ſtatim confinio Ilei coli & cæci: ſed in interna cæci capacitate ita Ilei exitui præpoſita, ut cæco verſus ſiniſtrum admodum firmiter adhæreret eſſetq́; carnoſior: dextrorſum verò, quà gemina coli tubera reſpiciebat ἐπιγλωττίδος in modum à carnoſo illo principio velut gracileſcens incubaret, & viciſſim aperiri ac claudi verſus illam partem ingenuè poſſet.

FINIS.

ZEBAOT SALVS HOMINVM

